

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W 2015 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ŚLĄSKIE VOIVODSHIP
IN 2015**

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President Aurelia Hetmańska

Zastępca przewodniczącego
Deputy Presisent Grażyna Witkowska

Członkowie
Members Ilona Żurek, Małgorzata Góralczyk, Waldemar Szubert,
Dorota Gwóźdź, Andrzej Marks, Katarzyna Mynarek,
Jolanta Sota, Dorota Doniec, Mirosław Draszczyk,
Małgorzata Widuch, Barbara Żurek, Alina Franczyk,
Joanna Wiczorek

Sekretarz
Secretary Anna Owczarek

Publikację opracował zespół Śląskiego Ośrodka Badań Regionalnych
Publication prepared by team Śląskie Center for Regional Surveys

Skład komputerowy i grafika
Type setting and graphic Agnieszka Kaim, Monika Lichota-Czapla

Projekt okładki
Cover desing Lidia Motrenko-Makuch

Druk
Printing Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
tel. 32 77 91 219, poligrafiaKCE@stat.gov.pl

ISSN 2084-7130

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US
When publishing SO data please indicate the source

Publikacja dostępna w Internecie
Pubication available at website

katowice.stat.gov.pl

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Katowicach przekazuje Państwu kolejne wydanie rocznego „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego”, przygotowane w ramach systemu regionalnych opracowań analitycznych.

Publikacja zawiera analizę zjawisk istotnych z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa śląskiego w zakresie m.in. demografii, rynku pracy, wynagrodzeń, świadczeń społecznych, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw.

Zakres informacji, przedstawionych w 14 rozdziałach, poświęconych określonym obszarom tematycznym, nawiązuje do cyklicznych opracowań Urzędu z serii miesięcznych „Komunikatów o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” i kwartalnych „Biuletynów statystycznych województwa śląskiego”. Rozdziały zawierają syntetyczne komentarze analityczne wzbogacone tabelaryczną i graficzną formą prezentacji danych w poszerzonej retrospekcji czasowej 2010-2015. Dla pełniejszego zobrazowania przedstawianych zagadnień wybrane dane prezentowane są również dla podregionów i powiatów.

W Uwagach ogólnych, poprzedzających raport, zawarte są informacje dotyczące metodologii prezentowanych danych oraz objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty. Część analityczna opracowania wzbogacona została o podstawowe definicje oraz źródła stosowanych pojęć. Ponadto, zestawienia Województwo na tle kraju i Województwo na tle pozostałych województw pozwalają na analizę poziomu zróżnicowania podstawowych wskaźników ogólnopolskich i wojewódzkich w kluczowych obszarach życia społecznego i gospodarczego w 2015 roku.

Aneks do Raportu stanowią tablice przeglądowe prezentujące wybrane dane o województwie śląskim w latach 2005 i 2010-2015 oraz wybrane dane według miesięcy 2014 i 2015 roku.

Wyrażam nadzieję, że niniejsze opracowanie stanowić będzie źródło informacji przydatnych w procesach decyzyjnych, naukowych analizach na szczeblu regionalnym, jak również umożliwi odbiorcom obserwację społecznych i gospodarczych tendencji rozwojowych w województwie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Katowicach

AURELIA HETMAŃSKA

Preface

*The Statistical Office in Katowice presents another edition of the yearly **Report on the Socio-economic Situation of the Śląskie Voivodship** compiled within the framework of regional analytical elaborations.*

The publication contains the analysis of occurrences relevant to the social and economic development of the Śląskie Voivodship in such areas as, i.a., demography, labour market, wages and salaries, social benefits, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises.

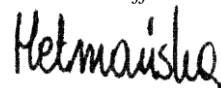
The scope of information presented in 14 chapters, devoted to specific thematic areas, is related to cyclical elaborations of the Office such as monthly "Official Statement on the Socio-economic Situation of the Śląskie Voivodship" and quarterly "Statistical Bulletin of the Śląskie Voivodship". The chapters contain synthetic analytic commentaries enriched with a tabular and graphic form of data presentation in the broadened retrospection of 2010-2015. For better illustration of the presented issues, some data are provided in the breakdown by subregions and powiats.

General notes, preceding the report, include information concerning the methodology of presented data as well as symbols and major abbreviations. The analytic part has been enriched with basic definitions and sources of concepts applied in the report. Moreover, compilations: Voivodship against the background of the country and Voivodship against the background of other voivodships facilitate the analysis of the level of differentiation of basic national and voivodship indicators in main areas of social and economic life in 2015.

Annex to the Report is composed of review tables presenting selected information on the Śląskie Voivodship in 2005 and in 2010-2015 as well as selected data by months of 2014 and 2015.

I hope that the present elaboration shall be a source of information useful in decision-making processes, scientific analyses on regional level, and that it shall enable receivers of statistical data to monitor social and economic tendencies in the voivodship.

*Director
of the Statistical Office in Katowice*

AURELIA HETMAŃSKA

SPIS TREŚCI

Przedmowa .....
Uwagi ogólne .....
PODSTAWOWE TENDENCJE .....
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU .....
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW .....
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA .....
LUDNOŚĆ .....
RYNEK PRACY .....
WYNAGRODZENIA .....
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE .....
CENY .....
ROLNICTWO .....
PRZEMYSŁ .....
BUDOWNICTWO .....
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE .....
RYNEK WEWNĘTRZNY .....
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH .....
NAKLADY INWESTYCYJNE .....
TURYSTYKA .....
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE .....

SPIS TABLIC

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2015 r. ....
Ludność na podstawie bilansów (2010, 2014, 2015) .....
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII (2010, 2014, 2015) .....
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (2010, 2014, 2015) .....
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015) .....
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (2010, 2014, 2015) .....
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie śląskim (I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII 2014, 2015).....
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (2010, 2014, 2015) .....
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw (2010, 2014, 2015) .....
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015).....
Świadczenia społeczne (2010, 2014, 2015) ....
Świadczenia społeczne w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015)

CONTENTS

	Str. <u>Page</u>
<i>Preface</i>	3
<i>General notes</i>	11
<i>BASIC TENDENCIES</i>	16
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	20
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	21
<i>DIVISION AND AREA OF THE VOIVODSHIP POPULATION</i>	24
<i>LABOUR MARKET</i>	25
<i>LABOUR MARKET</i>	31
<i>WAGES AND SALARIES</i>	46
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	49
<i>PRICES</i>	53
<i>AGRICULTURE</i>	58
<i>INDUSTRY</i>	66
<i>CONSTRUCTION</i>	71
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	74
<i>INTERNAL MARKET</i>	80
<i>FINANCIAL RESULTS OF NON- -FINANCIAL ENTERPRISES</i>	83
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	86
<i>TOURISM</i>	89
<i>PUBLIC SAFETY</i>	94

LIST OF TABLES

	Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
<i>Selected data for Poland and the voivodship in 2015</i>	1	20
<i>Population based on balances (2010, 2014, 2015)</i>	2	26
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population in period I-XII (2010, 2014, 2015)</i>	3	28
<i>Average paid employment in the enterprise sector (2010, 2014, 2015)</i>	4	31
<i>Average paid employment in the enterprise sector in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015)</i>	5	32
<i>Registered unemployed persons and unemployment rate (2010, 2014, 2015)</i>	6	33
<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in the Śląskie Voivodship (I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII 2014, 2015)</i>	7	37
<i>Economic activity of population aged 15 and more in the IVth quarter (2010, 2014, 2015)</i>	8	40
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector (2010, 2014, 2015)</i>	9	46
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015)</i>	10	47
<i>Social benefits (2010, 2014, 2015)</i>	11	49
<i>Social benefits in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015)</i>	12	50

SPIS TABLIC (dok.)

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010, 2014, 2015) .....
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim (I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII 2014, 2015) .....
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (2010, 2014, 2015) .....
Wybrane dane dotyczące rolnictwa (2010, 2014, 2015) .....
Przemysł (2010, 2014, 2015) .....
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015) .....
Budownictwo (2010, 2014, 2015) .....
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015) .....
Budownictwo mieszkaniowe (2010, 2014, 2015) .....
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie śląskim (2014, 2015) .....
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie śląskim (2014, 2015) .....
Dynamika sprzedaży detalicznej (2010, 2014, 2015) .....
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015) .....
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych (2010, 2014, 2015) .....
Nakłady inwestycyjne (2010, 2014, 2015) ....
Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych (2010, 2014, 2015) .....
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2010, 2014, 2015) .....
Wybrane wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw (2010, 2014, 2015) .....

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2015 r. ....
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2015 r.
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2015 r.
Stopa bezrobocia według BAEL w 2015 r. ....
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r. ....

LIST OF TABLES (cont.)

	Nr No.	Str. Page
<i>Price indices of consumer goods and services (2010, 2014, 2015) .....</i>	13	53
<i>Price indices of consumer goods and services in the Śląskie Voivodship (I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII 2014, 2015) .....</i>	14	55
<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December (2010, 2014, 2015) .....</i>	15	56
<i>Selected data on agriculture (2010, 2014, 2015) .....</i>	16	59
<i>Industry (2010, 2014, 2015) .....</i>	17	66
<i>Indices of sold production of industry in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015) .....</i>	18	68
<i>Construction (2010, 2014, 2015) .....</i>	19	71
<i>Indices of construction and assembly production in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015) .....</i>	20	72
<i>Residential construction (2010, 2014, 2015) .....</i>	21	74
<i>Dwellings completed in the Śląskie Voivodship (2014, 2015) .....</i>	22	76
<i>Dwellings for which permits or registrations with a construction project have been granted in the Śląskie Voivodship (2014, 2015) .....</i>	23	78
<i>Indices of retail sale (2010, 2014, 2015) .....</i>	24	80
<i>Indices of retail sale in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2014, 2015) .....</i>	25	81
<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises (2010, 2014, 2015) .....</i>	26	85
<i>Investment outlays (2010, 2014, 2015) .....</i>	27	86
<i>Occupancy of tourist accommodation establishments (2010, 2014, 2015) .....</i>	28	91
<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings (2010, 2014, 2015) .....</i>	29	94
<i>Selected rates of detectability of delinquents (2010, 2014, 2015) .....</i>	30	96

LIST OF GRAPHS

<i>Natural increase per 1000 population in 2015 .....</i>	1	21
<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in 2015 .....</i>	2	21
<i>Employment rate by LFS in 2015 .....</i>	3	21
<i>Unemployment rate by LFS in 2015 .....</i>	4	22
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2015 .....</i>	5	22

SPIS WYKRESÓW (cd.)**LIST OF GRAPHS (cont.)**

		Nr No.	Str. Page
Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2015 r.	<i>Decrease in prices of consumer goods and services in 2015</i>	6	22
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2015 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land in 2015</i>	7	22
Mieszkania oddane do użytkowania w 2015 r.	<i>Dwellings completed in 2015</i>	8	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2015 r.	<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2015</i>	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2015</i>	10	23
Przyrost naturalny na 1000 ludności (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Natural increase per 1000 population (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)</i>	11	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Natural increase per 1000 population in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2015</i>	12	28
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Internal migration for permanent residence per 1000 population (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)</i>	13	29
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Internal migration for permanent residence per 1000 population in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2015</i>	14	30
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)</i>	15	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007 (2010, 2015)	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections (2010, 2015)</i>	16	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku (2010, 2015)	<i>Structure of registered unemployed persons by age (2010, 2015)</i>	17	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia (2010, 2015)	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level (2010, 2015)</i>	18	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy (2010, 2015).....	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment (2010, 2015)</i>	19	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Registered unemployment rate (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)</i>	20	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Registered unemployment rate in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2015</i>	21	38
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale (2010, 2015).....	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status on the labour market in IVth quarter (2010, 2015)</i>	22	41

SPIS WYKRESÓW (cd.)**LIST OF GRAPHS (cont.)**

		Nr No.	Str. Page
Współczynnik aktywności zawodowej (I, II, III, IV kwartał 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Activity rate (I, II, III, IVth quarter 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	23	42
Struktura pracujących według wieku w województwie śląskim w IV kwartale (2010, 2015)	<i>Structure of employed persons by age in the Śląskie Voivodship in IVth quarter (2010, 2015) .....</i>	24	42
Wskaźnik zatrudnienia (I, II, III, IV kwartał 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Employment rate (I, II, III, IVth quarter 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	25	43
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie śląskim w IV kwartale (2010, 2015)	<i>Structure of unemployed persons by age in the Śląskie Voivodship in IVth quarter (2010, 2015) .....</i>	26	43
Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w województwie śląskim w IV kwartale (2010, 2015)	<i>Structure of unemployed persons by duration of job search in the Śląskie Voivodship in IVth quarter (2010, 2015) .....</i>	27	44
Stopa bezrobocia (I, II, III, IV kwartał 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Unemployment rate (I, II, III, IVth quarter 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	28	44
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących (I, II, III, IV kwartał 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons (I, II, III, IVth quarter 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	29	45
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector (2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	30	46
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2015 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected sections in 2015 .....</i>	31	48
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	32	51
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of average monthly gross retirement and other pension (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	33	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Price indices of consumer goods and services (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	34	54
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie śląskim w 2015 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in the Śląskie Voivodship in 2015 .....</i>	35	56
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Yields of basic cereals and mixed cereals per 1 ha (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	36	60
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Cattle density per 100 ha of agricultural land (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	37	61
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Pigs density per 100 ha of agricultural land (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	38	61
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) [2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015]	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) [2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015] .....</i>	39	62

SPIS WYKRESÓW (cd.)**LIST OF GRAPHS (cont.)**

		Nr No.	Str. Page
Dynamika skupu mleka krowiego (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015).....	<i>Indices of procurement of cows' milk (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	40	62
Ceny produktów rolnych w skupie (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Procurement prices of agricultural products (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	41	63
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Relation of procurement prices of pigs for slaughter to marketplace prices of rye and barley (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	42	64
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (2011, 2012, 2013, 2014, 2015).....	<i>Indices of sold production of industry (2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	43	67
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2015 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2015 .....</i>	44	67
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of average paid employment in industry (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)</i>	45	69
Struktura przeciętnego zatrudnienia w prze- myśle według sekcji PKD 2007 w 2015 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2015 .....</i>	46	70
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of sold production of construction (2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	47	72
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (2011, 2012, 2013, 2014, 2015).....	<i>Indices of construction and assembly production (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)</i>	48	72
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (2010, 2015)	<i>Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions (2010, 2015) .....</i>	49	73
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of average paid employment in construction (2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	50	73
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of dwellings completed (2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	51	75
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Dwellings completed per 1000 population (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	52	75
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa (2010, 2015).....	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction (2010, 2015) .....</i>	53	75
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Dwellings completed in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2015 .....</i>	54	76
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Average useful floor area per dwelling completed (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	55	77
Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of the number of dwellings for which permits or registrations with a construction project have been granted (2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	56	77
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto (2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of the number of dwellings started (2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	57	78
Dynamika sprzedaży detalicznej (2011, 2012, 2013, 2014, 2015).....	<i>Indices of retail sales (2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	58	81

SPIS WYKRESÓW (dok.)**LIST OF GRAPHS (cont.)**

		Nr No.	Str. Page
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Share of enterprises showing net profit in the total number of surveyed entities (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	59	83
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Share of revenues of enterprises showing net profit in the revenues from total activity (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	60	83
Wskaźnik poziomu kosztów (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Cost level indicator (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	61	84
Wskaźnik rentowności obrotu netto (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Net turnover profitability rate (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	62	84
Dynamika nakładów inwestycyjnych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Indices of investment outlays (2010, 2011, 2012, 2013, 2014) .....</i>	63	86
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (2010, 2015)	<i>Structure of investment outlays on fixed assets (2010, 2015) .....</i>	64	88
Struktura turystycznych obiektów noclegowych według rodzajów obiektów (2010, 2015)	<i>Structure of tourist accommodation establishments by type of facilities (2010, 2015) .....</i>	65	89
Struktura placówek gastronomicznych według rodzajów w województwie śląskim (2010, 2015)	<i>Structure of catering establishments by type in the Śląskie Voivodship (2010, 2015) .....</i>	66	90
Struktura turystów zagranicznych korzystających z noclegów według kraju stałego zamieszkania (2010, 2015)	<i>Structure of foreign tourists accommodated by the country of their permanent stay (2010, 2015) .....</i>	67	91
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Occupancy rate of bed places (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	68	92
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Occupancy rate of bed places in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2015 .....</i>	69	93
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w województwie śląskim według powiatów w 2015 r.	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings in the Śląskie Voivodship by powiats in 2015 .....</i>	70	95
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Rates of detectability of delinquents in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2015 .....</i>	71	97
Wypadki drogowe i ich skutki w województwie śląskim (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>Road accidents and effects of road accidents in the Śląskie Voivodship (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	72	97
ANEKS	ANNEX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM (2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)	<i>SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP (2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) .....</i>	I	98
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (2014, 2015)	<i>SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (2014, 2015) .....</i>	II	102

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2015 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w 2015 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of voivodship, information regarding the number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as of 31 December 2015.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments), to replace the formerly applied PKD 2004.

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of the Śląskie Voivodship in 2015”, current data are published according to PKD 2007. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping including PKD 2007 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

4. Data according to PKD 2007 sections and divisions as well as territorial division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own account in order to earn a profit.

8. Data presented in the publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data on:

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rekreacją i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

3) *financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments* refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to PKD 2007), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the enterprise sector is presented as based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation, an enterprise is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. The enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, jak również powierzchni zasiewów, plonów ziemiopłodów oraz pogłowia zwierząt gospodarskich zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. Since 2010 agricultural land owners not engaged in agricultural activities and holders of less than 1 ha of agricultural land engaged in agricultural activities on a small scale (less than certain thresholds) have not been recognized in agricultural surveys; therefore, data for 2010 in the field of: land use, as well as sown area, crop yields and livestock have been adjusted in relation to data published in the previous edition of the Report.

12. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;*
- 2) *sold production of industry:*
  - *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,*
  - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. *Some data are provisional and may be changed in subsequent editions of the publication.*

16. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

17. *The names of some classification levels of PKD 2007 used in the publication have been abbreviated, abbreviations are marked in tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót <i>abbreviation</i>	sekcje <i>sections</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>		<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia		Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>		<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

skrót <i>abbreviation</i>	działy <i>divisions</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny		Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>		<i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali		Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>		<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń		Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep		Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców		Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków		Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej		Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

18. *Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of the Central Statistical Office.*

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH *SYMBOLS*

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
(0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
- Kropka (•) – zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na str. 13.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 13.
- * – oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
data revised.
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which” *indicates that not all elements of the sum are given.*

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

MAJOR ABBREVIATIONS

tys.	= tysiąc	cd.	= ciąg dalszy
thous.	<i>thousand</i>	cont.	<i>continued</i>
mln	= milion	dok.	= dokończenie
	<i>million</i>	cont.	<i>continued</i>
zł	= złoty	Lp.	= liczba porządkowa
	<i>zloty</i>	No.	<i>number</i>
szt.	= sztuka	nr (Nr)	= numer
pcs	<i>piece</i>	No.	<i>number</i>
g	= gram	poz.	= pozycja
	<i>gram</i>		
kg	= kilogram	p. proc.	= punkt procentowy
	<i>kilogram</i>		<i>percentage point</i>
dt	= decytona	tabl.	= tablica
	<i>deciton</i>		<i>table</i>
mm	= milimetr	kpl.	= komplet
	<i>millimetre</i>		
m ²	= metr kwadratowy	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
	<i>square metre</i>		
ha	= hektar	m.in.	= między innymi
	<i>hectare</i>	<i>i.a.</i>	<i>among others</i>
km ²	= kilometr kwadratowy	np.	= na przykład
	<i>square kilometre</i>	<i>e.g.</i>	<i>for example</i>
m ³	= metr sześcienny	tj.	= to jest
	<i>cubic metre</i>	<i>i.e.</i>	<i>that is</i>
kw.	= kwartał	PKD	= Polska Klasyfikacja Działalności
	<i>quarter</i>		<i>Polish Classification of Activities</i>
r.	= rok	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
			<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

W województwie śląskim:

Rok 2015 był kolejnym, w którym odnotowano spadek **liczby ludności**. Systematycznie zmniejsza się liczba mieszkańców miast, natomiast zwiększa się liczba mieszkańców wsi. W 2015 r. zanotowano ujemny **przyrost naturalny** (minus 8810).

W 2015 r. **przeciętne zatrudnienie** w sektorze przedsiębiorstw było niższe o 0,7% niż w roku poprzednim. Spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 12,6%) oraz górnictwie i wydobywaniu (o 8,4%), natomiast wzrost m.in. w informacji i komunikacji (o 6,3%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,1%).

W końcu 2015 r. **liczba bezrobotnych** oraz **stopa bezrobocia** były niższe niż przed rokiem (odpowiednio o: 15,5% i 1,4 p. proc.). Liczba osób wyłączonych z ewidencji przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych o 27,2 tys. Urzędy pracy dysponowały większą niż w 2014 r. (o 14,5%) liczbą **ofert pracy**. W końcu 2015 r. na 1 ofertę przypadło 17 bezrobotnych, tj. o 7 osób mniej niż przed rokiem.

W IV kwartale 2015 r. w porównaniu z IV kwartałem 2014 r. odnotowano zmniejszenie **liczby aktywnych zawodowo** (o 6,6%) oraz **biernych zawodowo** (o 4,8%). Wśród aktywnych zawodowo zmniejszyła się zarówno liczba pracujących (o 5,4%), jak i bezrobotnych (o 21,5%). Obniżył się współczynnik aktywności zawodowej (o 0,5 p. proc.), natomiast zwiększył się wskaźnik zatrudnienia (o 0,2 p. proc.). Obniżyła się wartość stopy bezrobocia (o 1,1 p. proc.).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim (o 2,2%), a jego wzrost notowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających omawianego roku. Wzrost przeciętnego wynagrodzenia wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, m.in. w informacji i komunikacji (o 7,3%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,9%). W porównaniu z 2014 r. zmniejszył się czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw (o 0,2%), natomiast wzrosło przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto (o 1,7%).

W 2015 r. w porównaniu z 2014 r. odnotowano zwiększenie przeciętnej liczby emerytów i rencistów (o 0,1%). Wzrosła **przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto**, przy czym w wyższym stopniu wzrosły świadczenia wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (o 2,7%), niż Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (o 1,4%).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim w 2015 r. w odniesieniu do roku poprzedniego obniżyły się o 1,2%. Najwyższy spadek cen odnotowano w grupie transport (o 9,0%). Wzrost cen odnotowano w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych m.in. w grupach: napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 1,5%) oraz zdrowie (o 1,3%).

Produkcja roślinna uzyskana w 2015 r. była niższa niż przed rokiem. Gorsze było plonowanie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, ziemniaków, rzepaku i rzepiku. W odniesieniu do 2014 r. wzrosło pogłowie drobiu (o 10,9%), owiec (o 8,4%) i bydła (o 2,9%), natomiast zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej (o 0,3%). Odnotowano wzrost skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych, w tym ziarna pszenicy, jak również ziemniaków oraz żywca wieprzowego, żywca drobiowego i mleka. Spadły **ceny skupu** produktów roślinnych (z wyjątkiem ziemniaków) oraz zwierzęcych (z wyjątkiem żywca wołowego bez cieląt). W obrocie targowiskowym obniżyły się ceny produktów roślinnych. W porównaniu z poprzednim rokiem pogorszyła się **relacja cen skupu** żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach (6,0 wobec 6,1), natomiast **relacja cen skupu** żywca wieprzowego do cen jęczmienia na targowiskach pozostała na poziomie sprzed roku (5,4).

Produkcja sprzedana przemysłu w 2015 r. (w cenach stałych) była wyższa o 7,0% w odniesieniu do roku poprzedniego. Wyższe przychody ze sprzedaży wyrobów i usług odnotowano we wszystkich sekcjach przemysłu. W przetwórstwie przemysłowym, którego udział stanowił 83,3% ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie, produkcja wzrosła o 6,9%. Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku towarzyszył jednoczesny wzrost wydajności pracy, mierzony wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, o 7,6% przy spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 0,6%.

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w budownictwie (w cenach bieżących) w 2015 r. były niższe o 4,0% od uzyskanych w 2014 r. Niższy niż przed rokiem był również poziom produkcji budowlano-montażowej – o 3,8%. Spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia oraz wzrost wydajności pracy w budownictwie odpowiednio o: 6,6% i 2,8%.

W **budownictwie mieszkaniowym** w 2015 r. oddano do użytkowania o 4,1% więcej mieszkań niż w poprzednim roku (wobec spadku o 6,1% w 2014 r.). Wzrosła, po spadku w latach 2011-2014, liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Wzrosła również, po spadku w 2014 r., liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

W 2015 r. **sprzedaż detaliczna** w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych wzrosła w skali roku o 1,3%. Wzrosła również sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych o 2,2%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 2,4%.

W badanych przedsiębiorstwach niefinansowych w 2015 r. odnotowano niższy niż przed rokiem **wynik finansowy brutto i netto** odpowiednio o: 31,3% i 43,1%. Pogorszyły się podstawowe **wskaźniki ekonomiczno-finansowe**. Niższy był m.in. wskaźnik rentowności obrotu brutto (o 1,3 p. proc.) i netto (o 1,5 p. proc.).

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących poniesione w 2015 r. ukształtowały się na poziomie 14432,0 mln zł i były wyższe niż w 2014 r. o 11,6%. W skali roku wzrosła wartość zakupów inwestycyjnych. Najwięcej środków przeznaczono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (56,1%). Inwestorzy rozpoczęli realizację mniejszej liczby nowych inwestycji niż w 2014 r. o niższej łącznej wartości kosztorysowej.

Według stanu w końcu lipca 2015 r. w porównaniu z końcem lipca 2014 r. zmniejszyła się **liczba turystycznych obiektów noclegowych** (o 0,5%), przy jednoczesnym wzroście liczby miejsc noclegowych w tych obiektach (o 2,0%). Liczba turystów korzystających z noclegów oraz liczba udzielonych noclegów w 2015 r. były wyższe niż przed rokiem (odpowiednio o: 6,4% i 5,5%). Zwiększył się stopień wykorzystania miejsc noclegowych o 1,4 p. proc. do 32,0%.

Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była niższa niż przed rokiem o 10,8%. W ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych dominowały przestępstwa o charakterze kryminalnym. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych** był niższy w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,3 p. proc. W 2015 r. doszło do mniejszej liczby **wypadków drogowych** niż przed rokiem.

BASIC TENDENCIES

In the Śląskie Voivodship:

2015 was a subsequent year in which the **number of population** decreased. The population of urban areas systematically decreased, whereas the number of population in rural areas increased. In 2015, a negative **natural increase** (minus 8810) was observed.

In 2015, the **average paid employment** in the enterprise sector was lower by 0.7% in relation to the previous year. A decrease in the average paid employment was observed, i.a. in professional, scientific and technical activities (by 12.6%) as well as in mining and quarrying (8.4%), on the other hand, an increase was noted, i.a., in information and communication (by 6.3%) as well as in administrative and support service activities (by 5.1%).

At the end of 2015, the **number of unemployed persons** and the **unemployment rate** were lower than a year ago (by 15.5% and 1.4 percentage points respectively). The number of persons removed from unemployment rolls exceeded the number of newly registered unemployed persons by 27.2 thous. More **job offers** were submitted to labour offices than in 2014 (by 14.5%). At the end of 2015, there were 17 unemployed persons per 1 job offer, i.e. by 7 persons fewer than a year ago.

In the IVth quarter of 2015 in comparison to the IVth quarter of 2014, the **number of economically active and passive persons** decreased (by 6.6% and 4.8% respectively). Among economically active persons, both the number of employed and unemployed persons decreased (by 5.4% and 21.5% respectively). The activity rate decreased (by 0.5 percentage point), whereas the employment rate increased (by 0.2 percentage point). There was a decrease in the unemployment rate (by 1.1 percentage points).

Average gross monthly wages and salaries in the enterprise sector in 2015 were higher than in the previous year (by 2.2%), and their increase was observed in the subsequent quarters of 2015. The increase in average gross monthly wages and salaries was observed in all sections of the enterprise sector, i.a., in information and communication (by 7.3%) as well as in transportation and storage (by 5.9%). In comparison to 2014, there was a decrease in worked time in the enterprise sector (by 0.2%), whereas average hourly gross earnings increased (by 1.7%).

In 2015 as compared to 2014, there was an increase in the average number of pensioners and retirees (by 0.1%). The **average monthly gross retirement and other pension** increased, however social benefits paid by the Social Insurance Institution were higher (by 2.7%) than those paid by the Agricultural Social Insurance Fund (by 1.4%).

Prices of consumer goods and services in the Śląskie Voivodship in 2015 were lower by 1.2% in relation to the previous year. The largest decrease of prices was observed in the transport group (by 9.0%). Prices increased in the majority of commodities and services groups, i.a., in the groups of alcoholic beverages and tobacco (by 1.5%) as well as in health (by 1.3%).

Crop output obtained in 2015 was lower than a year ago. The yields of basic cereals and cereals mixed, potatoes, rape and turnip rape deteriorated. In comparison to 2014, the stock of poultry increased (by 10.9%), sheep (by 8.4%) and cattle (by 2.9%), whereas the stock of pigs decreased (by 0.3%). There was an increase in the procurement of basic cereals for consumption and feed grains including wheat as well as potatoes, pigs and poultry for slaughter and milk. The **procurement prices** of crop output (excluding potatoes) and animal output (excluding cattle for slaughter except calves) decreased. In marketplace turnover, there was a decrease in the prices of crop output. In comparison to the previous year, there was deterioration in the **relation of the procurement price** of pigs for slaughter to the prices of rye in marketplaces (6.0 in relation to 6.1), whereas the **relation of procurement price** of pigs for slaughter to the prices of barley in marketplaces remained the same as in 2014 (5.4).

Sold production of industry in 2015 (at constant prices) was higher by 7.0% in relation to the previous year. Higher revenues from the sale of goods and services were observed in all sections of industry. In manufacturing, whose share in the total value of sold production of industry was 83.3%, production increased by 6.9%. An annual increase in the sold production of industry was accompanied by simultaneous increase in labour productivity (by 7.6%) measured by the value of sold production of industry per one employed person, and the decrease in average employment in industry by 0.6%.

Revenues from the sale of products and services in construction (at current prices) in 2015 were lower by 4.0% than those obtained in 2014. The level of construction and assembly production was also lower as compared to the previous year (by 3.8%). The decrease in sold production in construction was accompanied by a decrease in average paid employment and by increase in labour productivity in construction by: 6.6% and 2.8% respectively.

In **residential construction** in 2015, there were more dwellings completed (by 4.1%) than a year ago (as compared to the decrease of 6.1% in 2014). After a decrease in the years 2011-2014, there was an increase in the number of dwellings for which permits and registrations with a construction projects were granted. Likewise, the number of dwellings started increased after the decrease in 2014.

In 2015, there was an increase of **retail sales** in trade and non-trade enterprises on an annual basis by 1.3%. Wholesale in trade units also increased in this period by 2.2%, of which in wholesale enterprises by 2.4%.

In the surveyed non-financial enterprises in 2015, there was a decrease in both **gross financial result** and **net financial result** (by 31.3% and 43.1% respectively). There was a deterioration in the basic **economic-financial indicators**. Gross and net turnover profitability rates, i.a., were lower (by 1.3 percentage points and 1.5 percentage points respectively).

Investment outlays of the surveyed enterprises on new capital asset items as well as on the improvement of the existing ones in 2015 equaled 14432.0 mln zł and were higher than in the previous year by 11.6%. There was an increase in the value of investment purchase on annual basis. Most resources were designated for machines, technical appliances and tools (56.1%). Investors started the realization of fewer investments than in 2014 at the lower total cost estimate.

As of the end of July 2015 in comparison to the end of July 2014, there was a decrease in the **number of tourist accommodation establishments** (by 0.5%) accompanied by a simultaneous increase in the number of bed places in these establishments (by 2.0%). As compared to the previous year, there was an increase in the number of tourists accommodated (by 6.4%), as well as in the number of nights spent (by 5.5%). The occupancy rate of bed places increased by 1.4 percentage points to 32.0%.

The **number of crimes ascertained** in completed preparatory proceedings was lower than a year ago by 10.8%. Criminal crimes predominated in the total number of crimes ascertained. The **rate of detectability of delinquents in ascertained crimes** was lower as compared to the previous year by 0.3 percentage point. In 2015, the **number of road accidents** was lower than a year ago.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

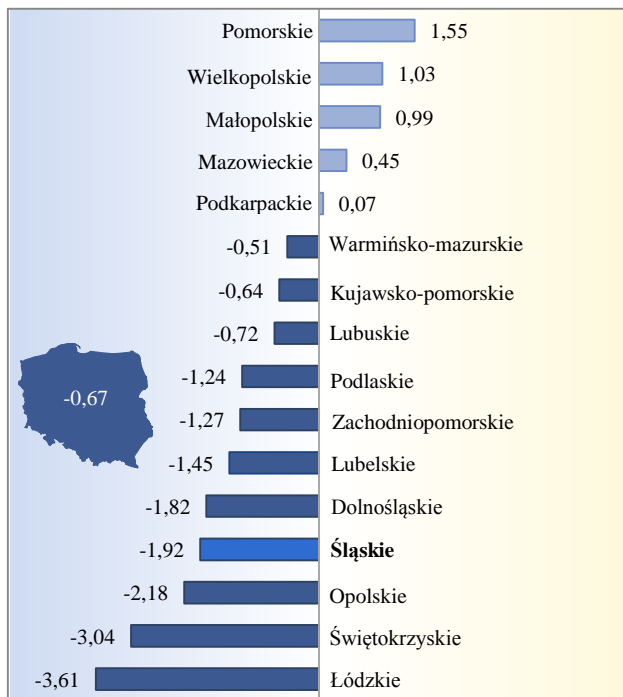
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2015 r.

Wyszczególnienie	Polska	Śląskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	371
Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	-0,67	-1,92
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ^a	-0,41	-1,52
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w %	56,2	53,1
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w %	51,9	49,3
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w %	7,5	7,2
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	4121,41	4329,71
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1980,96	2429,61
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1179,63	1402,70
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	99,1	98,8
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^c w ha	10,22	6,49
Obsada bydła ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,0	34,3
Obsada trzody chlewnej ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	80,0	70,5
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	476779	455961
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	471462	361275
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,8	2,2
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^e na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1089	1019
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	22	15
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	82,9	82,0
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,7	97,5
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące)	113,7	111,6
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2013 r. w zł	43020	44760

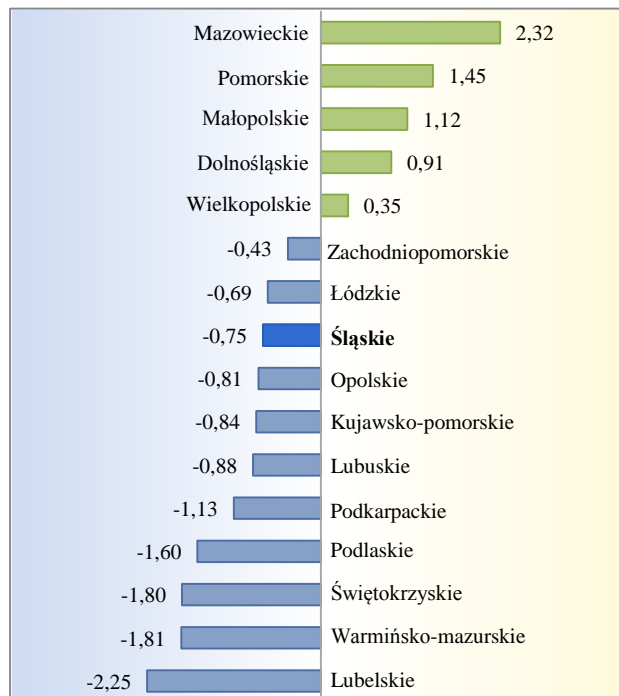
^a Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 r., w przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^b Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. ^c Dane za 2013 r. ^d Stan w czerwcu. ^e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

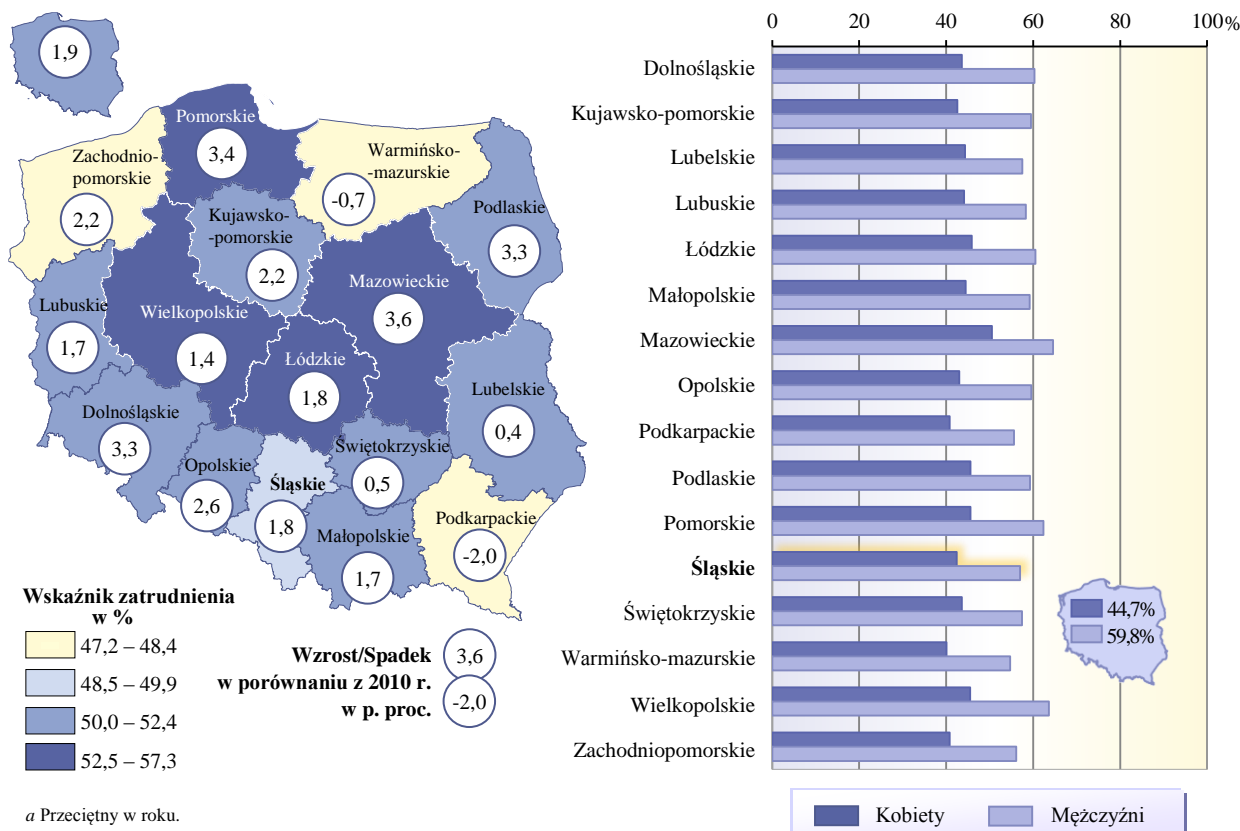
Wykres 1. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2015 r.**

Wykres 2. **Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2015 r.**

Wykres 3. **Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2015 r.**

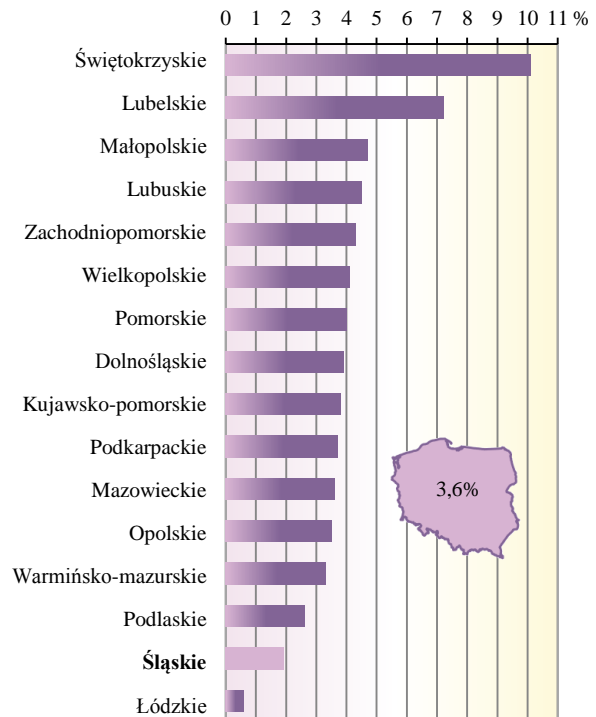
^a Przeciętny w roku.

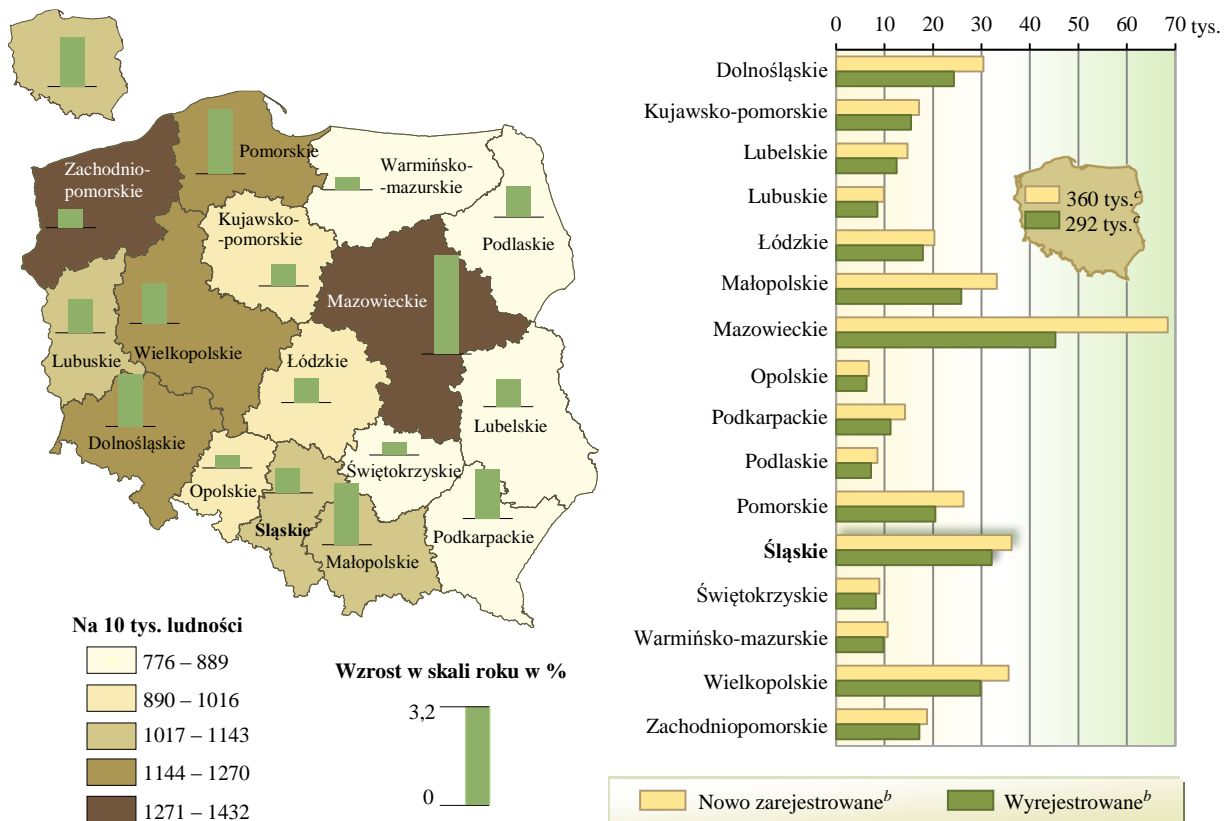
Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2015 r.

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2015 r.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2015 r. Stan w dniu 31 XII

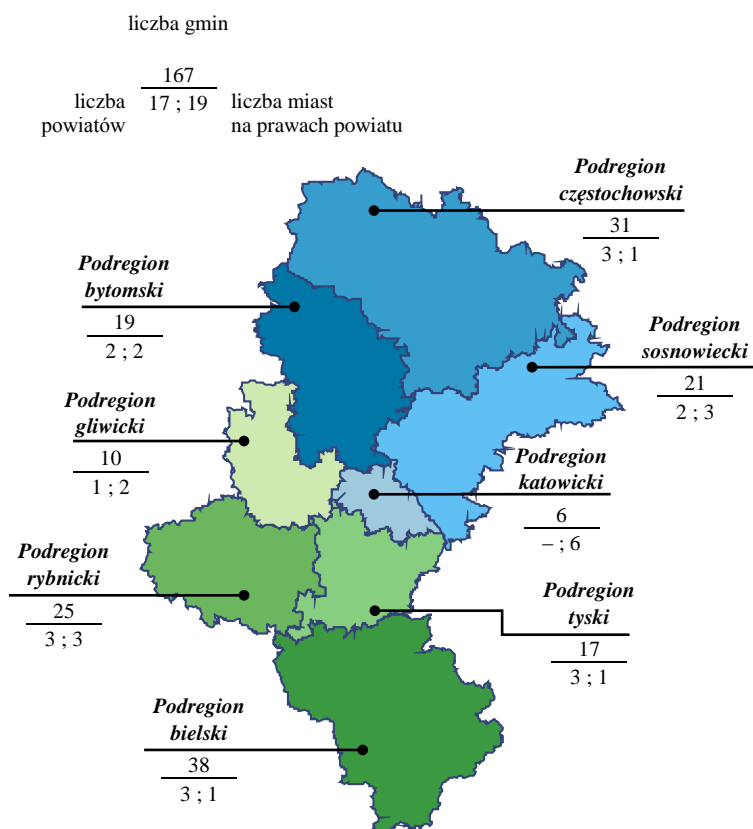

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku. ^c W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CEŁÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

PODREGION BIELSKI

powiaty:

bielski, cieszyński, żywiecki

miasto na prawach powiatu:

Bielsko-Biała

PODREGION BYTOMSKI

powiaty:

lubliniecki, tarnogórski

miasta na prawach powiatu:

Bytom, Piekary Śląskie

PODREGION CZĘSTOCHOWSKI

powiaty:

częstochowski, kłobucki, myszkowski

miasto na prawach powiatu:

Częstochowa

PODREGION GLIWICKI

powiat:

gliwicki

miasta na prawach powiatu:

Gliwice, Zabrze

PODREGION KATOWICKI

miasta na prawach powiatu:

Chorzów, Katowice, Mysłowice, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice

PODREGION RYBNICKI

powiaty:

raciborski, rybnicki, wodzisławski

miasta na prawach powiatu:

Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory

PODREGION SOSNOWIECKI

powiaty:

będziński, zawierciański

miasta na prawach powiatu:

Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Sosnowiec

PODREGION TYSKI

powiaty:

bieruńsko-lędziński, mikołowski, pszczyński

miasto na prawach powiatu:

Tychy

	Powierzchnia w ha	Ludność (stan w dniu 31 XII)
ŚLĄSKIE	1233309	4570849
podregiony:		
Bielski	235350	665328
Bytomski	157586	442923
Częstochowski	304960	520852
Gliwicki	87865	474898
Katowicki	38004	743563
Rybnicki	135248	636246
Sosnowiecki	179874	693313
Tyski	94422	393726

Według stanu w dniu 1 I 2015 r. województwo śląskie zajmowało powierzchnię 12333 km² (1233309 ha), co stanowiło 3,9% powierzchni kraju. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. liczba mieszkańców wyniosła 4570849 osób, tj. 11,9% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 371 osób (pierwsza lokata w kraju). W miastach mieszkało 77,1% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

W 2015 r. odnotowano w województwie śląskim spadek liczby ludności w relacji do 2014 r.; od 2000 r. liczba ludności wykazuje tendencję malejącą. Od 2002 r. obniża się liczba ludności miast, wzrasta liczba ludności wsi. W 2015 r. odnotowano ujemny przyrost naturalny, tj. przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń oraz ujemne saldo migracji na pobyt stały.

W końcu grudnia 2015 r. ludność województwa śląskiego liczyła 4570849 osób (11,9% ludności w kraju), mniej niż w końcu 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 15075 i 64086. Od 2002 r. systematycznie obniża się liczba mieszkańców miast, a wzrasta liczba mieszkańców wsi. Ludność miejska w końcu grudnia 2015 r. liczyła 3525289 osób (77,1% ogółu mieszkańców), tj. mniej niż w końcu 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 17585

i 82207. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem województwa obniżył się zarówno w relacji do 2014 r., jak i 2010 r. odpowiednio o: 0,5 p. proc. i 0,7 p. proc. Liczba ludności na wsi zwiększyła się do 1045560; w relacji do 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 2510 i 18121. Udział

Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie; w 2015 r. dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.

osób mieszkających na wsi wyniósł 22,9% i zwiększył się w relacji do stanu w końcu 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 0,2 p. proc. i 0,7 p. proc.

Gęstość zaludnienia w województwie śląskim wyniosła 371 osób na 1 km² (123 osoby/km² w kraju). Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów odnotowuje się zróżnicowanie gęstości zaludnienia, najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w Świętochłowicach

(3829 osób/km²), a najniższą w powiecie częstochowskim (89 osób/km²).

Tabl. 2 . Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010 ^a	2014	2015
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI w tys.	38516,7	38484,0	38454,6
w tym kobiety	19869,1	19860,9	19847,2
Miasta	23448,5	23244,5	23202,7
Wieś	15068,2	15239,4	15251,9
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	38529,9	38478,6	38437,2
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19876,7	19858,8	19839,2
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429,1	23216,4	23166,4
w %	60,8	60,3	60,3
Wieś: w tysiącach	15100,8	15262,3	15270,8
w %	39,2	39,7	39,7
WOJ. ŚLĄSKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys.	4637,5	4593,4	4577,9
w tym kobiety	2397,3	2376,8	2369,4
Miasta	3613,0	3552,2	3533,9
Wieś	1024,5	1041,1	1044,0
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	4634,9	4585,9	4570,8
na 1 km ²	376	372	371
w tym kobiety:			
w tysiącach	2396,3	2373,2	2365,9
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	3607,5	3542,9	3525,3
w %	77,8	77,3	77,1
Wieś: w tysiącach	1027,4	1043,1	1045,6
w %	22,2	22,7	22,9

^a Patrz nota na str. 25.

Struktura ludności według płci od lat nie ulega większym zmianom. W 2015 r. w ogólnej liczbie ludności przeważały kobiety i stanowiły 51,8% (51,6% w kraju); w 2014 r. i 2010 r. po 51,7%. Współczynnik feminizacji w województwie od 2010 r. nie ulega zmianie i wynosi 107 (podobnie w kraju). Relacje obydwu płci i nadwyżki jednej nad drugą zmieniają swe wartości w poszczególnych grupach wiekowych. W młodszych grupach wiekowych występowała przewaga mężczyzn, natomiast w starszych grupach wiekowych przewaga kobiet. W 2015 r. stałą przewagę kobiet nad mężczyznami odnotowano od wieku 48 lat, podobnie w miastach, a na wsi od wieku 61 lat. W grupie osób w wieku 65 lat i więcej kobiety stanowiły 60,2%. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 59,9 osób w wieku nieprodukcyjnym, tj. przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym (60,1 w kraju); w końcu 2014 r. i 2010 r. przypadało odpowiednio: 58,2 i 53,4.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

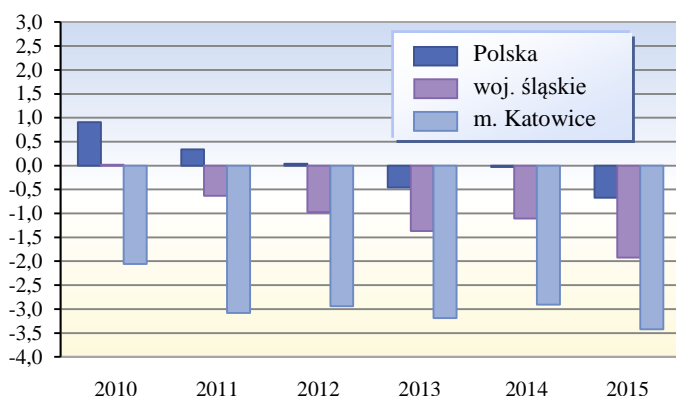
W latach 2010-2015 w województwie śląskim odnotowano obniżenie się liczby urodzeń, po wzrostach w latach 2006-2009. W 2015 r. zarejestrowano 41611 urodzeń żywych, mniej niż w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 1109 i 6203. Współczynnik urodzeń wyniósł 9,09‰ (9,30‰ w 2014 r. i 10,31‰ w 2010 r.);

wyższą wartość współczynnika urodzeń odnotowano na wsi (9,75 ‰) niż w miastach (8,89‰).

W 2015 r. zmarło 50421 osób, więcej niż w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 2590 i 2702 osób. Współczynnik zgonów ukształtował się na poziomie 11,01‰, w miastach 11,28‰, na wsi 10,10‰. Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych (współczynnik zgonów niemowląt) wyniosła 4,73 (w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio: 4,92 i 5,73).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

Wykres 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

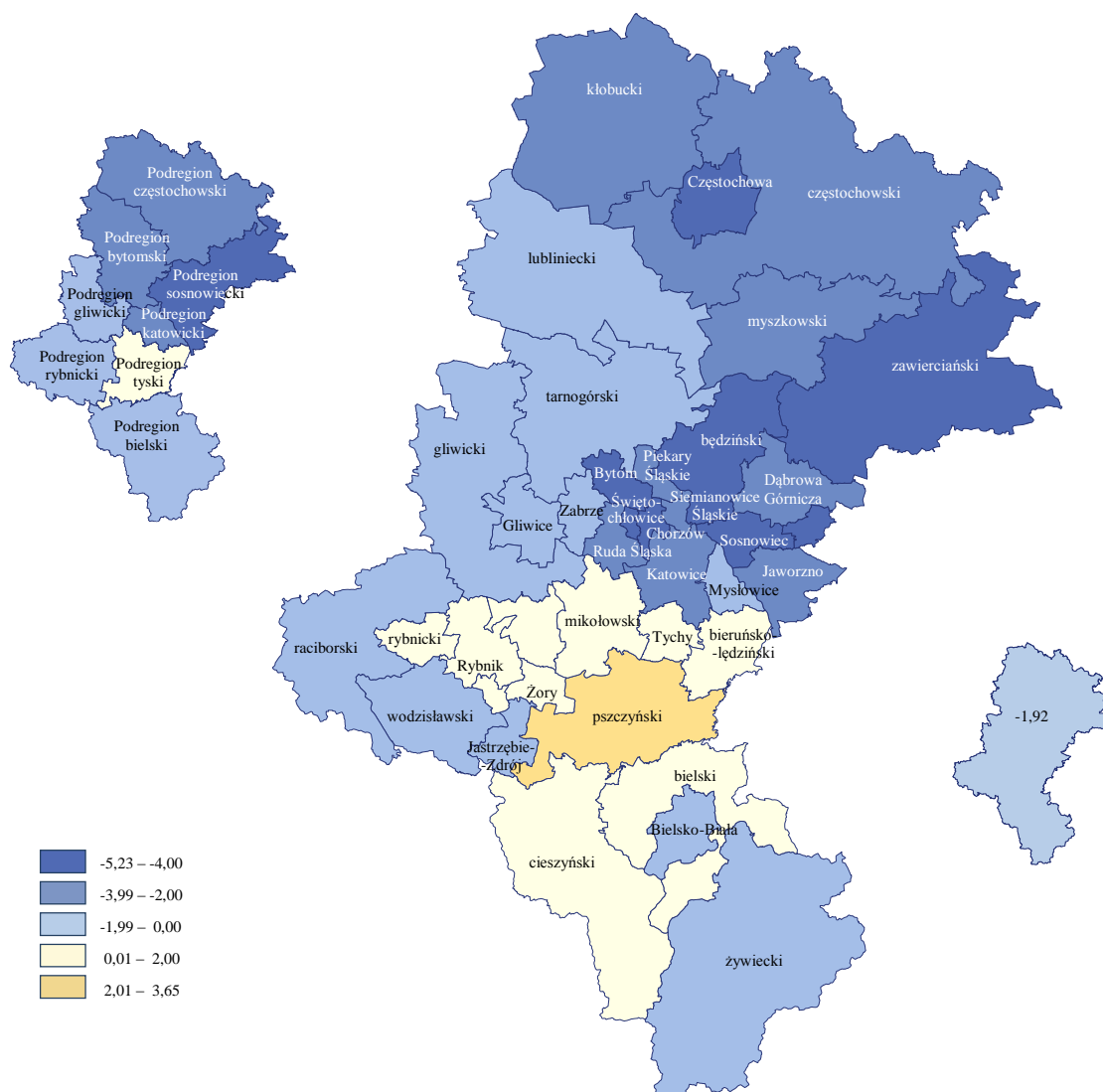

Odnutowany w 2015 r. ujemny przyrost naturalny to wynik przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń i ukształtował się na poziomie minus 8810 (minus 5111 w 2014 r.); w 2010 r. odnotowano przewagę urodzeń nad liczbą zgonów (95). Współczynnik przyrostu ludności wyniósł minus 1,92‰, w miastach minus 2,39‰, a na wsi minus 0,35‰.

W większości powiatów województwa śląskiego odnotowano ujemny współczynnik przyrostu naturalnego, najniższe wartości współczynnika odnotowano w powiatach: zawierciańskim (minus 5,23‰), będzińskim (minus 5,01‰) i Sosnowcu (minus 4,74‰). Dodatni przyrost naturalny odnotowano w dziewięciu powiatach; najwyższe wartości współczynnika przyrostu naturalnego odnotowano w powiatach pszczyńskim (3,65‰), bieruńsko-lędzińskim (1,76‰) oraz w Żorach (1,56‰).

W urzędach stanu cywilnego w 2015 r. zarejestrowano 22338 nowo zawartych małżeństw (77,4% w miastach), mniej niż w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 427 i 6124. Współczynnik małżeństw w województwie śląskim wyniósł 4,88‰ (4,91‰ w kraju), w miastach 4,89‰ i na wsi 4,83‰.

Wykres 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.

Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,90	4,91
Urodzenia żywe	10,73	9,75	9,60
Zgony	9,83	9,78	10,27
w tym niemowląt ^a	4,98	4,22	4,00
Przyrost naturalny ^b	0,90	-0,03	-0,67
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	x	x	x
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,05	-0,41	.

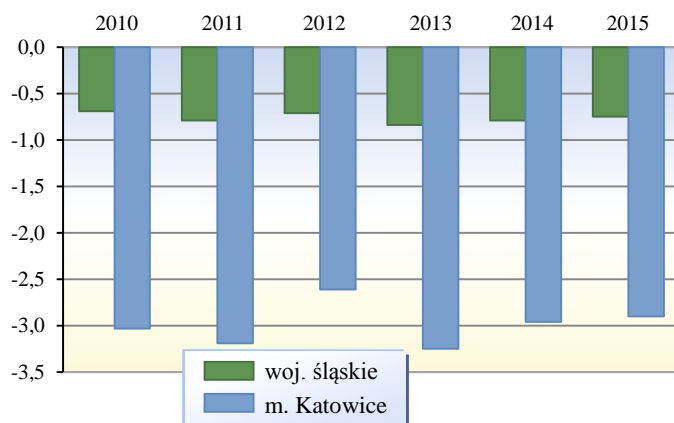
^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku; na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
WOJ. ŚLĄSKIE			
Małżeństwa	6,14	4,96	4,88
Urodzenia żywe	10,31	9,30	9,09
Zgony	10,29	10,41	11,01
w tym niemowląt ^a	5,73	4,92	4,73
Przyrost naturalny ^b	0,02	-1,11	-1,92
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	-0,69	-0,79	-0,75
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,38	-0,77	.
M. KATOWICE			
Małżeństwa	6,00	4,67	5,07
Urodzenia żywe	9,48	8,37	8,63
Zgony	11,54	11,28	12,05
w tym niemowląt ^a	5,07	1,97	6,16
Przyrost naturalny ^b	-2,06	-2,91	-3,42
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	-3,03	-2,96	-2,90
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,42	-0,39	.

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku; na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

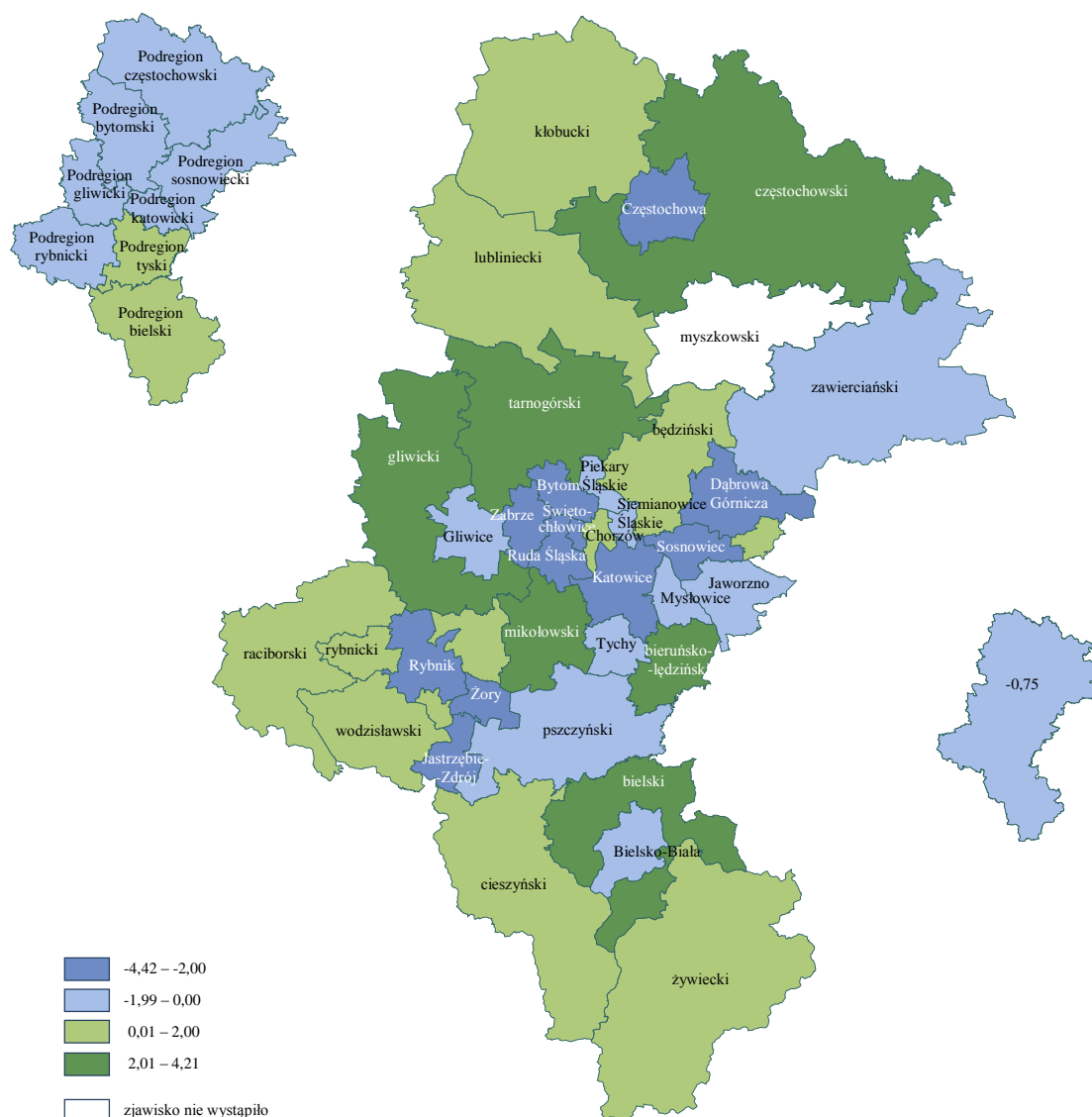
Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności

Migracje ludności obok przyrostu naturalnego są czynnikiem kształtującym stan ludności. W 2015 r., podobnie jak w latach poprzednich, „odpływ ludności” – wymeldowania z pobytu stałego przewyższał „napływ ludności” – zameldowania na pobyt stały, powodując spadek liczby ludności. W 2015 r. saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały wyniosło minus 3449. Na wsi odnotowano

dodatknie saldo migracji wewnętrznych 3077, natomiast w miastach ujemne, tj. minus 6526. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło minus 0,75 (w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio: minus 0,79 i minus 0,69).

Wykres 14. **Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.**

Ujemne saldo migracji wystąpiło w dwudziestu powiatach województwa śląskiego, a dodatnie w piętnastu. Najwyższą wartość salda migracji wewnętrznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w powiatach tarnogórskim (4,21) i mikołowskim (4,13), natomiast najniższą w Jastrzębiu-Zdroju (minus 4,42) i Bytomiu (minus 4,41).

Dane prezentujące ludność w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” publikacja dostępna co kwartał,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie śląskim” publikacja dostępna co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2015 r. w województwie śląskim przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było niższe niż przed rokiem oraz niższe niż w 2010 r.

Pod względem przeciętnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw województwo śląskie zajmuje drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim. W 2015 r. udział województwa w przeciętnej liczbie zatrudnionych w kraju wyniósł 12,9% (w 2010 r. – 13,6%).

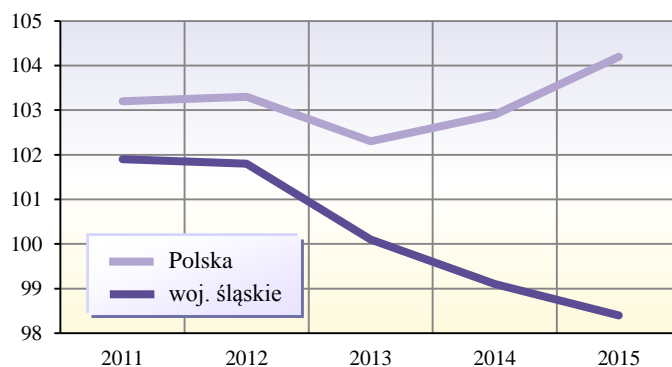
Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

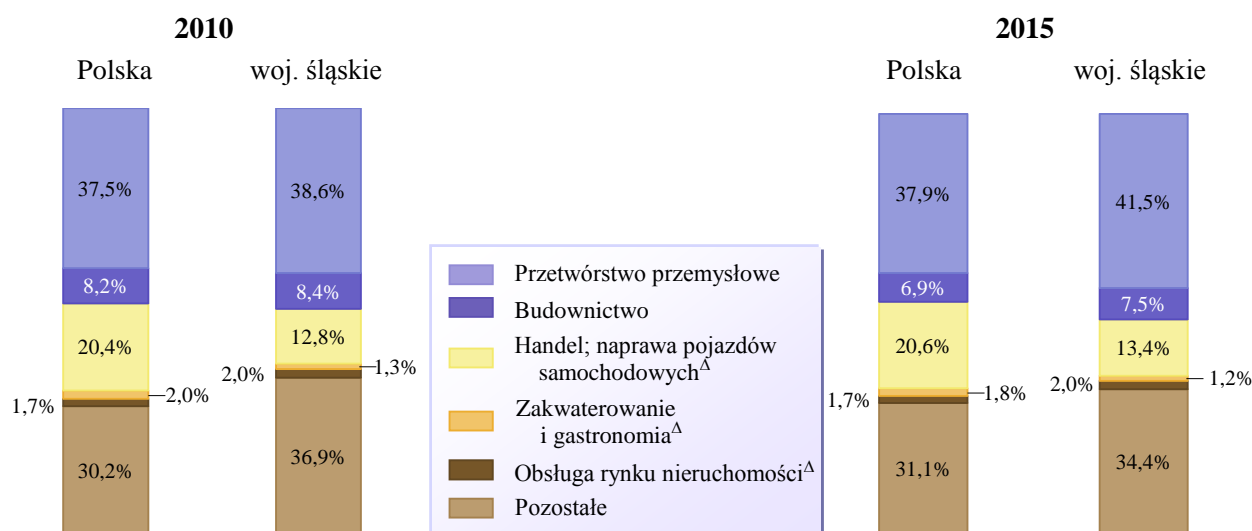
Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w tysiącach			2010 = 100	2014 = 100
Polska	5372,6	5529,5	5601,6	104,2	101,3
Woj. śląskie.....	732,8	726,1	721,3	98,4	99,3
M. Katowice.....	159,5	143,9	129,6	81,3	90,0

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim w 2015 r. wyniosło 721,3 tys. osób i zmniejszyło się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,7% (w 2014 r. spadek wyniósł 1,0%) oraz obniżyło się o 1,6% w relacji do 2010 r. W kraju przeciętne zatrudnienie było o 1,3% wyższe niż przed rokiem (w 2014 r. odnotowano wzrost o 0,6%) oraz wyższe niż w 2010 r. o 4,2%.

Wykres 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
przeciętne 2010 = 100

Wykres 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007**

W 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyło się m.in. w: działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 12,6%), górnictwie i wydobywaniu (o 8,4%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,2%), budownictwie (o 6,6%), natomiast wzrosło m.in. w: informacji i komunikacji (o 6,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,1%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,0%).

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim**

Wyszczególnienie	2014				2015				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	97,7	98,2	98,7	99,0	99,4	99,3	99,4	99,3	721,3
w tym:									
Przemysł	97,2	97,8	98,5	98,9	99,5	99,6	99,6	99,4	426,8
górnictwo i wydobywanie	93,0	92,7	92,4	92,1	93,6	93,1	92,4	91,6	98,3
przetwórstwo przemysłowe ...	100,2	101,0	101,4	102,0	101,9	102,2	102,3	102,2	299,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę i wodną i gorącą wodę ^Δ dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	73,8	77,9	91,7	91,3	96,1	95,5	97,6	98,0	11,3
Budownictwo	88,3	88,5	88,3	88,0	93,4	93,0	93,4	93,4	54,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	99,2	100,9	100,8	102,3	102,2	101,5	101,7	101,4	96,6
Transport i gospodarka magazynowa	101,4	101,5	101,7	102,3	102,5	101,8	102,1	103,0	41,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	98,4	97,6	98,3	94,8	88,4	89,1	89,7	92,8	8,8
Informacja i komunikacja	108,7	110,5	110,9	110,6	108,9	108,0	107,9	106,3	13,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	99,2	99,1	99,8	99,0	97,8	97,5	97,2	97,6	14,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	101,4	102,4	104,7	103,8	88,9	89,0	87,6	87,4	18,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	108,3	105,8	104,3	105,5	103,6	104,4	106,0	105,1	32,7

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu grudnia 2015 r. w województwie śląskim sytuacja na rynku pracy była korzystniejsza niż w końcu grudnia 2014 r. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia. W ciągu 2015 r. liczba osób wyłączonych z ewidencji przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych. W końcu 2015 r. na 1 ofertę pracy przypadało mniej bezrobotnych niż przed rokiem.

Rok 2015 był drugim, w którym wystąpił spadek liczby bezrobotnych (według stanu w końcu roku), zarówno w województwie śląskim, jak i w kraju, po odnotowanym wzroście liczby bezrobotnych w latach 2010-2013 w skali roku.

W końcu grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego wyniosła 148,5 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 15,5%) oraz niższa niż w końcu grudnia 2010 r. (o 18,0%). W kraju na koniec 2015 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się w porównaniu z końcem 2014 r. i 2010 r. (odpowiednio o: 14,3% i 20,0%).

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 149, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1825,2	1563,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2452,8	2368,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2786,2	2630,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	83	46	31
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	11,4*	9,8
WOJ. ŚLĄSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	181,2	175,7	148,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	333,7	261,8	248,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	321,0	294,4	275,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	44	24	17
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	10,0	9,6	8,2

^a W ciągu roku.

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia** (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
M. KATOWICE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	7,7	9,9	8,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	17,3	12,4	11,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	16,3	13,8	13,1
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	15	41	11
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	3,8	4,7	3,8

^a W ciągu roku.

W województwie śląskim w końcu 2015 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach, przy czym najwyższy w Częstochowie (o 25,8%), Jaworznie (o 24,1%), powiecie cieszyńskim (o 22,9%) oraz w Tychach (o 22,5%).

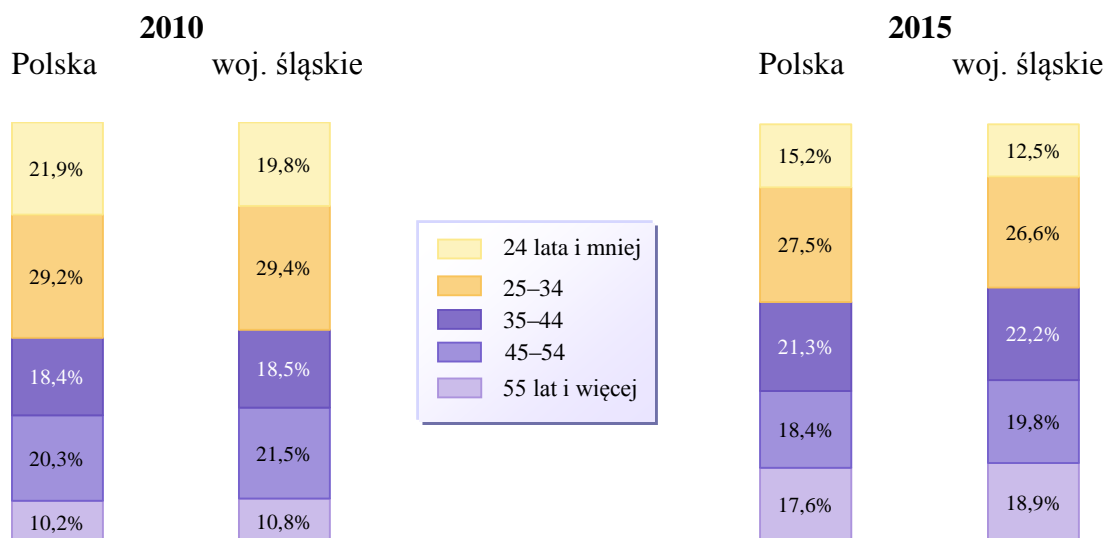
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

Bezrobotni bez prawa do zasiłku w województwie stanowili 86,8% ogółu (87,2% w końcu 2014 r.), osoby poprzednio pracujące – 85,7% (84,5% przed rokiem), a bezrobotni mieszkańcy wsi – 22,0% (podobnie przed rokiem).

W końcu grudnia 2015 r. w województwie śląskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Liczba zarejestrowanych kobiet wyniosła 80,7 tys. osób i zmniejszyła się w skali roku o 14,3%. Udział kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniósł 54,3% i był o 0,7 p. proc. wyższy niż w końcu grudnia 2014 r.

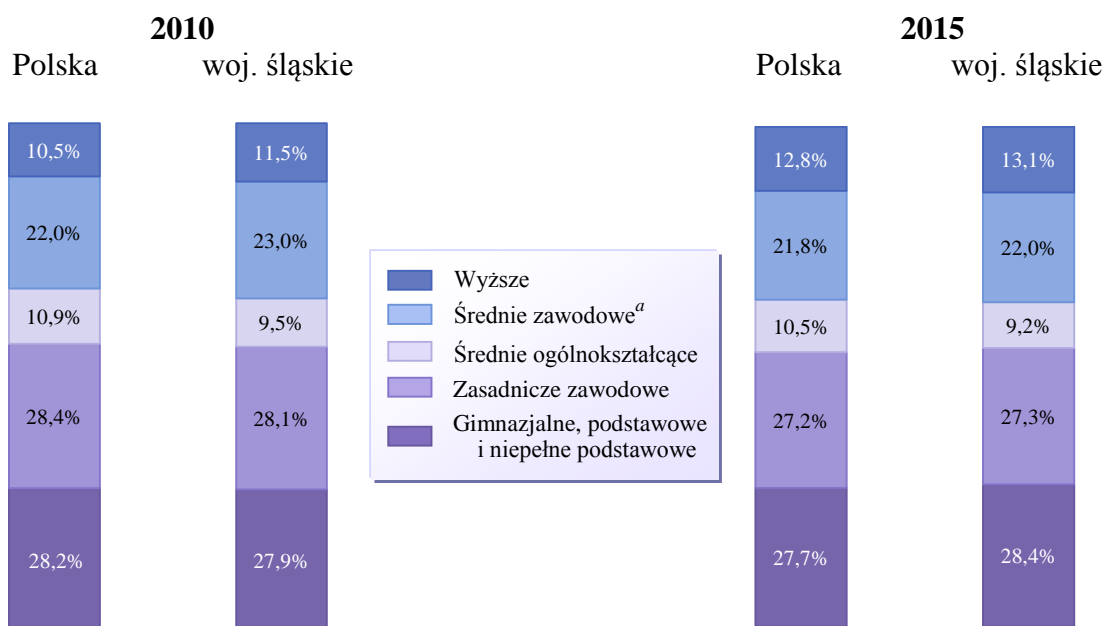
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2015 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (39,5 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,6 p. proc. Mniej liczne grupy tworzyły osoby w wieku 35-44 lata (33,0 tys.) oraz w wieku 45-54 lata (29,4 tys.). W skali roku udział bezrobotnych w wieku 35-44 lata zwiększył się o 0,4 p. proc., natomiast odsetek bezrobotnych w wieku 45-54 lata zmniejszył się o 0,2 p. proc. Największe zmiany w strukturze bezrobotnych w porównaniu z poprzednim rokiem zanotowano w grupie osób w wieku 24 lata i mniej (spadek o 1,7 p. proc.) oraz osób w wieku 55 lat i więcej (wzrost o 2,1 p. proc.).

Wykres 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najliczniejsze grupy tworzyły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio: 42,1 tys. i 40,6 tys. bezrobotnych). Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym zwiększył się o 0,4 p. proc., natomiast odsetek bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym obniżył się o 0,7 p. proc. Problemy ze znalezieniem pracy posiadały również osoby z wykształceniem wyższym, których zbiorowość w skali roku zmniejszyła się o 12,0%, a ich odsetek wśród ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,5 p. proc.

Wykres 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

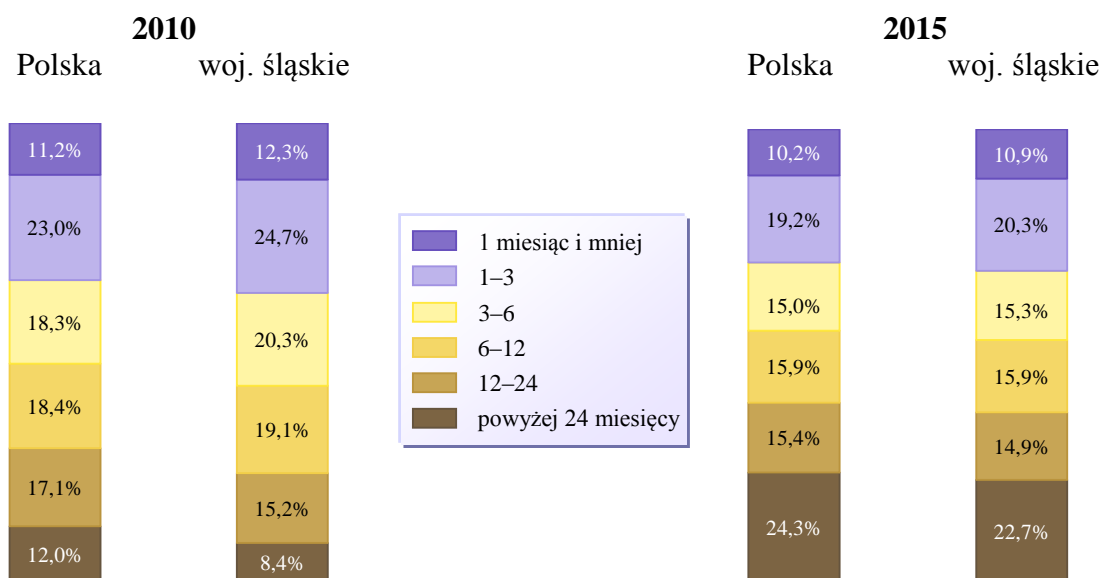

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy, najliczniejszą grupę wśród ogółu bezrobotnych tworzyły osoby pozostające bez pracy dłużej niż 2 lata (33,7 tys.), których liczba w skali roku zmniejszyła się o 10,3%. Problem braku pracy dotyczył także osób pozostających bez pracy stosunkowo krótko, tj. od 1 do 3 miesięcy (30,2 tys.) oraz pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (23,6 tys.). Udział bezrobotnych pozostających bez pracy 1-3 miesięcy zwiększył się w skali roku o 1,0 p. proc., natomiast odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy 6-12 miesięcy obniżył się o 0,9 p. proc.

Wykres 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**

Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby ze stażem 1-5 lat (29,9 tys.) oraz osoby ze stażem 1 rok i mniej (28,0 tys.), które łącznie stanowiły ponad jedną trzecią ogółu bezrobotnych (odpowiednio: 20,2% i 18,8%). Stosunkowo liczne grupy tworzyły osoby ze stażem pracy 20 lat i więcej (25,1 tys.) oraz osoby ze stażem 10-20 lat (23,0 tys.). W skali roku odsetek osób ze stażem 20 lat i więcej pozostał na niezmiennym poziomie (wyniósł 16,9%), natomiast udział osób ze stażem pracy 10-20 lat wzrósł o 0,1 p. proc. (do 15,5%).

W województwie śląskim w końcu grudnia 2015 r. bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy liczyli 126,5 tys. osób i stanowili 85,2% ogółu bezrobotnych. Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane były m.in. osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku o 0,7 p. proc. (do 54,1%). Obniżył się również udział osób bezrobotnych do 25. roku życia (o 1,7 p. proc. do 12,5%). Wzrósł natomiast odsetek osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia (o 2,1 p. proc. do 29,7%) oraz niepełnosprawnych (o 0,2 p. proc. do 6,9%). Liczba bezrobotnych we wszystkich ww. kategoriach zaliczanych do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w skali roku zmniejszyła się, w tym w największym stopniu osób do 25. roku życia (o 25,9%).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie śląskim**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	212,7	189,0	178,7	175,7	180,6	159,6	149,2	148,5
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	94,4	90,6	87,0	84,3	84,9	84,4	83,5	84,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	72,2	54,8	65,2	69,5	65,7	54,0	61,3	67,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	86,6	88,8	88,0	93,2	91,0	98,6	94,0	97,2
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	67,8	78,5	75,6	72,5	60,8	75,0	71,7	68,2
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	106,8	100,1	97,7	101,2	89,6	95,6	94,9	94,1
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	4,4	-23,7	-10,4	-3,0*	4,9	-21,0	-10,4	-0,6
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % ..	11,4	10,3	9,8	9,6	9,8	8,8	8,2	8,2

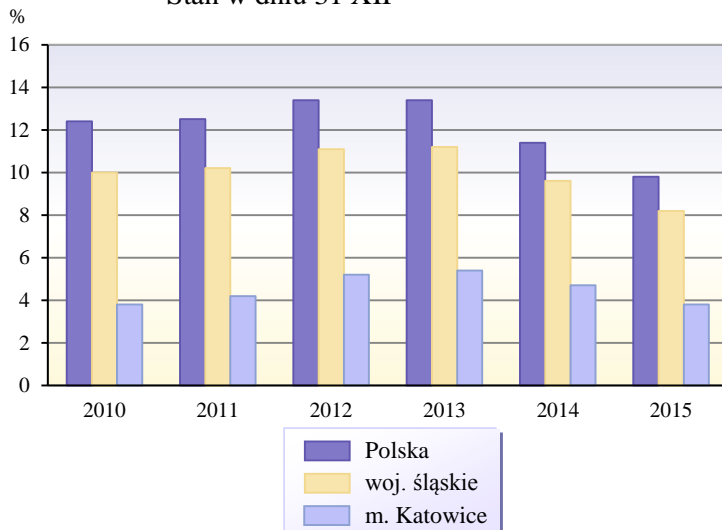
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Rok 2015 był drugim, w którym odnotowano spadek stopy bezrobocia (według stanu w końcu roku), zarówno w województwie śląskim, jak i w kraju, po odnotowanym w latach 2010-2013 wzroście stopy bezrobocia w skali roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie w kolejnych miesiącach 2015 r. była niższa niż w analogicznych miesiącach ub. roku. W końcu grudnia 2015 r. stopa bezrobocia dla kraju wyniosła 9,8% i była niższa o 1,6 p. proc. niż przed rokiem oraz niższa o 2,6 p. proc. w porównaniu ze stanem w końcu 2010 r. W województwie śląskim w końcu 2015 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 8,2% i była

o 1,4 p. proc. niższa niż w końcu 2014 r. oraz o 1,8 p. proc. niższa niż w końcu 2010 r. Województwo śląskie należy do grupy województw o niskiej stopie bezrobocia. W rankingu województw, województwo śląskie pod względem stopy bezrobocia znalazło się na 2. miejscu. Niższą stopę bezrobocia odnotowano tylko w województwie wielkopolskim (6,2%).

Wykres 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**

Stan w dniu 31 XII

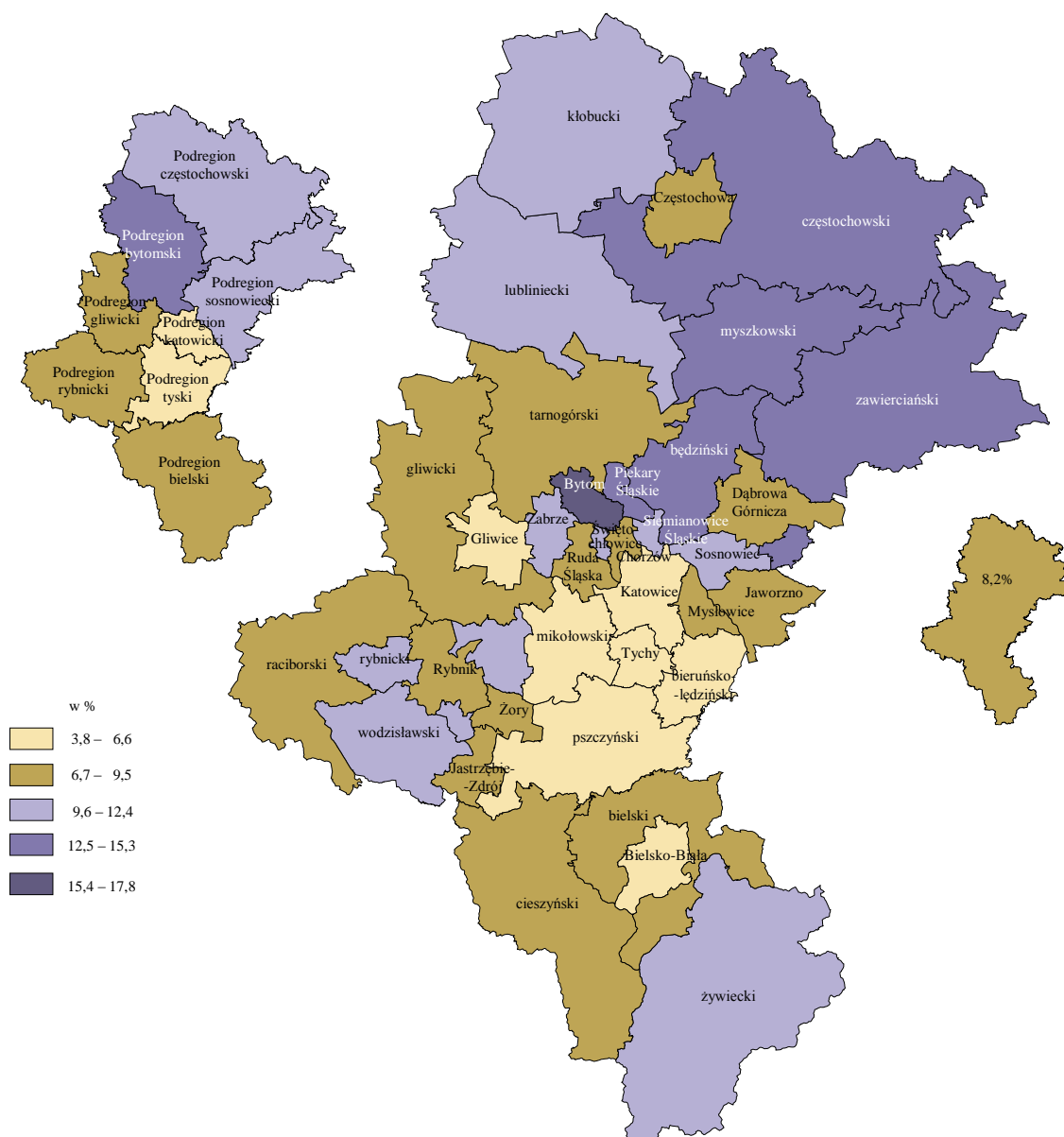

Spadek stopy bezrobocia rejestrowanego w skali roku odnotowano we wszystkich powiatach. Największy spadek stopy bezrobocia notowano w powiecie częstochowskim (o 3,3 p. proc.), myszkowskim i Częstochowie (po 2,7 p. proc.) oraz w Świętochłowicach (o 2,6 p. proc.). Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów nadal obserwuje się dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą a najwyższą wartością

stopy bezrobocia w powiatach wyniosła 14,0 p. proc. i w skali roku zmniejszyła się o 1,1 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w Bytomiu (17,8%), powiecie częstochowskim (14,7%) i myszkowskim (13,9%), natomiast najniższą – w Katowicach i powiecie bieruńsko-łędzińskim (po 3,8%), Tychach (3,9%) i Bielsku-Białej (4,4%).

Wykres 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.

Stan w dniu 31 XII

W 2015 r. w województwie śląskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 248,6 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 5,0%) oraz mniejsza w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. (o 25,5%). Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych miało miejsce w styczniu (25,4 tys.), a najmniej w maju (17,3 tys.). Liczną grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się w stosunku do 2014 r. o 1,4 p. proc. do 81,1%. W skali roku wzrósł również udział osób dotychczas pracujących (o 1,6 p. proc.

do 83,5%) oraz osób zamieszkałych na wsi (o 0,2 p. proc. do 20,5%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,3 p. proc. do 4,9%) oraz absolwentów (o 0,9 p. proc. do 9,2%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie śląskim w ciągu 2015 r. wyrejestrowano 275,8 tys. osób, tj. o 6,3% mniej niż przed rokiem i o 14,1% mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Największą liczbę osób wyłączono z rejestrów w kwietniu (25,9 tys.), a najmniejszą w styczniu (17,0 tys.). Z tytułu podjęcia pracy (głównej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 129,4 tys. osób (wobec 128,7 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 3,2 p. proc. do 46,9%. Spośród osób wykreślonych z ewidencji zwiększył się odsetek osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,3 p. proc. do 4,8%) oraz odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (o 1,2 p. proc. do 3,0%). Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (o 4,5 p. proc. do 26,9%) oraz rozpoczęły staż lub szkolenie u pracodawców (o 0,1 p. proc. do 9,9%).

Liczba osób wyrejestrowanych z ewidencji w ciągu 2015 r. w województwie śląskim przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych o 27,2 tys. Podobna sytuacja wystąpiła w 2014 r., przy czym różnica pomiędzy odpływem a napływem bezrobotnych była wyższa i wyniosła 32,6 tys. Relacja nowo zarejestrowanych do wyłączonych z ewidencji wyniosła 90,1% (w kraju – 90,0%). W 2015 r. wskaźnik ten był wyższy niż przed rokiem zarówno w województwie, jak i w kraju.

W ciągu 2015 r. do powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego zgłoszono 141,0 tys. ofert pracy, tj. o 14,5% więcej niż rok wcześniej i o 22,3% więcej niż w 2010 r. W latach 2010-2015 liczba ofert pracy w województwie śląskim (według stanu w końcu roku) wykazywała tendencję rosnącą. W końcu grudnia 2015 r. w urzędach pracy zanotowano 8740 wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, z czego 3664 (41,9%) było niewykorzystanych dłużej niż 30 dni. Liczba oferowanych miejsc pracy wzrosła w porównaniu z końcem 2014 r. oraz 2010 r. odpowiednio o: 18,2% i 110,8%. Na 1 ofertę pracy przypadało 17 bezrobotnych (wobec 24 osób przed rokiem). Wskaźnik ten był prawie 2-krotnie niższy niż w kraju. Liczba bezrobotnych przypadająca na 1 ofertę pracy w województwie śląskim była jedną z niższych w porównaniu z liczbą w pozostałych województwach (po województwach lubuskim i dolnośląskim). Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa śląskiego według powiatów, najmniej bezrobotnych na 1 ofertę pracy zanotowano w Mysłowicach i Świętochłowicach (po 4 osoby na 1 ofertę), Jaworznie (5), powiecie lublinieckim, Siemianowicach Śląskich i Tychach (po 7 osób). Najtrudniejsza sytuacja miała miejsce w powiatach myszkowskim i będzińskim, gdzie na 1 ofertę przypadało odpowiednio: 413 i 168 osób bezrobotnych.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w IV kwartale 2015 r. w województwie śląskim w porównaniu z IV kwartałem 2014 r. odnotowano:

- obniżenie zbiorowości aktywnych zawodowo, w tym liczby pracujących,
- zwiększenie wskaźnika zatrudnienia,
- zmniejszenie obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszenie liczby bezrobotnych oraz stopy bezrobocia,
- zmniejszenie liczby biernych zawodowo.

W IV kwartale 2015 r. w województwie śląskim liczba ludności w wieku 15 lat i więcej wyniosła 3452 tys. osób i obniżyła się o 5,8% w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. (w kraju utrzymała się na zbliżonym poziomie) oraz obniżyła się o 9,1% w relacji do IV kwartału 2010 r. (w kraju utrzymała się na zbliżonym poziomie). W IV kwartale 2015 r. ludność aktywna zawodowo w województwie śląskim liczyła 1858 tys. osób i stanowiła 53,8% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 56,5%). Zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1594 tys. osób. W relacji do IV kwartału 2014 r. populacja aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 131 tys., tj. o 6,6% (w kraju wzrosła o 0,4%) oraz biernych zawodowo o 81 tys. osób, tj. o 4,8% (w kraju obniżyła się o 0,5%). Wśród aktywnych zawodowo obniżyła się zarówno liczba pracujących, jak i bezrobotnych odpowiednio o: 100 tys. (o 5,4%) i 31 tys. (o 21,5%). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. liczba aktywnych zawodowo obniżyła się o 134 tys. osób, tj. o 6,7% (w kraju wzrosła o 2,0%) oraz biernych zawodowo o 209 tys., tj. o 11,6% (w kraju spadła o 2,6%). Zbiorowość pracujących obniżyła się o 72 tys. osób (o 4,0%) oraz liczba bezrobotnych o 62 tys. (o 35,4%).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
O g ó ł e m w tys.	30979	30970	30962
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17427	17489
pracujący	15557	16018	16280
bezrobotni	1597	1410	1210
Bierni zawodowo w tys.	13826	13543	13473
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,3	56,5
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	51,7	52,6
Stopa bezrobocia w %	9,3	8,1	6,9

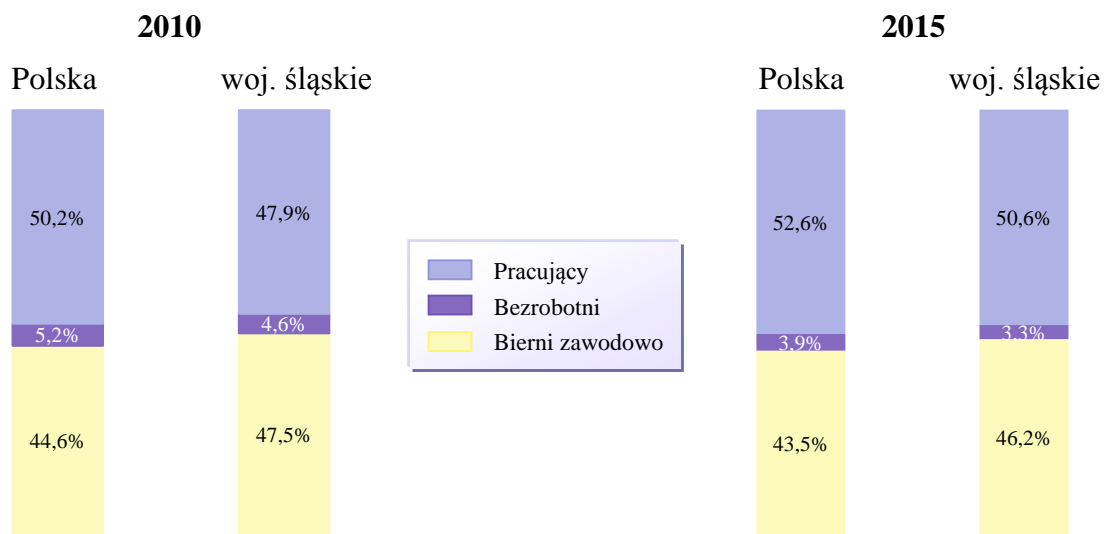

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
WOJ. ŚLĄSKIE			
O g ó ł e m w tys.	3796	3663	3452
Aktywni zawodowo w tys.	1992	1989	1858
pracujący	1817	1845	1745
bezrobotni	175	144	113
Bierni zawodowo w tys.	1803	1675	1594
Współczynnik aktywności zawodowej w %	52,5	54,3	53,8
Wskaźnik zatrudnienia w %	47,9	50,4	50,6
Stopa bezrobocia w %	8,8	7,2	6,1

W IV kwartale 2015 r. w porównaniu z IV kwartałem 2014 r. udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej zmniejszył się o 0,6 p. proc., natomiast udział pracujących i biernych zawodowo zwiększył się odpowiednio o: 0,2 p. proc. i 0,5 p. proc. W relacji do IV kwartału 2010 r. odnotowano wzrost udziału pracujących (o 2,7 p. proc), natomiast spadek udziału bezrobotnych (o 1,3 p. proc.) oraz biernych zawodowo (o 1,3 p. proc.).

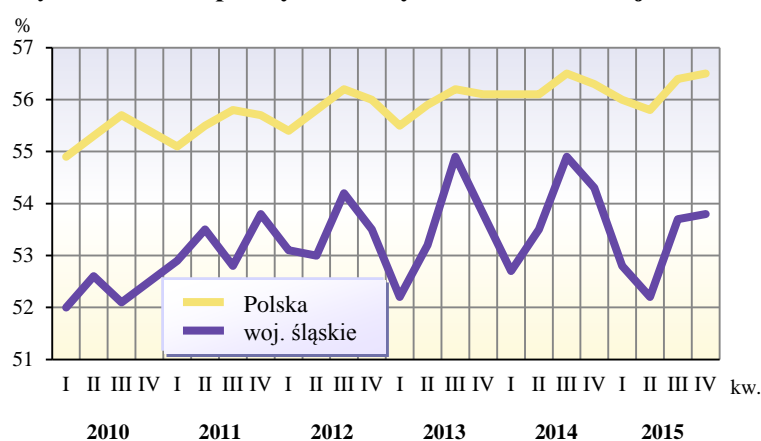
Wykres 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

W IV kwartale 2015 r. współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 15 lat i więcej wyniósł 53,8% (w kraju 56,5%). Współczynnik aktywności zawodowej był wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (62,0% wobec 46,5%), podobnie w kraju (65,0% wobec 48,6%). W porównaniu z IV kwartałem 2014 r. odnotowano obniżenie wartości współczynnika aktywności zawodowej o 0,5 p. proc., natomiast wzrost o 1,3 p. proc. w relacji do IV kwartału 2010 r. Biorąc pod uwagę grupy wiekowe, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano dla osób w wieku 35-44 lata (87,9%). Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (81,9%), natomiast najniższy z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (12,7%).

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wykres 23. Współczynnik aktywności zawodowej

W IV kwartale 2015 r. pracowało 1745 tys. osób, w tym 948 tys. mężczyzn i 796 tys. kobiet. W relacji do IV kwartału 2014 r. zmniejszyła się liczba pracujących o 5,4% (w kraju wzrosła o 1,6%). Liczba pracujących mężczyzn oraz kobiet obniżyła się odpowiednio o: 6,1% i 4,6%. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. zmniejszyła się zbiorowość pracujących o 4,0% (w kraju wzrosła o 4,6%), obniżyła się

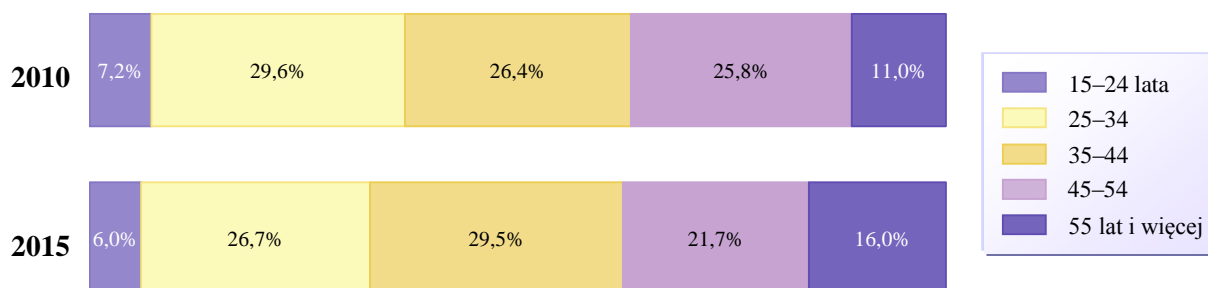
liczba pracujących mężczyzn i kobiet odpowiednio o: 6,5% i 0,9%.

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

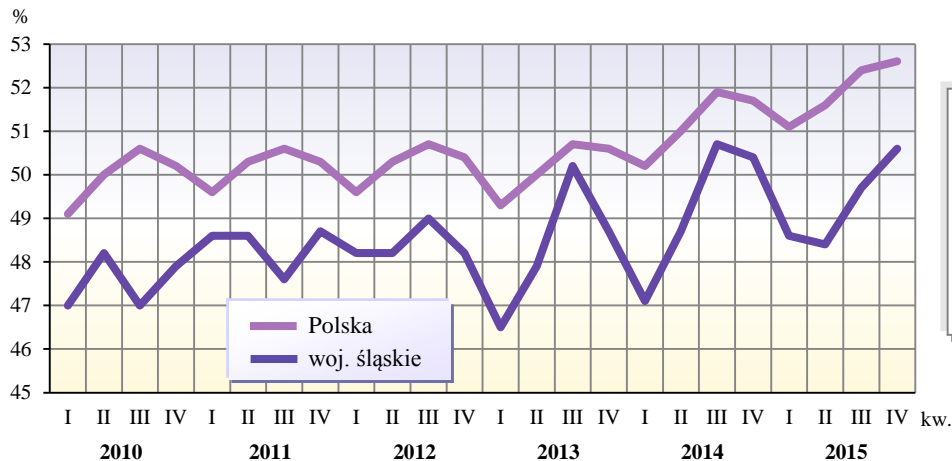
W IV kwartale 2015 r. pracujący stanowili 50,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 52,6%). Wyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano dla mężczyzn (58,2%) niż dla kobiet (43,7%). W ujęciu rocznym poziom zaangażowania zawodowego zwiększył się o 0,2 p. proc., przy czym: mężczyzn o 0,6 p. proc.; dla kobiet pozostał na niezmiennym poziomie. W relacji do IV kwartału 2010 r. wystąpił również wzrost wskaźnika zatrudnienia o 2,7 p. proc. (w kraju o 2,4 p. proc.). Odnotowano wzrost zaangażowania zawodowego zarówno kobiet, jak i mężczyzn odpowiednio o: 3,2 p. proc. i 2,3 p. proc.

Wykres 24. Struktura pracujących według wieku w województwie śląskim w IV kwartale

W IV kwartale 2015 r., biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, wśród pracujących dominowały osoby z wykształceniem wyższym (33,4%) oraz policealnym i średnim zawodowym (30,3%). Najmniej pracujących legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i niższym (3,2%). Pracujące kobiety były lepiej wykształcone niż mężczyźni. Średnim i wyższym poziomem wykształcenia legitymowało się 79,0% pracujących kobiet wobec 65,3% pracujących mężczyzn o takim samym poziomie wykształcenia. Na każdym poziomie wykształcenia wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn był wyższy niż dla kobiet.

Wykres 25. Wskaźnik zatrudnienia

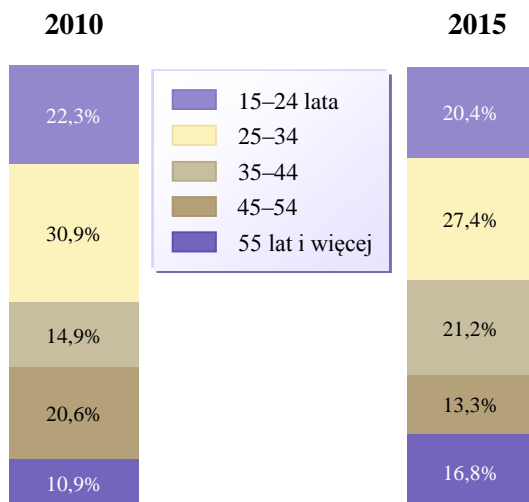

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Zbiorowość bezrobotnych w IV kwartale 2015 r. liczyła 113 tys. osób. W porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. nastąpił spadek ogólnej liczby bezrobotnych o 21,5% (w kraju o 14,2%), w tym spadek bezrobotnych kobiet o 19 tys. (o 26,8%) i mężczyzn o 12 tys. (o 16,4%). W relacji do IV kwartału 2010 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych ogółem o 35,4% (w kraju o 24,2%). Populacja bezrobotnych kobiet i mężczyzn obniżyła się odpowiednio o: 44,1% i 26,5%.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wykres 26. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie śląskim w IV kwartale

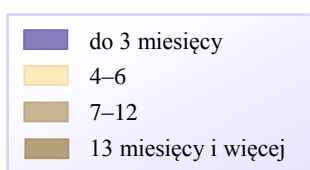
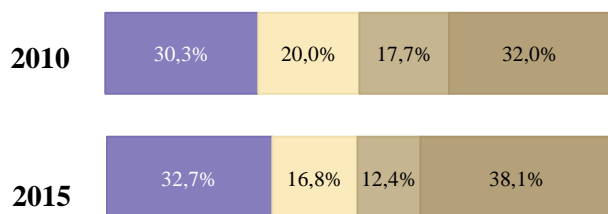

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia dominowały osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (33,6%). Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiły 31,0%, wyższym 14,2%, z wykształceniem gimnazjalnym i niższym 11,5%, ze średnim ogólnokształcącym 9,7%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2015 r. wyniósł 14,4 miesiąca (w kraju 11,8) i był dłuższy niż w IV kwartale 2014 r. o 1,7 miesiąca. Przeciętnie krócej trwało poszukiwanie pracy przez kobiety (12,4 miesiąca) niż mężczyzn (16,3 miesiąca). W kraju również krócej poszukiwały pracy kobiety (11,4 miesiąca) niż mężczyźni (12,1 miesiąca).

W województwie śląskim liczba bezrobotnych poszukujących pracy przez okres dłuższy niż 1 rok wyniosła 43 tys. osób. Udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 38,1% (39,6% w IV kwartale 2014 r.).

Wykres 27. **Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w województwie śląskim w IV kwartale**

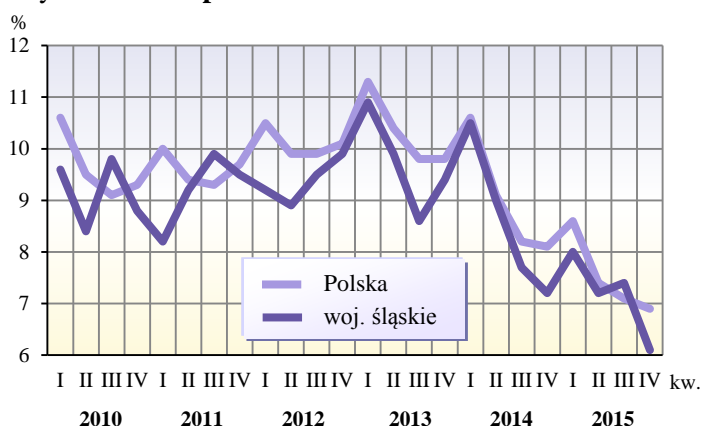

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2015 r. wyniosła 6,1% (w kraju 6,9%) i była niższa o 1,1 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem 2014 r. (w kraju o 1,2 p. proc.) oraz o 2,7 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. (w kraju o 2,4 p. proc.).

W IV kwartale 2015 r. stopa bezrobocia dla kobiet wyniosła 6,1%, a dla mężczyzn 6,0%.

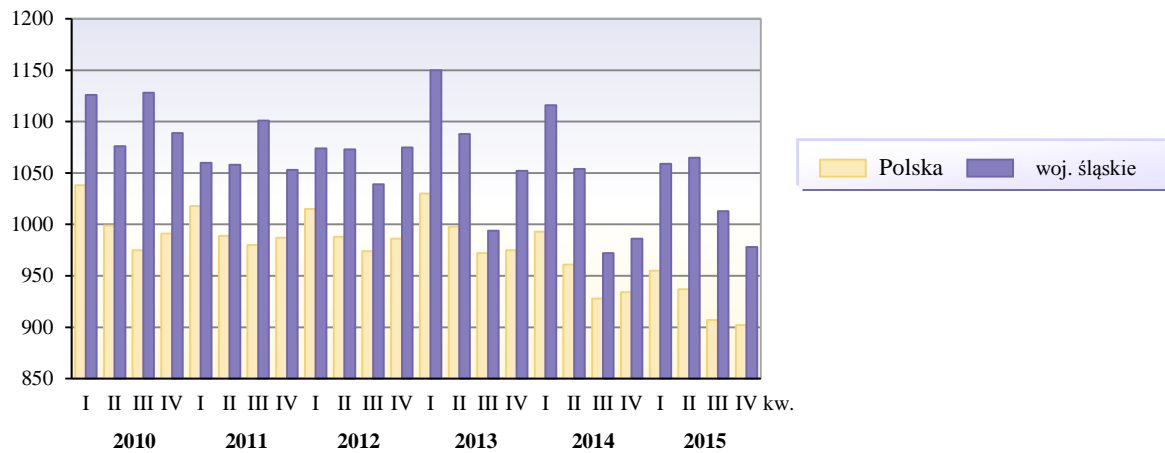
Wykres 28. **Stopa bezrobocia**

Najwyższą wartość stopy bezrobocia odnotowano dla osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (19,1%), natomiast najniższą wśród osób z wykształceniem wyższym (2,7%). Stopa bezrobocia dla osób w wieku 15-24 lata wyniosła 18,0% i była 3-krotnie wyższa niż dla całej populacji. W grupie osób w wieku 15-24 lata osoby podejmujące pracę po raz pierwszy liczyły 14 tys. (60,9%).

Zbiorowość biernych zawodowo w IV kwartale 2015 r. liczyła 1594 tys. osób i stanowiła 46,2% ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 43,5%). Liczba biernych zawodowo obniżyła się zarówno w relacji do IV kwartału 2014 r., jak i do IV kwartału 2010 r. odpowiednio o: 4,8% i 11,6%. Wśród ogółu biernych zawodowo przeważały kobiety (61,1%). Na 1000 osób pracujących przypadało 978 osób niepracujących, tj. bezrobotnych i biernych zawodowo (w kraju 902 osoby). W IV kwartale 2010 r. obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi wyniosło 1089 osób (w kraju 991 osób), a w IV kwartale 2014 r. – 986 osób (w kraju 934).

Wykres 29. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

Populacja biernych zawodowo nieposzukujących pracy w IV kwartale 2015 r. liczyła 1585 tys. osób (99,4%), tj. mniej niż w IV kwartale 2014 r. (o 5,0%). Najczęstszymi przyczynami bierności były:

- emerytura (49,5% nieposzukujących pracy),
- nauka, uzupełnienie kwalifikacji (17,8%),
- obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu (14,3%),
- choroba, niesprawność (12,1%).

Spośród ogólnej liczby biernych zawodowo 1231 tys. uprzednio pracowało, tj. 77,2%. Głównymi przyczynami zaprzestania pracy były: emerytura, renta (66,3% uprzednio pracujących), likwidacja zakładu pracy lub stanowiska pracy (7,4%) oraz względy rodzinne, osobiste (4,5%).

Dane prezentujące rynek pracy w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach, udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
  - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r. w województwie śląskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Zmniejszył się czas przepracowany przez zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, wzrosło natomiast średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

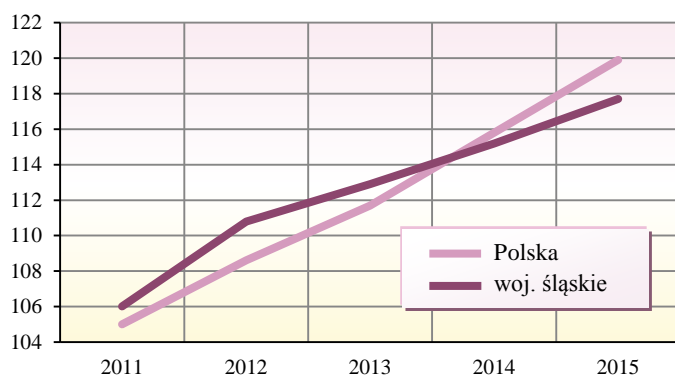
Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w złotych			2010 = 100	2014 = 100
Polska	3434,62	3980,24	4121,41	119,9	103,5
Woj. śląskie	3675,31	4236,01	4329,71	117,7	102,2
M. Katowice.....	4703,27	5399,34	5365,16	114,1	99,4

W 2015 r. w województwie śląskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 4329,71 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 2,2% (wobec wzrostu o 2,0% w 2014 r.). W porównaniu z 2010 r. przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło o 17,7%. W kraju odnotowano wzrost przeciętnego wynagrodzenia brutto zarówno w relacji do 2014 r., jak i 2010 r. odpowiednio o: 3,5% i 19,9%.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wykres 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
przeciętne miesięczne 2010 = 100

Województwo śląskie zajmuje drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim, pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw. Relacja tego wynagrodzenia do średniej krajowej w 2015 r. wyniosła 105,1% i pogorszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,3 p. proc., jak i w odniesieniu do 2010 r. – o 1,9 p. proc.

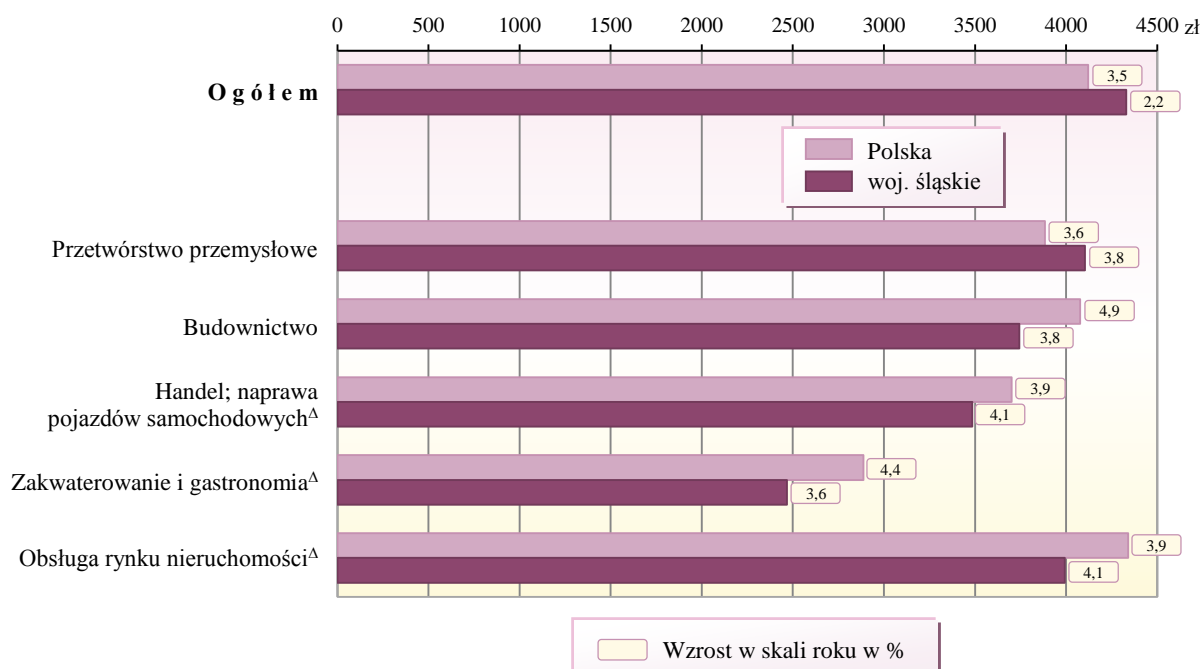
Tabl. 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim

Sektory	2014				2015				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	103,5	103,5	102,7	102,0	103,0	102,5	102,4	102,2	4329,71
w tym:									
Przemysł	104,0	103,5	102,5	101,6	102,0	101,8	101,6	101,3	4819,76
górnictwo i wydobywanie	104,6	102,3	101,3	101,5	98,3	99,5	99,9	100,4	6938,32
przetwórstwo									
przemysłowe	106,7	106,8	105,3	104,2	105,6	104,6	104,0	103,8	4104,08
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	97,5	101,4	99,4	99,1	108,1	103,6	102,9	102,6	6466,52
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	102,3	102,7	102,4	102,8	102,9	103,9	103,7	103,3	4116,73
Budownictwo	101,8	102,2	100,7	100,7	103,2	102,2	102,7	103,8	3742,63
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,5	105,2	104,9	104,1	105,2	104,3	104,6	104,1	3485,78
Transport i gospodarka magazynowa	103,6	103,5	103,5	103,3	103,6	104,3	104,0	105,9	3594,20
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	101,7	103,9	103,9	105,6	105,6	105,4	105,2	103,6	2468,31
Informacja i komunikacja ...	103,9	105,8	104,8	105,3	109,0	107,5	106,5	107,3	5481,79
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	105,9	104,1	103,4	103,6	103,7	103,9	104,0	104,1	3992,52
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	98,4	100,1	98,5	100,1	110,6	105,8	105,2	104,4	4945,86
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	105,4	106,2	106,1	105,4	105,8	101,0	100,4	100,8	2501,84

^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W 2015 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto odnotowano we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw. Wzrost wynagrodzeń wystąpił m.in. w: informacji i komunikacji (o 7,3%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,9%) oraz w pozostałej działalności usługowej (o 5,1%).

Wykres 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2015 r.**

W 2015 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie śląskim zanotowano w sekcji górnictwo i wydobywanie, było ono wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw o 60,2%. Najniższe przeciętne wynagrodzenia odnotowano natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii, tj. poniżej średniej wojewódzkiej o 43,0%.

W 2015 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie śląskim przepracowali 1268,7 mln godzin, tj. o 0,2% mniej niż w roku poprzednim. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 524,3 mln (41,3% ogólnej ich liczby), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 171,9 mln (13,5%) oraz górnictwo i wydobywanie – 170,2 mln (13,4%), natomiast najmniej m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia – 16,1 mln (1,3%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 19,0 mln (1,5%) oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 19,1 mln (1,5%).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w 2015 r. ukształtowało się na poziomie 29,54 zł i w porównaniu z 2014 r. wzrosło o 1,7%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymywali zatrudnieni w sekcji górnictwo i wydobywanie – 48,07 zł, a najniższe w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 16,20 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie śląskim, w 2015 r. przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym w wyższym stopniu wzrosły świadczenia wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych niż Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Po utrzymującej się w latach 2010-2014 tendencji spadkowej w zakresie liczby osób pobierających świadczenia w formie emerytury i renty, w 2015 r. w relacji do 2014 r. odnotowano nieznaczny wzrost liczby świadczeniobiorców – o 0,6 tys. osób (o 0,1%). W porównaniu z 2010 r. liczba świadczeniobiorców obniżyła się o 39,2 tys. osób (o 3,3%). W kraju przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów wyniosła 8476,9 tys. osób i była wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim o 9,7 tys. osób (o 0,1%), natomiast niższa w porównaniu z 2010 r. o 389,1 tys. osób (o 4,4%).

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych		2010 = 100	2014 = 100	
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających emerytury i renty w tys.:					
wypłacane przez ZUS ^a	7491,4	7255,6	7273,8	97,1	100,3
rolników indywidualnych	1374,7	1211,6	1203,2	87,5	99,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł	1588,95	1922,92	1980,96	124,7	103,0
w tym emerytura	1698,35	2043,11	2096,55	123,4	102,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1144,73	1179,63	123,6	103,0
w tym emerytura	996,18	1176,46	1209,81	121,4	102,8
WOJ. ŚLĄSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających emerytury i renty w tys.:					
wypłacane przez ZUS	1138,7	1107,3	1109,0	97,4	100,2
rolników indywidualnych	47,8	39,4	38,3	80,1	97,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1978,16	2365,90	2429,61	122,8	102,7
w tym emerytura	2068,60	2476,54	2539,29	122,8	102,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1204,18	1383,76	1402,70	116,5	101,4
w tym emerytura	1271,72	1461,76	1480,79	116,4	101,3

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Udział świadczeniobiorców Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z terenu województwa śląskiego w ogólnej liczbie emerytów i rencistów w kraju wyniósł 13,5% i utrzymał się na poziomie z 2014 r.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2015 r. przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 1109,0 tys. osób, tj. o 0,2% więcej niż w 2014 r., natomiast o 2,6% mniej niż w 2010 r. Przeciętna miesięczna liczba pobierających świadczenia emerytalne z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 751,5 tys. osób (67,8% ogółem świadczeniobiorców ZUS) i wzrosła w porównaniu z 2014 r. o 1,0%. Liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy wyniosła 136,3 tys. osób (12,3% ogółem świadczeniobiorców ZUS) i obniżyła się o 4,1% w relacji do 2014 r. Natomiast liczba pobierających renty rodzinne wyniosła 221,2 tys. osób i była niższa o 0,1% niż przed rokiem (19,9% ogółem świadczeniobiorców ZUS).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie śląskim

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	1148,4	1147,0	1146,9	1146,7	1146,6	1146,9	1147,1	1147,3
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,3	99,2	99,3	99,4	99,8	100,0	100,0	100,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	1108,4	1107,2	1107,3	1107,3	1108,2	1108,6	1108,7	1109,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,4	99,4	99,5	99,6	100,0	100,1	100,1	100,2
rolników indywidualnych	40,0	39,8	39,6	39,4	38,4	38,3	38,4	38,3
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	95,3	95,4	95,5	95,5	96,0	96,4	96,9	97,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	2330,91	2354,16	2361,43	2365,90	2398,82	2415,23	2423,15	2429,61
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	104,3	103,9	103,6	103,4	102,9	102,6	102,6	102,7
rolników indywidualnych	1377,24	1382,84	1384,11	1383,76	1391,25	1405,50	1404,33	1402,70
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	102,6	101,6	101,4	101,2	101,0	101,6	101,5	101,4

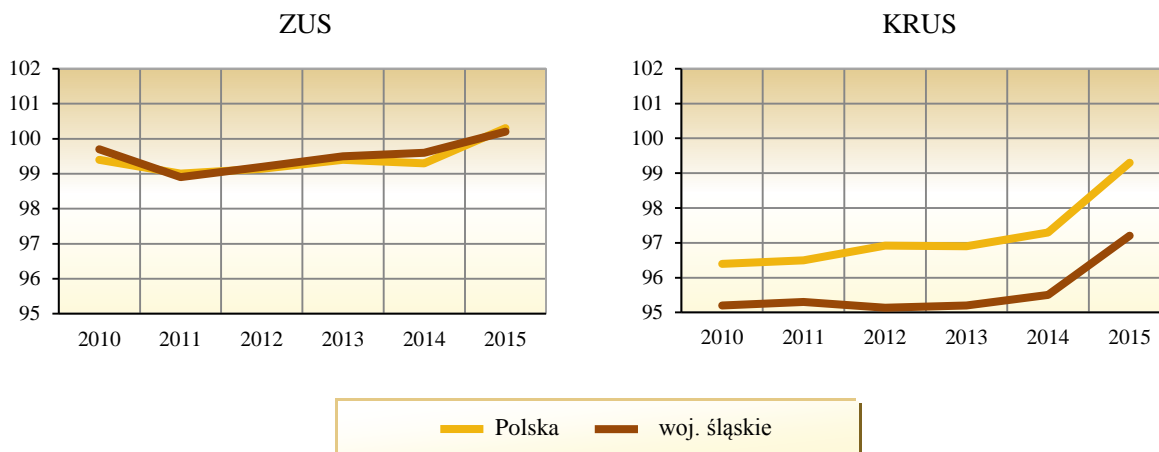
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Świadczenia emerytalno-rentowe z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego pobierało 38,3 tys. osób tj. mniej niż w latach 2014 i 2010 (odpowiednio o: 2,8% i 19,9%). Wśród świadczeniobiorców KRUS świadczenia emerytalne pobierało 31,6 tys. osób (82,5% ogółem świadczeniobiorców KRUS), tj. o 3,7% mniej niż w roku poprzednim. Liczba otrzymujących

renty z tytułu niezdolności do pracy oraz liczba pobierających renty rodzinne utrzymały się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego i stanowiły odpowiednio: 14,4% i 2,8% ogółem świadczeniobiorców KRUS.

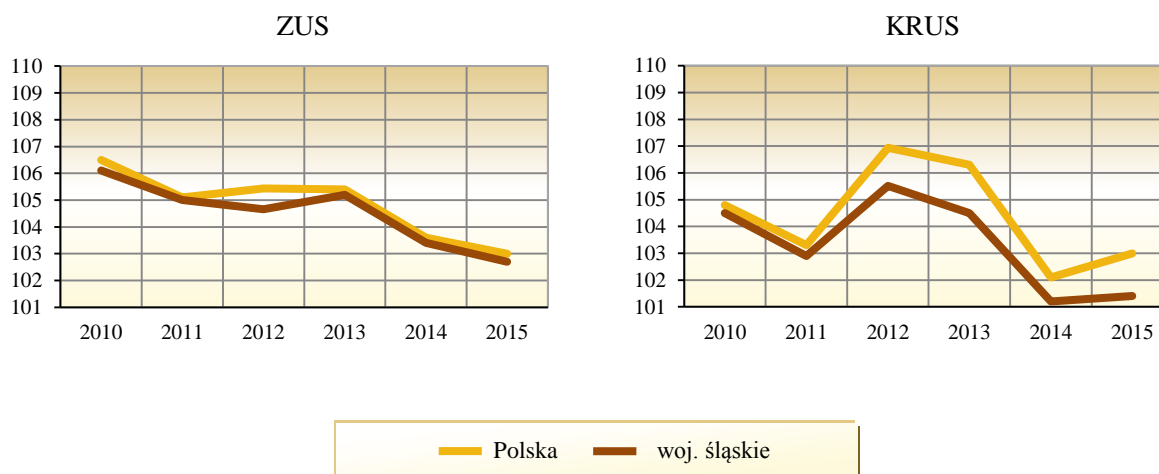
Wykres 32. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów

Rok poprzedni = 100

Wykres 33. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto

Rok poprzedni = 100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W 2015 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie śląskim wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 2429,61 zł i była wyższa zarówno w porównaniu z 2014 r. – o 63,71 zł (o 2,7%), jak i w relacji do 2010 r. – o 451,45 zł (o 22,8%). W kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego

systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1980,96 zł i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem i 2010 r. odpowiednio o: 58,04 zł (3,0%) i 392,01 zł (24,7%). Świadczenie emerytalno-rentowe w województwie śląskim wypłacane przez ZUS było wyższe w porównaniu ze świadczeniem emerytalno-rentowym z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w kraju o 448,65 zł (o 22,6%). Świadczenia wypłacane przez ZUS w 2015 r. były wyższe w porównaniu z 2014 r. i wyniosły: przeciętna miesięczna emerytura brutto – 2539,29 zł (wzrost o 2,5%), przeciętna miesięczna renta rodzinna brutto – 2297,76 zł i przeciętna miesięczna renta brutto z tytułu niezdolności do pracy – 2038,72 zł (wzrost obydwu świadczeń po 2,7%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2015 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie wypłacana przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyniosła 1402,70 zł i była wyższa zarówno w porównaniu z 2014 r. – o 18,94 zł (o 1,4%), jak i w relacji do 2010 r. – o 198,52 zł (o 16,5%). W kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z KRUS wyniosła 1179,63 zł i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem i 2010 r. odpowiednio o: 34,90 zł (3,0%) i 224,95 zł (23,6%). Świadczenie emerytalno-rentowe w województwie śląskim wypłacane przez KRUS było wyższe w porównaniu ze świadczeniem emerytalno-rentowym w kraju o 223,07 zł (o 18,9%). Przeciętna miesięczna emerytura brutto wyniosła 1480,79 zł i była wyższa o 1,3% w porównaniu z 2014 r. Wysokość przeciętnej miesięcznej renty brutto z tytułu niezdolności do pracy wyniosła 1014,83 zł i zwiększyła się o 3,7% w relacji do 2014 r. Przeciętna miesięczna renta rodzinna brutto wyniosła 1187,77 zł i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosła o 3,5%.

Wysokość świadczeń w województwie kształtowała się powyżej średniej krajowej. Pod względem wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto z ZUS i z KRUS, województwo plasowało się w obu przypadkach na pierwszym miejscu w kraju. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym w wyższym stopniu w 2015 r. wzrosły świadczenia wypłacane przez ZUS, niż KRUS.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie śląskim znajdują się w publikacji „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” dostępnej co kwartał na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

CENY

W województwie śląskim w 2015 r. w relacji do 2014 r. odnotowano ogólny spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych. Największy wpływ na wartość wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem miały spadki cen towarów i usług związanych z transportem, odzieżą i obuwia oraz żywności i napojów bezalkoholowych. W pozostałych grupach towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano wzrost cen. Podobne tendencje odnotowano w kraju.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim w 2015 r. w odniesieniu do roku poprzedniego były niższe o 1,2% (w kraju o 0,9%). Najwyższy spadek cen dotyczył towarów i usług związanych z transportem o 9,0% (w kraju o 8,9%). Wzrost cen wystąpił w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych (podobnie

w kraju). Więcej płacono m.in. za: napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 1,5%) oraz towary i usługi związane ze zdrowiem (o 1,3%), w kraju odpowiednio o: 1,2% i 1,9%.

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

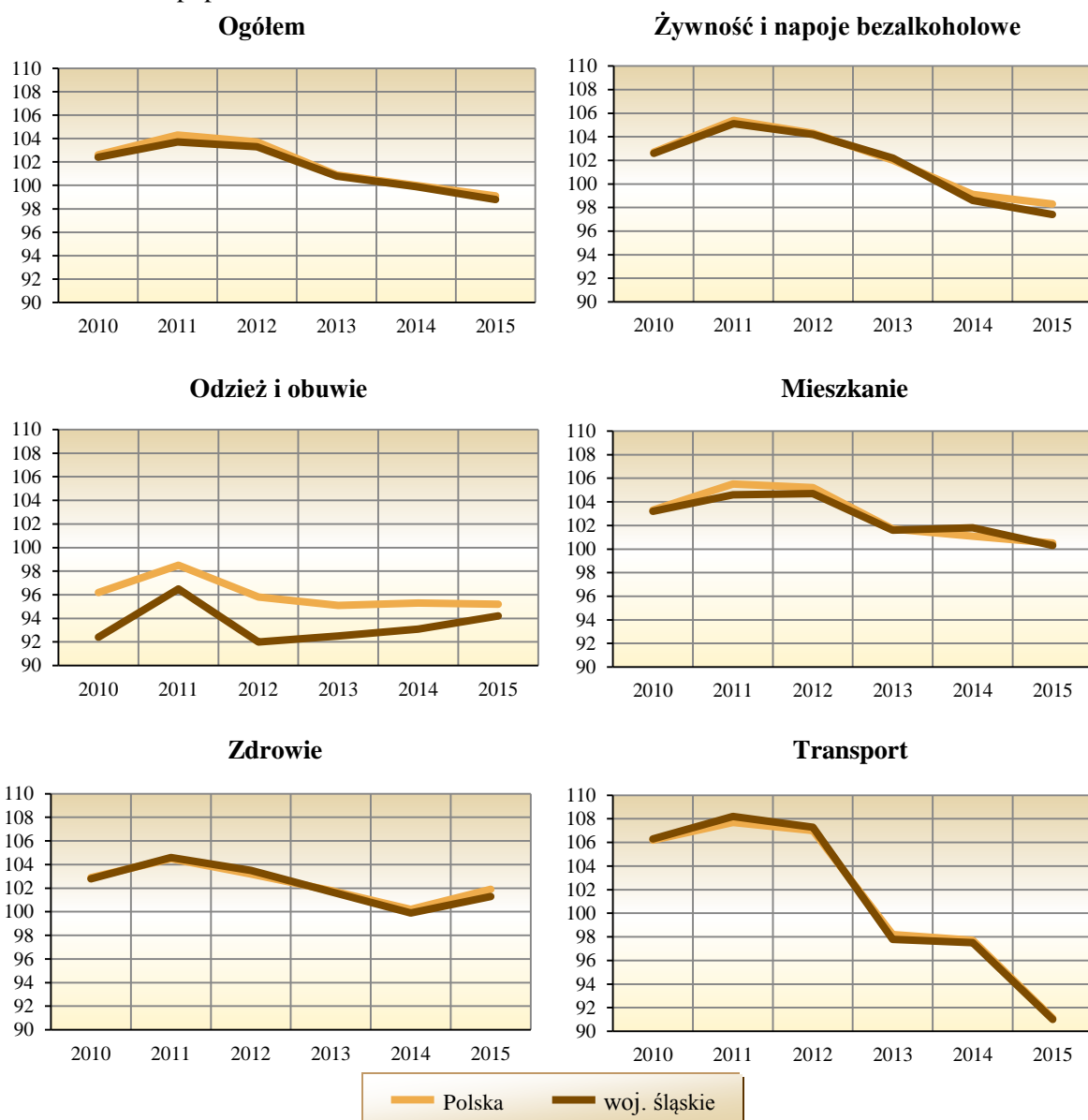
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	100,0	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	99,1	98,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	103,7	101,2
Odzież i obuwie	96,2	95,3	95,2
Mieszkanie	103,3	101,1	100,5
Zdrowie	102,9	100,2	101,9
Transport	106,2	97,7	91,1
Rekreacja i kultura	99,7	101,0	100,7
Edukacja	102,7	96,2	101,1

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
WOJ. ŚLĄSKIE			
Ogółem	102,4	99,9	98,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	98,6	97,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,8	103,2	101,5
Odzież i obuwie	92,4	93,1	94,2
Mieszkanie	103,2	101,8	100,3
Zdrowie	102,8	99,9	101,3
Transport	106,3	97,5	91,0
Rekreacja i kultura	100,1	100,0	100,4
Edukacja	102,6	97,9	100,4

Wykres 34. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

Analizując zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w kolejnych kwartałach 2015 r. w relacji do analogicznego okresu 2014 r. odnotowano spadek cen, wyższy w I, II kwartale (odpowiednio o: 1,8% i 1,2%), natomiast niższy w III, IV kwartale (odpowiednio o: 1,0% i 0,9%). Wzrost cen w poszczególnych kwartałach 2015 r. odnotowano w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, natomiast spadek cen dotyczył grup: transport, odzież i obuwie, żywność i napoje bezalkoholowe.

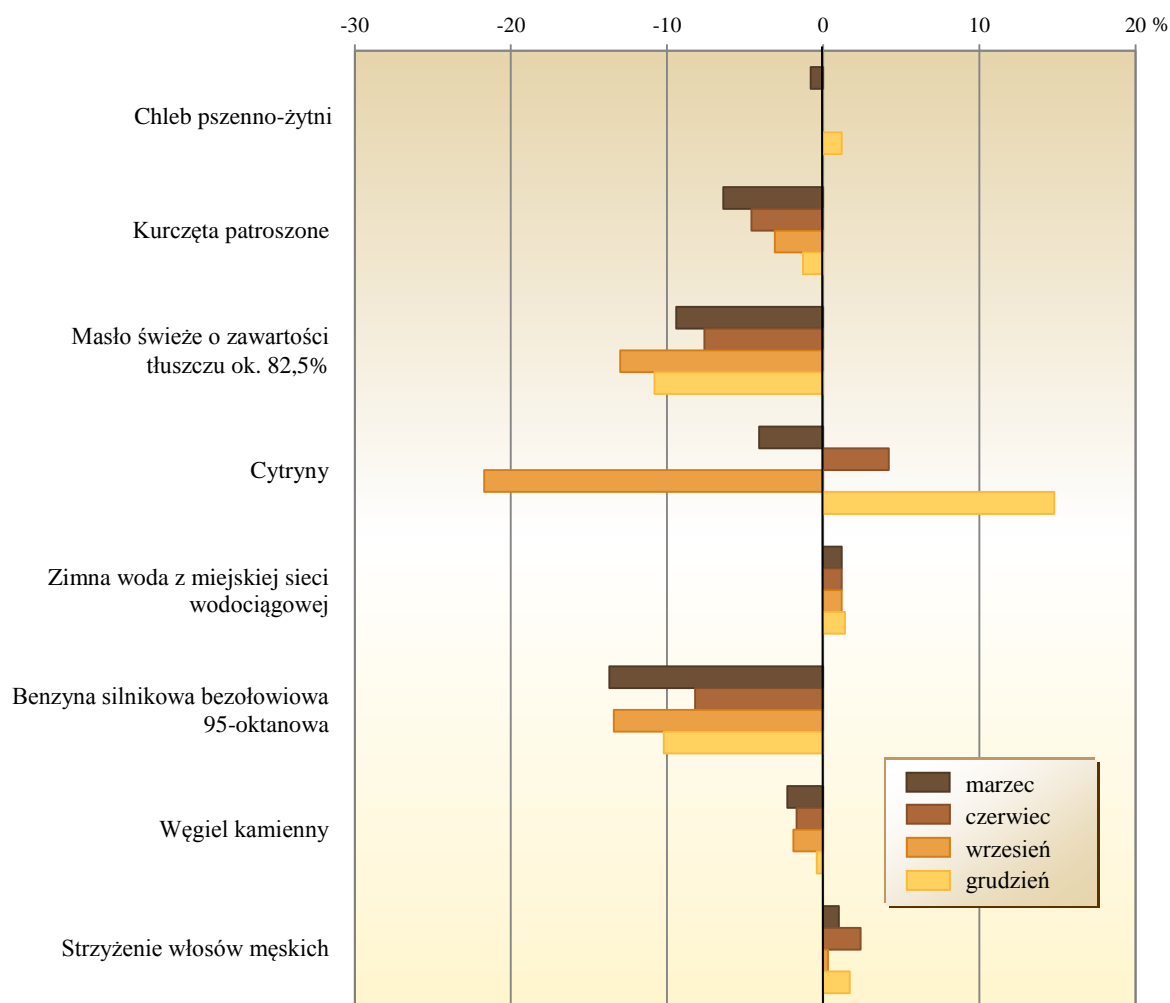
Tabl. 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	100,7	100,3	99,6	99,0	98,2	98,8	99,0	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,3	99,2	97,4	96,6	95,3	96,8	98,3	99,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,9	103,3	103,4	103,1	102,0	101,5	101,5	101,0
Odzież i obuwie	93,3	93,2	92,9	93,0	93,9	94,1	94,5	94,1
Mieszkanie	102,6	102,6	101,0	101,0	100,5	100,4	100,3	99,9
Zdrowie	100,1	100,0	99,9	99,4	100,6	100,3	102,0	102,3
Transport	97,7	98,8	97,9	95,6	89,5	91,8	91,7	91,2
Rekreacja i kultura	101,3	99,1	100,0	99,9	101,4	100,8	100,1	99,3
Edukacja	96,4	96,5	98,1	100,8	100,4	100,4	100,0	100,7

W grudniu 2015 r. ceny większości badanych artykułów żywnościowych w województwie śląskim były wyższe w porównaniu z analogicznym miesiącem 2014 r. Podrożały m.in. kapusta głowiasta biała (o 100,0% – za 1 kg), pietruszka (o 77,0%), marchew (o 50,7%), jabłka (o 44,2%), ziemniaki (o 44,0%), cukier biały kryształ (o 26,0%) oraz filety z indyka (o 5,8%) i mięso wołowe z kością – rostbef (o 4,7%). Wyższa była cena niektórych wędlin np. kiełbasy suszonej i wędzonej (odpowiednio o: 4,5% i 2,0%) oraz szynki wieprzowej gotowanej (o 1,8%). Mniej konsumenci płacili za ser dojrzewający (o 9,2%), herbatę czarną liściastą (o 8,2%), mięso wieprzowe z kością – schab środkowy oraz wieprzowe bez kości – łopotka (odpowiednio o: 6,2% i 2,0%) oraz jaja świeże (o 3,7%). W grupie artykułów nieżywnościowych konsumenci płacili więcej np. za kuchnię mikrofalową (o 7,9%) i płaszcz damski jesienno-zimowy (o 7,1%). Wzrosły ceny większości usług konsumpcyjnych m.in. opłata za: wizytę u lekarza specjalisty (o 7,7%), wywóz nieczystości niesegregowanych i segregowanych w budynkach wielorodzinnych (odpowiednio o: 3,4% i 2,9% – od osoby). Więcej trzeba było zapłacić za godzinę opieki nad dzieckiem (usługa świadczona przez firmy lub osoby, które zarejestrowały taką działalność) – o 75,0%. Konsumenci płacili mniej np. za olej napędowy i benzynę bezołowiową 95-oktanową (odpowiednio o: 11,4% i 10,2%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

Wykres 35. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie śląskim w 2015 r.

Tabl. 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	
	w złotych			XII 2014 = = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,20	2,21	100,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	14,28	13,79	96,6
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,93	6,60	95,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,12	24,01	99,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,95	2,80	94,9
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,27	4,37	3,98	91,1
Cebula – za 1 kg	2,25	1,54	2,20	142,9
Ziemiaki – za 1 kg	1,43	0,82	1,19	145,1

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	
	w złotych			XII 2014 = = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,07	2,44	117,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,72	3,63	97,6
Garnitur męski 2-częściowy, z udziałem wełny – za 1 kpl. (w latach 2010 i 2014 – z elanowełny)	467,17	473,67	662,30	x
Półbuty męskie skórzane na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	164,09	191,53	197,64	103,2
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,34	21,68	101,6
Proszek do prania – za 280 g (w latach 2010 i 2014 – za 400 g)	4,43	5,19	5,33	x
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	87,45	90,26	103,2
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,72	2,71	99,6
Bilet do kina	15,23	17,86	18,39	103,0
WOJ. ŚLĄSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,38	2,53	2,56	101,2
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,66	13,44	12,61	93,8
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,24	7,01	6,92	98,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,98	23,34	23,75	101,8
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,59	3,06	2,82	92,2
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,32	4,26	3,80	89,2
Cebula – za 1 kg	2,18	1,56	2,24	143,6
Ziemiaki – za 1 kg	1,55	0,75	1,08	144,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,90	1,92	2,42	126,0
Sok jabłkowy – za 1 l	3,46	3,73	3,74	100,3
Garnitur męski 2-częściowy, z udziałem wełny – za 1 kpl. (w latach 2010 i 2014 – z elanowełny)	478,45	455,99	813,99	x
Półbuty męskie skórzane na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	139,29	179,37	179,12	99,9
Ciepła woda – za 1 m ³	16,09	19,91	19,88	99,8
Proszek do prania – za 280 g (w latach 2010 i 2014 – za 400 g).....	4,56	5,75	5,39	x
Wizyta u lekarza specjalisty	69,00	89,06	95,94	107,7
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,54	3,14	3,14	100,0
Bilet do kina	16,53	19,64	20,21	102,9

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Sprzyjające warunki pogodowe w okresie siewów upraw ozimych miały korzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w 2015 r. Jesienią 2014 r. uprawy zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku przed wejściem w stan zimowego spoczynku były bardzo dobrze rozkrzewione. Przewymowanie ozimin i rzepaku było lepsze niż w 2014 r., nie wystąpiła konieczność likwidacji plantacji. Łagodny przebieg zimy nie spowodował znaczących strat podczas zimowania drzew i krzewów owocowych oraz truskawek gruntowych. Wegetacja roślin w pierwszej i drugiej dekadzie marca 2015 r. uległa wznowieniu, natomiast w trzeciej dekadzie została przerwana z powodu ochłodzenia i częstych opadów śniegu oraz deszczu ze śniegiem. Siewy zbóż jarych rozpoczęły się około 6 marca. Warunki agrometeorologiczne w kwietniu były niekorzystne i nie sprzyjały rozwojowi roślin. Wilgotność gleby oraz ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin były niedostateczne. Zimowe zapasy wilgoci były bardzo małe, a opady w ciągu całego miesiąca nie przekroczyły 30-40 mm. Niedobory wilgoci występowały szczególnie na glebach lekkich. Prace polowe i siewy zbóż jarych zostały zakończone do końca kwietnia. Maj był miesiącem bardzo chłodnym, z wyjątkowo małą ilością opadów. Średnia ilość opadów na terenie całego województwa wyniosła 30-40 mm, jedynie w ostatniej dekadzie maja lokalnie wystąpiły opady burzowe o dużej intensywności. Ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin w czerwcu była niedostateczna. Temperatury w ciągu całego miesiąca były niskie – w dzień poniżej 15°C, nocą 7-10°C, z wyjątkiem jednego tygodnia, pomiędzy 13 a 20 czerwca, kiedy przekroczyły 20°C. W pierwszej i drugiej dekadzie czerwca opadów nie odnotowano, natomiast w trzeciej dekadzie opady miały charakter burzowy i występowały na terenie całego województwa, lokalnie bardzo intensywnie. Kwitnienie i zapylenie zbóż odbywało się w złych warunkach. W lipcu wilgotność gleby była niedostateczna, natomiast ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin była nadmierna. Temperatury w drugiej i trzeciej dekadzie lipca przekraczały 30°C. Upalna pogoda spowodowała przyspieszenie zbiorów. Wegetacja zbóż została skrócona o około 10 dni i wszystkie zboża dojrzały równocześnie. Opady, głównie o charakterze burzowym z gradobiciami i silnym wiatrem, występowały na terenie całego województwa. Zaawansowanie prac żniwnych było większe niż przed rokiem. Żniwa przebiegały bardzo sprawnie i zostały zakończone w pierwszej połowie sierpnia. W sierpniu temperatury były bardzo wysokie – w pierwszej połowie miesiąca znacznie przekraczały 30°C, a wilgotność gleby była niedostateczna. Przebieg pogody nie sprzyjał wykonywaniu podorywek i siewom poplonów ze względu na suszę. We wrześniu ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin była dostateczna, natomiast wilgotność gleby kłóskowo mała. Bardzo słaba wilgotność gleby utrudniała orki siewne i poprawianie gleby. W końcu miesiąca zaawansowanie siewów ozimin było gorsze niż przed rokiem. Październik był miesiącem ciepłym z temperaturami 10-19°C w ciągu dnia oraz 6-10°C w nocy. Przymrozki odnotowano lokalnie na początku oraz w trzeciej dekadzie miesiąca. Wilgotność gleby była niedostateczna, natomiast ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin była wystarczająca. Warunki pogodowe sprzyjały dokończeniu siewów zbóż i zbiorom kukurydzy na ziarno. W listopadzie uwilgotnienie gleby znacznie się poprawiło, co umożliwiło wykonywanie orki zimowych, których nie ukończono. Większość plantacji zbóż ozimych rozkrzewiła się jesienią, z wyjątkiem późno sianej pszenicy. Stan ozimin dobrze rokował dla prawidłowego przewymowania. W końcu listopada nadal trwała wegetacja roślin.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

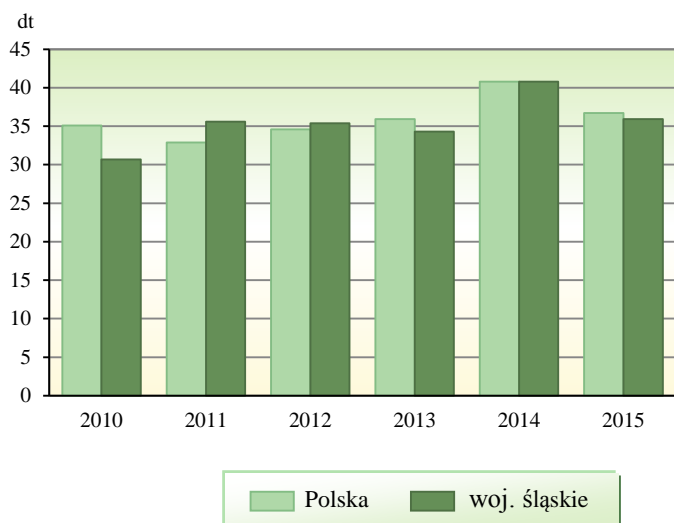
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1	40,8	36,7
rzepak i rzepik	23,6	34,4	28,5
ziemniaki ^a	219	278	210
buraki cukrowe	484	683	520
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu):			
bydło	38,6 ^b	40,7	41,0
trzoda chlewna	102,6 ^b	80,5	80,0
owce	1,8 ^b	1,5	1,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1031,5 ^b	892,0	1004,6
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	68,36	66,95
ziarno żyta za 1 dt	42,12	53,34	51,72
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	51,99	51,15
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	5,96	6,10
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,82	4,30
mleko krowie za 1 l	1,07	1,37	1,13
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	84,97	75,59
ziarno żyta za 1 dt	48,58	63,91	58,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	100,19	82,04
prosię na chów za 1 szt.	130,20	164,52	154,03
WOJ. ŚLĄSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	30,7*	40,8	35,9
rzepak i rzepik	18,0	32,9	28,7
ziemniaki ^a	184	300	163
buraki cukrowe	454	938	585
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu):			
bydło	32,6 ^b	32,4	34,3
trzoda chlewna	89,2 ^b	68,9	70,5
owce	3,3 ^b	3,2	3,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	2033,6 ^b	2107,9	2482,2
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,95	66,00	65,61
ziarno żyta za 1 dt	41,72	52,50	50,13
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	78,79	35,42	52,27
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,45	5,75	6,10
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,78	4,69	4,14
mleko krowie za 1 l	1,02	1,42	1,15
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	72,02	91,32	83,92
ziarno żyta za 1 dt	61,01	76,34	68,99
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	111,45	101,51	81,15
prosię na chów za 1 szt.	166,27	217,03	224,67

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

▪ PRODUKCJA ROŚLINNA

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie śląskim w 2015 r. były niższe niż przed rokiem, głównie z powodu gorszego plonowania. Zbiory ziemniaków oraz rzepaku i rzepiku również były mniejsze. O niższym poziomie produkcji ziemniaków, pomimo zwiększonej powierzchni ich uprawy, zadecydowało słabsze plonowanie.

Wykres 36. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2015 r. wyniosła 178,9 tys. ha i zmniejszyła się zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 4,2%), jak i w stosunku do 2010 r. (o 9,7%). Plonowanie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2015 r. ukształtowało się na poziomie 35,9 dt z 1 ha i było gorsze niż przed rokiem (o 12,0%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. wzrosło o 16,9%. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie w odniesieniu

do średnich plonów w kraju były niższe o 2,2%. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie w 2015 r. oszacowano na 642,5 tys. ton, tj. o 15,6% mniej niż przed rokiem, natomiast o 7,2% więcej niż w 2010 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2015 r. wyniosła 19,7 tys. ha i zmniejszyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim (o 8,1%), jak i w odniesieniu do 2010 r. (o 5,0%). Plony wyniosły 28,7 dt z 1 ha, tj. o 0,7% więcej od przeciętnych plonów w kraju. Plonowanie rzepaku i rzepiku zmniejszyło się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 12,8%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost (o 59,4%). Zbiory rzepaku i rzepiku w 2015 r. ukształtowały się na poziomie 56,5 tys. ton i były niższe od uzyskanych w 2014 r. (o 19,8%), natomiast w porównaniu z 2010 r. wzrosły o 51,8%.

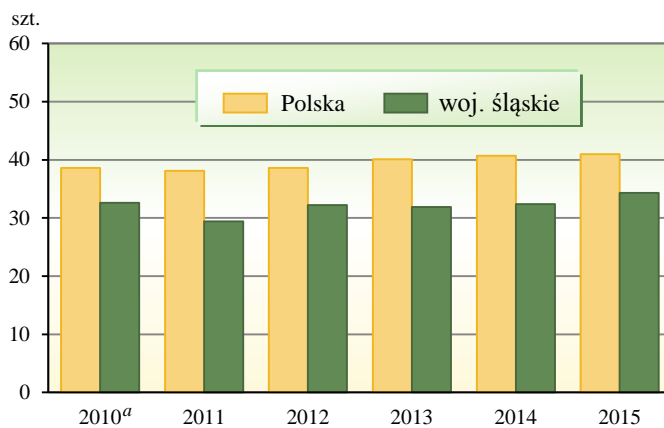
Uprawa ziemniaków, łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych, w 2015 r. zajmowała powierzchnię 7,9 tys. ha, tj. o 4,7% większą niż w roku poprzednim, natomiast o 36,3% mniejszą w porównaniu z 2010 r. Z 1 ha zebrano 163 dt ziemniaków, czyli mniej niż w 2014 r. i w 2010 r. odpowiednio o: 45,7% i 11,4%. Uzyskane plony ziemniaków były niższe od średnich plonów w kraju o 22,4%. Produkcja ziemniaków w województwie w 2015 r. wyniosła 128,7 tys. ton, tj. mniej niż przed rokiem i w 2010 r. odpowiednio o: 43,2% i 39,8%, głównie z powodu gorszego plonowania.

▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W 2015 r. w województwie śląskim, w odniesieniu do poprzedniego roku, wzrosło pogłowie bydła, owiec i drobiu, natomiast zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej.

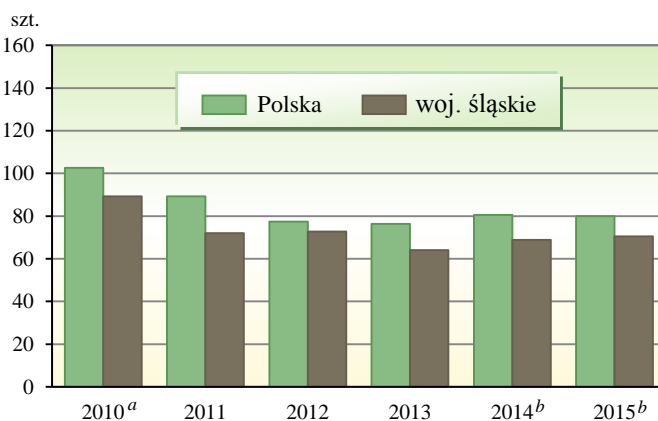
Pogłowie bydła w województwie w czerwcu 2015 r. liczyło 122,3 tys. szt., co stanowiło 2,1% pogłowia bydła w kraju. Liczebność stada wzrosła w skali roku o 2,9%, natomiast w porównaniu z 2010 r. zmniejszyła się o 4,0% (w kraju odpowiednio o: 0,7% i 4,1%). Wśród pogłowia bydła 38,0% stanowiły krowy, w tym 92,8% – krowy mleczne (dla kraju odpowiednio: 41,0% i 93,2%).

Wykres 37. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Wykres 38. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha**
użytków rolnych
Stan w końcu lipca

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

^b Stan w czerwcu.

jak i w odniesieniu do 2010 r. liczebność stada drobiu wzrosła odpowiednio o: 10,9% i 15,5% (w kraju odpowiednio o: 11,3% i 23,6%).

*Badania **pogłowia trzody chlewnej** i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

Pogłowie trzody chlewnej w czerwcu 2015 r. wyniosło 251,6 tys. szt. (w tym 22,9 tys. szt., tj. 9,1%, stanowiły lochy). Udział trzody chlewnej województwa w krajowym pogłowie tych zwierząt wyniósł 2,2%. W odniesieniu do stanu w czerwcu 2014 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 0,3% (w kraju o 0,7%). W porównaniu ze stanem odnotowanym w końcu lipca 2010 r. pogłowie trzody chlewnej zmniejszyło się o 22,3% (w kraju o 21,7%).

Pogłowie owiec w województwie w czerwcu 2015 r. liczyło 12,8 tys. szt., co stanowiło 5,6% pogłowia owiec w kraju. Zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do 2010 r. liczebność stada wzrosła odpowiednio o: 8,4% i 1,4%; w kraju w porównaniu z 2014 r. odnotowano wzrost o 2,2%, natomiast spadek o 11,8% w stosunku do 2010 r.

Liczebność stada drobiu w czerwcu 2015 r. w województwie ukształtowała się na poziomie 9151,4 tys. szt., co stanowiło 5,6% pogłowia drobiu w kraju. Zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim,

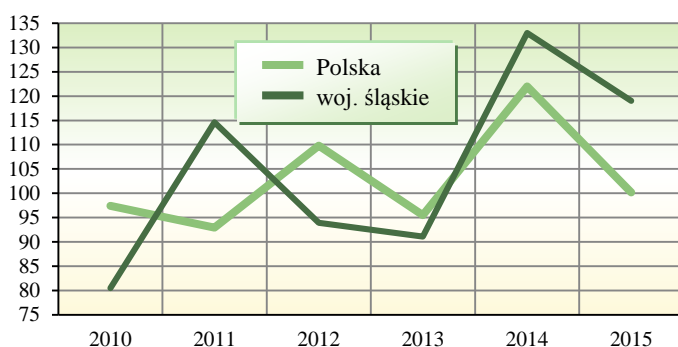
▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie śląskim w 2015 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, odnotowano wzrost skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych, w tym ziarna pszenicy, ziemniaków oraz żywca wieprzowego, żywca drobiowego i mleka.

W 2015 r. skupiono 181,0 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 1,8% skupu w kraju. Wartość skupu była wyższa zarówno w stosunku do poprzedniego roku, jak i w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o: 19,0% i 55,1% (w kraju – odpowiednio o: 0,2% i 19,1%). W omawianym roku w województwie skupiono 149,3 tys. ton ziarna pszenicy, tj. więcej zarówno w porównaniu z 2014 r., jak i w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o: 20,4% i 64,9%. Skup ziarna żyta wyniósł 6,9 tys. ton i był niższy w porównaniu ze skupem w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 12,8% i 10,1%.

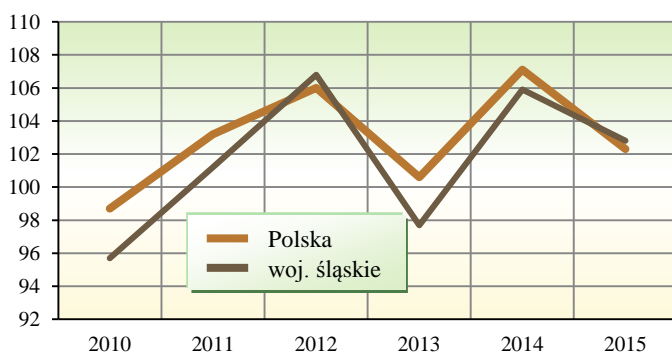
Wykres 39. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

Wykres 40. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w 2015 r. ukształtował się na poziomie 6,3 tys. ton i był wyższy o 36,6% w porównaniu z poprzednim rokiem i prawie 4-krotnie wyższy w odniesieniu do 2010 r.

W 2015 r. skupiono 53,7 tys. ton żywca wieprzowego w wadze żywej, tj. więcej niż w roku poprzednim i w 2010 r. odpowiednio o: 0,4% i 7,5%. Żywca drobiowego skupiono 96,0 tys. ton, tj. o 5,2% więcej niż w 2014 r. i o 12,2% więcej niż w 2010 r.

Skup mleka krowiego w 2015 r. wyniósł 206,1 mln litrów (2,0% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. więcej niż przed rokiem i w 2010 r. odpowiednio o: 2,8% i 14,9%. W kraju odnotowano wzrost skupu zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku, jak i w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o: 2,3% i 20,6%.

▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

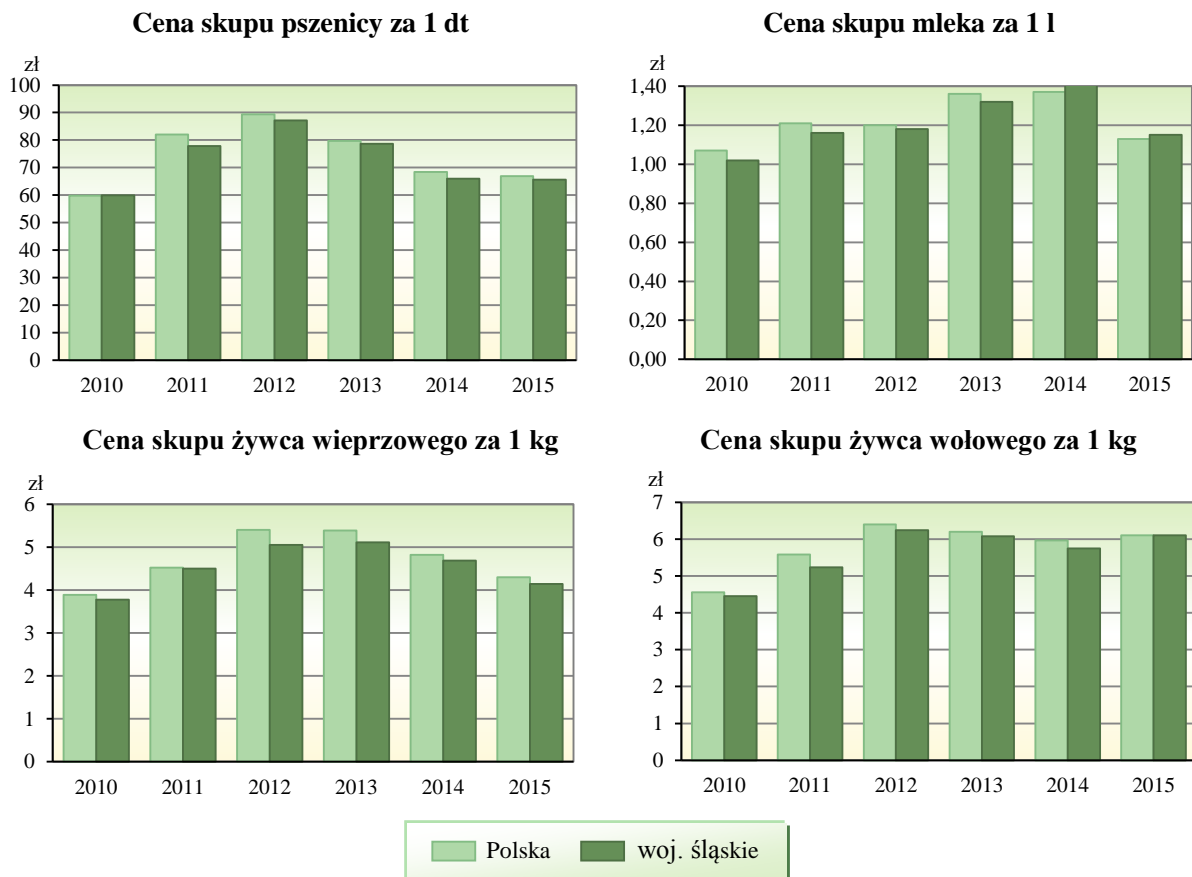
W 2015 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano spadek cen skupu produktów roślinnych (z wyjątkiem ziemniaków) oraz zwierzęcych (z wyjątkiem żywca wołowego bez cieląt). W obrocie targowiskowym obniżyły się ceny produktów roślinnych.

Przeciętna cena skupu ziarna pszenicy w województwie śląskim w 2015 r. wyniosła 65,61 zł za 1 dt (w kraju – 66,95 zł) i była o 0,4% niższa niż przed rokiem, ale o 9,4% wyższa niż w 2010 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Na targowiskach za 1 dt ziarna pszenicy płacono średnio 83,92 zł (w kraju – 75,59 zł), tj. o 8,1% mniej niż w poprzednim roku, natomiast o 16,5% więcej niż w 2010 r.

Wykres 41. Ceny produktów rolnych w skupie

Cena ziarna żyta w skupie w 2015 r. ukształtowała się na poziomie 50,13 zł za 1 dt (w kraju – 51,72 zł), tj. o 3,9% niższym w porównaniu z 2014 r., natomiast o 20,2% wyższym niż w 2010 r. Przeciętna cena ziarna żyta w obrocie targowiskowym w 2015 r. wyniosła 68,99 zł za 1 dt (w kraju – 58,67 zł) i w odniesieniu do poprzedniego roku obniżyła się o 9,6%, natomiast w porównaniu z 2010 r. wzrosła o 13,1%.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

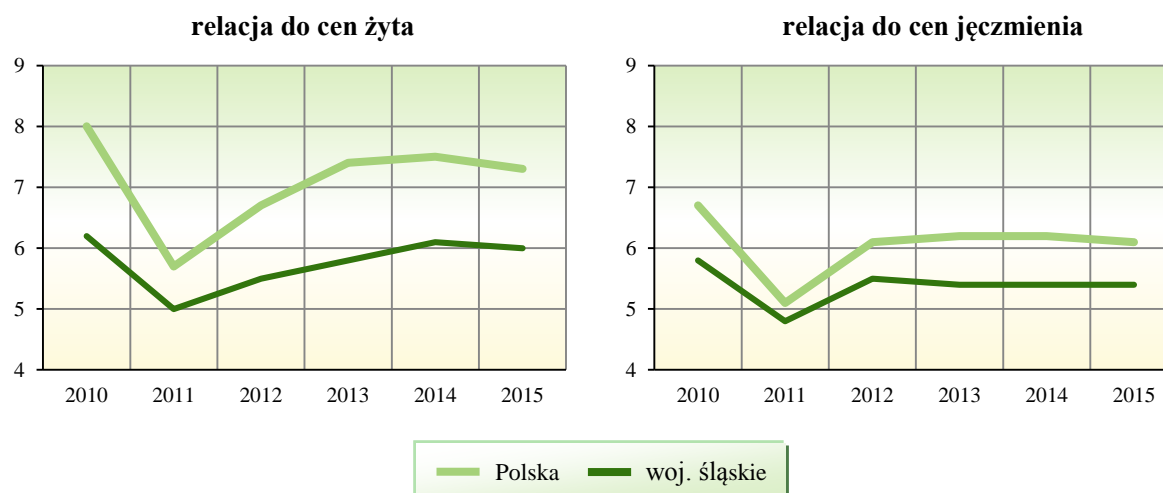
W 2015 r. za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) w skupie płacono średnio 52,27 zł za 1 dt (w kraju – 51,15 zł), tj. o 47,6% więcej niż przed rokiem, natomiast o 33,7% mniej niż w 2010 r. Na targowiskach przeciętna cena ziemniaków jadalnych wyniosła 81,15 zł za 1 dt (w kraju – 82,04 zł) i była niższa zarówno w porównaniu z 2014 r., jak i w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o: 20,1% i 27,2%.

Cena skupu żywca wołowego w 2015 r. osiągnęła wartość 6,10 zł za 1 kg (podobnie jak w kraju) i była wyższa zarówno w porównaniu z ceną uzyskaną w poprzednim roku, jak i w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o: 6,1% i 37,1%.

Cena żywca wieprzowego w skupie ukształtowała się na poziomie 4,14 zł za 1 kg (w kraju – 4,30 zł), tj. o 11,7% niższym niż w 2014 r., ale o 9,5% wyższym w porównaniu z 2010 r.

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w 2015 r. pogorszyła się zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i w porównaniu z 2010 r. Ukształtowała się ona na poziomie 6,0 (wobec 6,1 w 2014 r. i 6,2 w 2010 r.); w kraju relacja ta wyniosła 7,3 (wobec 7,5 w 2014 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia zarówno w 2015 r., jak i w 2014 r. wynosiła 5,4, natomiast 5,8 w 2010 r. (w kraju odpowiednio: 6,1, 6,2 i 6,7).

Wykres 42. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

Cena skupu drobiu rzeźnego w 2015 r. ukształtowała się na poziomie 3,51 zł za 1 kg (w kraju – 3,94 zł) i była niższa o 8,8% w porównaniu z ceną zanotowaną w poprzednim roku, ale wyższa o 9,0% od ceny uzyskanej w 2010 r.

Za 1 l mleka w skupie w 2015 r. płacono średnio 1,15 zł (w kraju – 1,13 zł), tj. mniej o 19,0% niż przed rokiem, natomiast więcej o 12,7% niż w 2010 r.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie śląskim w 2014 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydowała wyższa wartość produkcji zwierzęcej i roślinnej. Podobny kierunek zmian w skali roku, będący wynikiem wzrostu wartości produkcji zwierzęcej i roślinnej, odnotowano w produkcji końcowej.

Wartość produkcji globalnej w 2014 r. w porównaniu z poprzednim rokiem (w cenach stałych) wzrosła o 3,1%. Wpływ na to miał wzrost o 3,3% w porównaniu z 2013 r. produkcji zwierzęcej i o 3,0% produkcji roślinnej. W analizowanym roku udział województwa śląskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 2,6%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- *produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);*
- *produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywców rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.*

Wartość produkcji końcowej w 2014 r. w porównaniu z poprzednim rokiem była o 2,8% wyższa wskutek wzrostu produkcji zwierzęcej i produkcji roślinnej odpowiednio o: 4,4% i 0,6%. W strukturze końcowej produkcji rolniczej przeważała produkcja zwierzęca, której udział wynosił 58,0%. Udział produkcji roślinnej wynosił natomiast 42,0%.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił wzrost produkcji ogółem (o 0,2%), przy wzroście (o 3,6%) wartości produkcji zwierzęcej i spadku produkcji roślinnej (o 4,4 %).

W 2014 r. udział województwa w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej ukształtował się na takim samym poziomie i wyniósł po 2,6%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie śląskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.

PRZEMYSŁ

W 2015 r. w województwie śląskim, podobnie jak przed rokiem, zanotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim. Odnotowano również wzrost wydajności pracy¹, przy jednoczesnym obniżeniu poziomu przeciętnego zatrudnienia oraz wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2015 r. w województwie śląskim osiągnęła wartość 194586,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 7,0% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 6,0% wyższa niż w 2010 r., w kraju również odnotowano wzrost sprzedaży produkcji zarówno w odniesieniu do 2014 r., jak i 2010 r. odpowiednio o: 4,9% i 20,3%.

W województwie śląskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających w 2015 r. w relacji do analogicznych okresów 2014 r. obserwowano wyższą produkcję sprzedaną przemysłu, która wzrosła odpowiednio: w I kwartale o 6,5%, w I półroczu o 7,6%, w okresie trzech kwartałów o 7,0% oraz w okresie roku również o 7,0%.

W 2015 r. pod względem produkcji sprzedanej przemysłu województwo śląskie zajmowało drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim. Udział produkcji sprzedanej przemysłu województwa w produkcji kraju wyniósł 16,3%.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 17. **Przemysł**

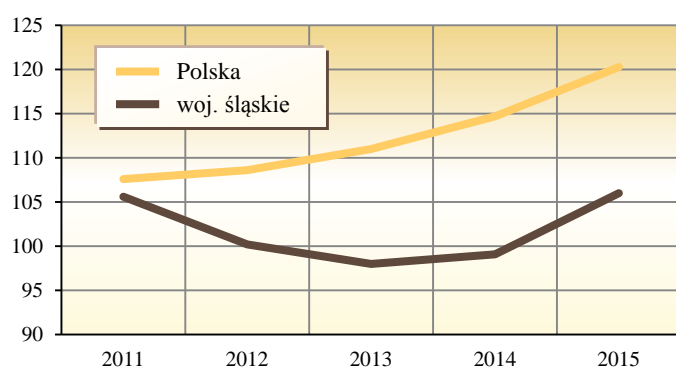
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1166591,0	1197028,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,4	85,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2472,9	2510,7
WOJ. ŚLĄSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	175963,6	184383,8	194586,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	77,2	82,9	83,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	437,8	429,1	426,8

¹ Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tabl. 17. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
M. KATOWICE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	23878,3	22221,7	18394,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	16,0	26,3	32,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	104,0	90,0	74,0

Wykres 43. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(ceny stałe)
2010 = 100

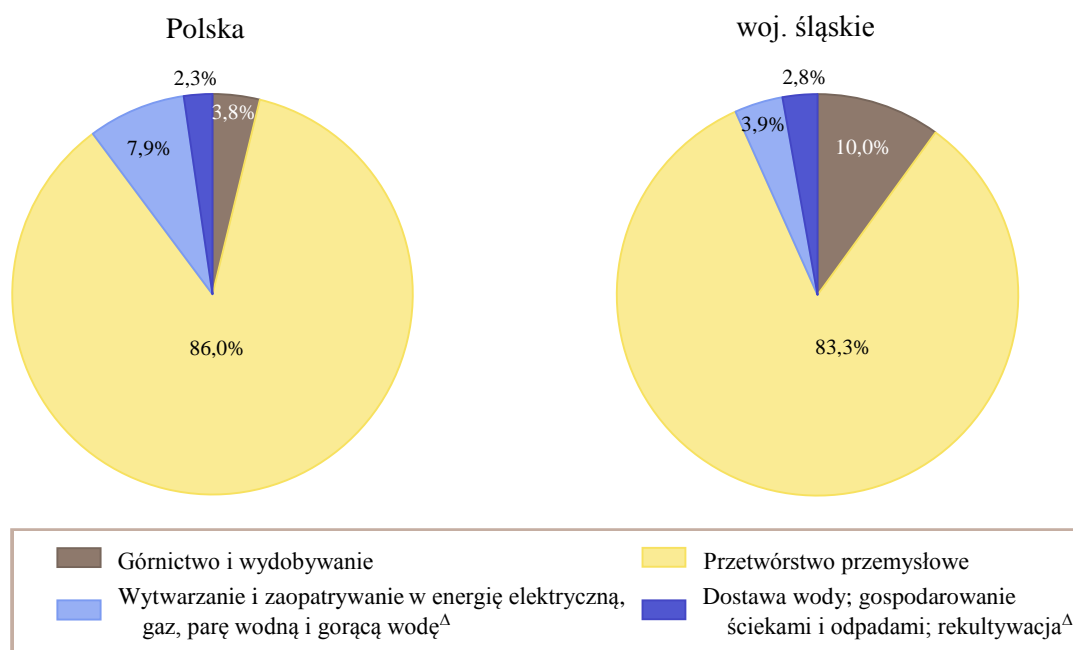

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2015 r. w poszczególnych sekcjach ukształtowała się następująco:

- w przetwórstwie przemysłowym – 162083,0 mln zł,
- w górnictwie i wydobywaniu – 19479,0 mln zł,
- w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 7630,4 mln zł,

- w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 5394,3 mln zł.

Wykres 44. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2015 r.
(ceny bieżące)

Wzrost produkcji w 2015 r. w stosunku do 2014 r. był wynikiem zwiększenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) we wszystkich sekcjach przemysłu, i tak w: dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 8,5%, górnictwie i wydobywaniu o 7,6%, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o 6,2% oraz w przetwórstwie przemysłowym o 6,9%. Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego stanowił 83,3% wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie.

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem była (w cenach stałych) produkcja m.in.: wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 15,2%), urządzeń elektrycznych (o 15,0%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 14,9%). Wzrost produkcji sprzedanej wystąpił również w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) (o 7,8%). Spadek odnotowano m.in. w produkcji maszyn i urządzeń (o 6,1%) oraz w produkcji metali (o 3,7%).

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie śląskim** (ceny stałe)

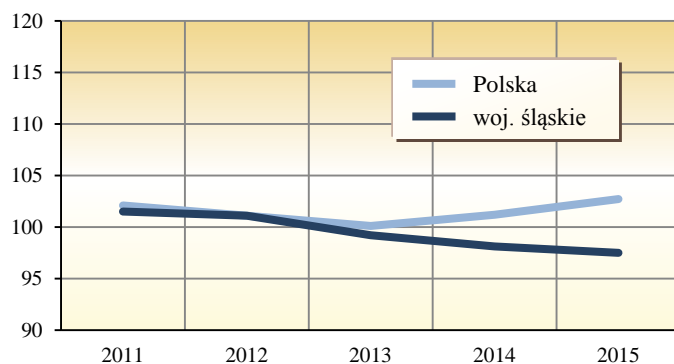
Sekcje i działy	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	100,2	101,2	101,1	101,1	106,5	107,6	107,0	107,0
Górnictwo i wydobywanie	89,7	85,3	86,8	86,2	97,7	110,0	106,8	107,6
w tym:								
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	88,9	84,5	86,3	85,6	98,6	111,3	107,3	107,8
Przetwórstwo przemysłowe	105,0	105,2	104,2	104,4	108,1	107,6	106,9	106,9
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	99,7	99,8	100,1	99,4	103,0	102,3	101,0	101,9
Produkcja wyrobów tekstylnych	108,4	107,9	108,1	108,8	104,5	100,6	102,5	105,5
Produkcja odzieży	89,8	92,0	97,0	91,2	99,8	100,5	98,5	110,5
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	112,7	105,5	106,8	106,9	114,5	110,5	109,3	109,7
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	107,9	104,6	103,8	104,1	91,3	91,4	92,2	101,3
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	100,0	99,6	96,9	99,8	105,2	100,1	102,9	103,5
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	107,3	102,5	95,8	93,5	108,8	104,9	110,6	112,1
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	116,8	112,1	110,0	110,8	113,3	112,8	114,3	115,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	131,2	125,9	121,2	120,2	106,4	105,9	105,6	103,2
Produkcja metali	101,5	103,2	102,3	101,4	99,9	99,3	97,0	96,3
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	104,2	112,6	111,9	110,1	110,4	108,1	106,9	107,1

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie śląskim (dok.)**

Sektory i działy	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	94,1	98,1	101,2	106,6	107,4	104,5	107,6	106,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	101,1	104,8	105,4	103,5	89,3	96,7	93,0	93,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	107,2	104,9	103,1	104,0	115,2	114,6	114,4	114,9
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	94,7	92,9	92,7	102,0	122,9	114,3	112,0	104,4
Produkcja mebli	102,9	106,7	109,2	110,6	106,2	105,7	107,7	111,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	65,0	80,0	88,5	89,8	104,8	105,6	108,1	106,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	102,2	102,7	99,6	99,3	102,9	103,7	108,9	108,5
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	99,5	100,0	99,6	99,4	103,9	103,7	105,5	106,4
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	122,8	126,1	120,3	117,8	87,9	89,1	90,7	89,2
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	99,3	99,5	95,2	95,1	106,2	107,4	116,2	115,2

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie śląskim w skali roku towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 0,6% oraz wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 1,3%. W kraju natomiast zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 1,5% oraz wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 2,6%.

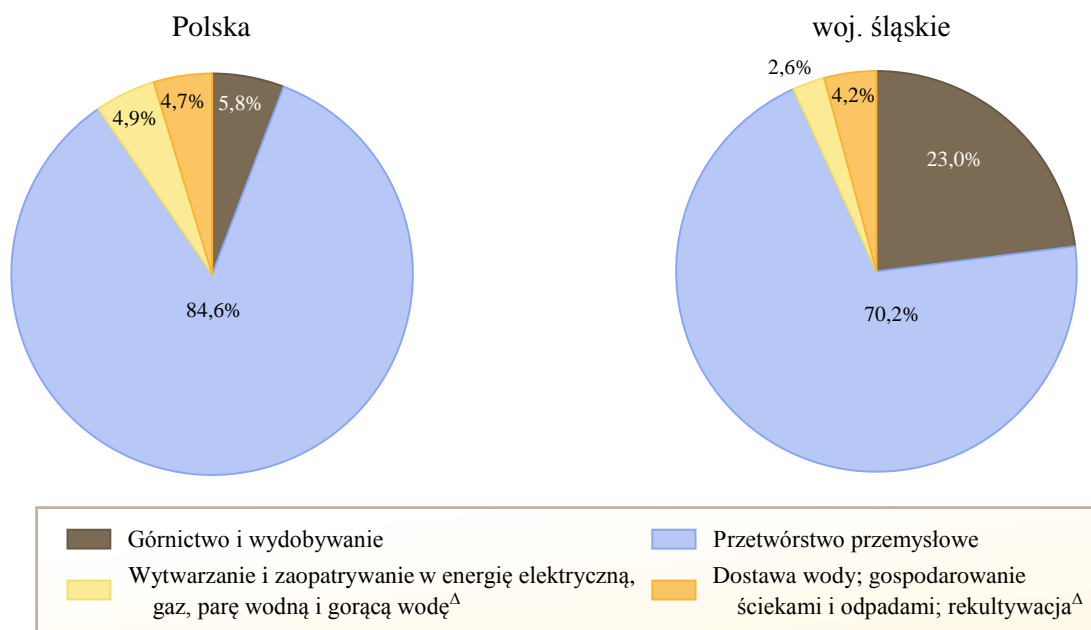
Wykres 45. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

i gorącą wodę o 2,0%. W przetwórstwie przemysłowym oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji odnotowano wzrost odpowiednio o: 2,2% i 1,7%.

W 2015 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 426,8 tys. osób, tj. niższym o 0,6% w porównaniu z 2014 r. Spadek przeciętnej liczby zatrudnionych odnotowano w górnictwie i wydobywaniu o 8,4% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną

Wykres 46. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2015 r.

Wydajność pracy w przemyśle w 2015 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, była wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem zarówno w województwie śląskim (o 7,6%), jak i w kraju (o 3,3%).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.*
-

BUDOWNICTWO

W 2015 r. w województwie śląskim odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Niższa niż przed rokiem była również wartość produkcji budowlano-montażowej. Odnotowano przy tym wzrost wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

W 2015 r. w województwie śląskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 19556,9 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z 2014 r. o 4,0% (w kraju wzrosła o 1,3%). Pod względem produkcji sprzedanej budownictwa województwo śląskie zajmowało drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim. W 2015 r. udział

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

produkcji sprzedanej budownictwa w województwie wyniósł 10,7% produkcji budownictwa w kraju. Zarówno w województwie, jak i w kraju odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w 2015 r., w porównaniu z 2010 r., odpowiednio o: 13,9% i 13,4%.

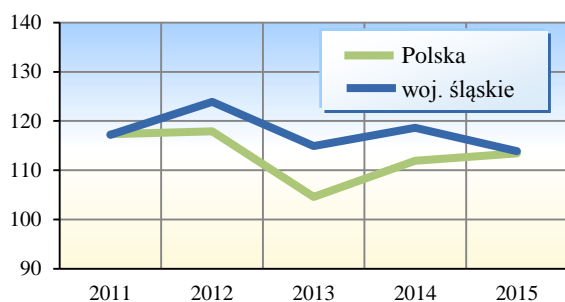
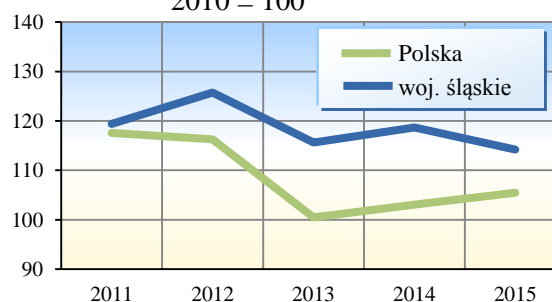
Tabl. 19. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	179569,5	181990,4
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,4	47,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	409,9	386,0
WOJ. ŚLĄSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	17182,9	20367,8	19556,9
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	56,5	56,6	56,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	61,6	57,9	54,1

Tabl. 19. **Budownictwo** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
M. KATOWICE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	3565,7	3107,3	3491,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	53,0	53,8	58,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	11,9	8,4	8,8

W województwie śląskim produkcja budowlano-montażowa w 2015 r. wyniosła 11092,9 mln zł (56,7% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i obniżyła się o 3,8% w stosunku do zanotowanej w 2014 r.; w kraju odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej o 2,3%.

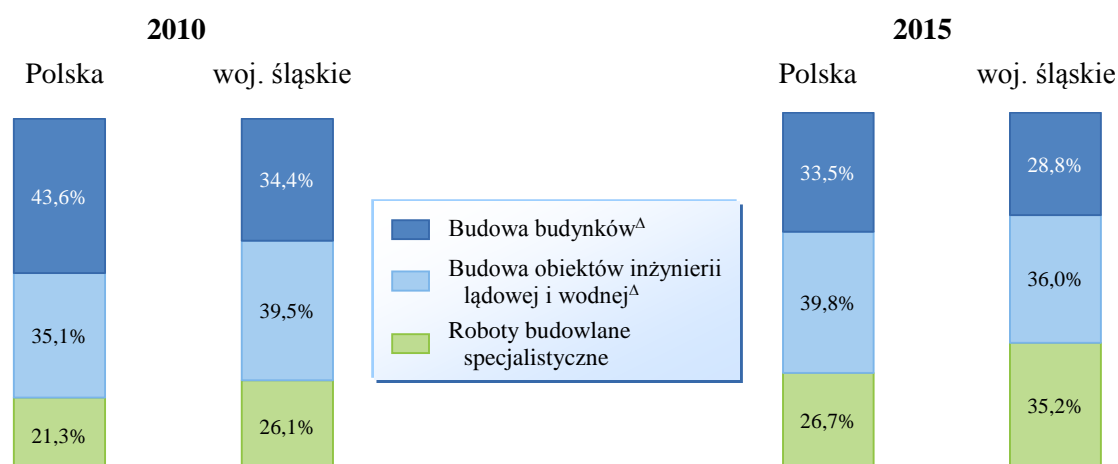
Wykres 47. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**
2010 = 100Wykres 48. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)**
2010 = 100Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie śląskim (ceny bieżące)**

Działy	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	107,6	109,3	105,2	102,7	103,2	97,2	97,3	96,2
Budowa budynków ^A	97,4	101,9	106,4	100,2	102,9	95,7	96,1	95,5
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	128,0	116,8	104,4	99,1	79,3	78,8	82,4	86,2
Roboty budowlane specjalistyczne	98,5	107,8	105,0	110,5	132,3	122,1	117,8	110,1

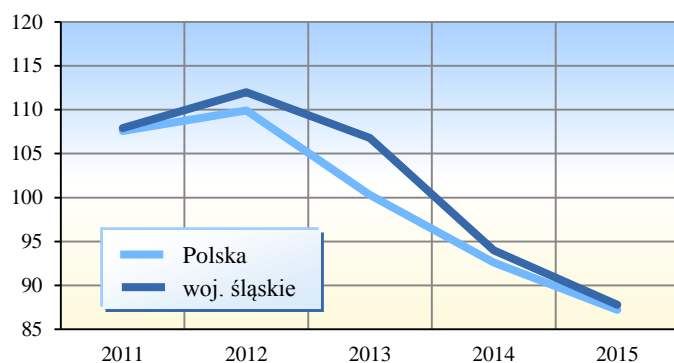
W 2015 r. spadek produkcji w skali roku odnotowano w przedsiębiorstwach specjalizujących się głównie w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 13,8%) oraz zajmujących się budową budynków (o 4,5%). Wzrost produkcji odnotowano natomiast w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 10,1%). W 2015 r. w relacji do 2014 r. w strukturze produkcji budowlano-montażowej obniżył się udział przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 4,3 p. proc. do 36,0%) oraz w budowie budynków (o 0,2 p. proc. do 28,8%). Zwiększył się natomiast udział przedsiębiorstw wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 4,5 p. proc. do 35,2%).

Wykres 49. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007

Wykres 50. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie 2010 = 100

Spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa w 2015 r. w porównaniu z 2014 r. towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji o 6,6%. W kraju przeciętne zatrudnienie w budownictwie obniżyło się o 5,8%.

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w województwie śląskim była o 2,8% wyższa (w cenach bieżących) niż przed rokiem,

natomiast w kraju wydajność pracy w budownictwie wzrosła o 7,6%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie śląskim w 2015 r. były lepsze niż rok wcześniej. Wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, mieszkań których budowę rozpoczęto oraz mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

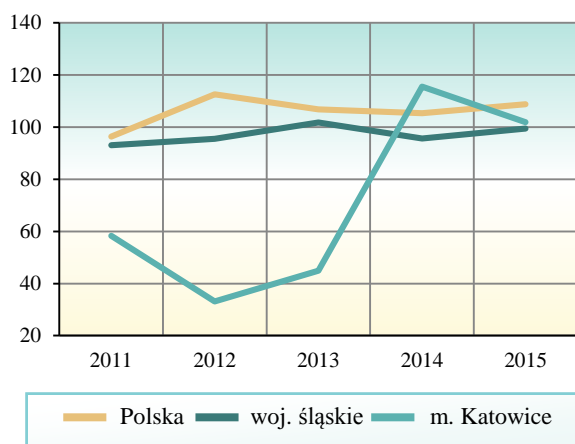
W 2015 r. oddano do użytkowania 10152 mieszkania, tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem, natomiast o 0,5% mniej niż w 2010 r. W kraju liczba oddanych mieszkań wzrosła o 3,2% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 8,7% w porównaniu z 2010 r.

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

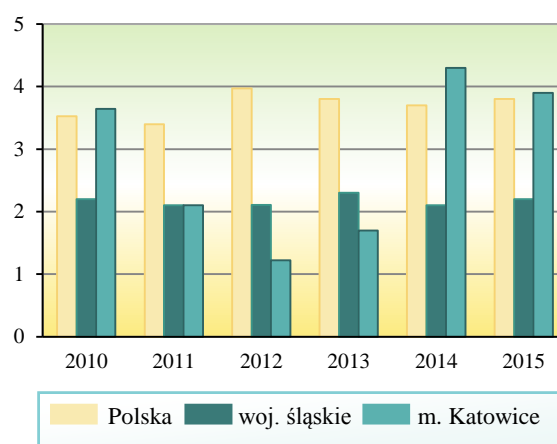
Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,7	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	100,9	99,8
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	4,5	4,1	4,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,8	4,4
WOJ. ŚLĄSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,2	2,1	2,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	127,1	120,9	119,8
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	3,0	2,2	3,0
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,6	2,0	2,4
M. KATOWICE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,6	4,3	3,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	79,1	68,6	63,2
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	3,2	2,3	6,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	5,3	2,1	4,5

Wykres 51. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

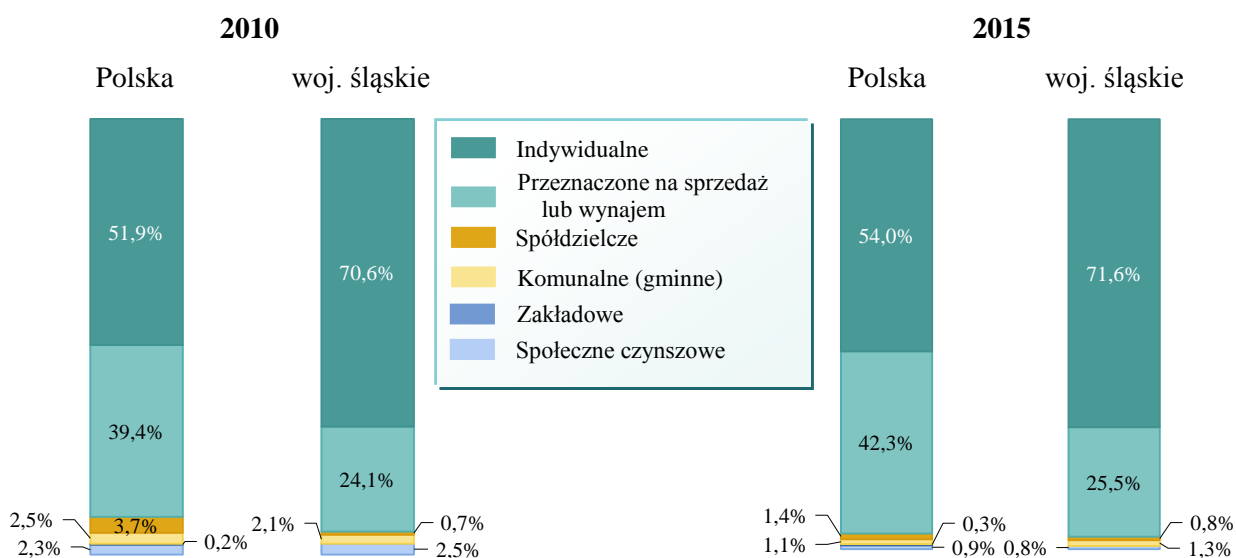

Wykres 52. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

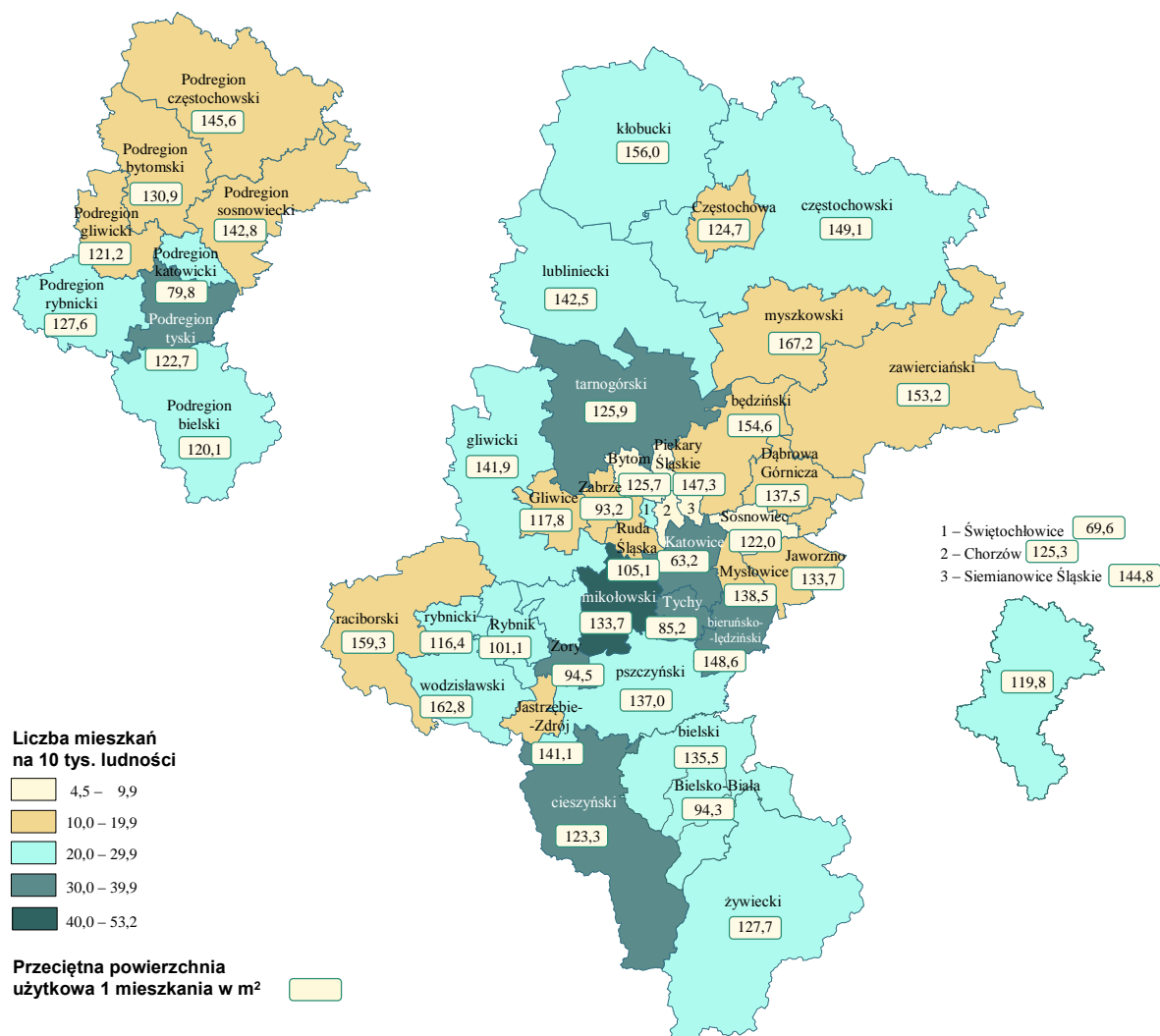

Wzrost liczby oddanych mieszkań w województwie odnotowano w budownictwie spółdzielczym (ponad 3-krotny), społecznym czynszowym (o 50,9%) oraz w budownictwie indywidualnym (o 6,3%). Mniej mieszkań, w porównaniu z rokiem poprzednim, przekazano do użytkowania w budownictwie komunalnym (o 25,0%) i budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 1,9%). Biorąc pod uwagę strukturę mieszkań oddanych do użytkowania, w porównaniu z 2014 r., zwiększył się udział mieszkań budownictwa indywidualnego (o 1,5 p. proc.), spółdzielczego (o 0,6 p. proc.) i społecznego czynszowego (o 0,2 p. proc.), zmniejszył się natomiast udział mieszkań budowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (o 1,6 p. proc.) i mieszkań komunalnych (o 0,5 p. proc.).

Wykres 53. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wykres 54. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.

Tabl. 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie śląskim

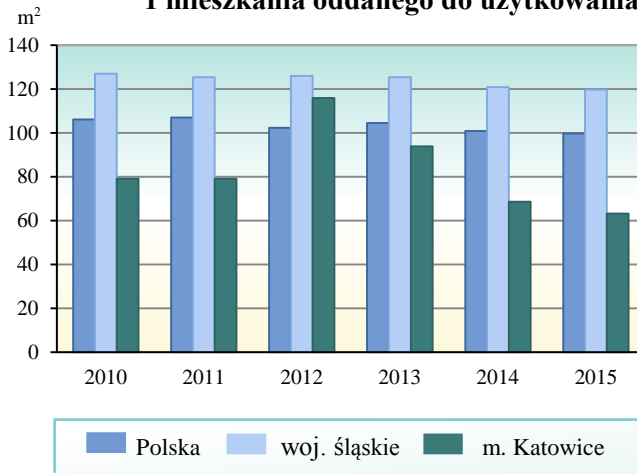
Formy budownictwa	2014				2015			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	9749	100,0	93,9	120,9	10152	100,0	104,1	119,8
Indywidualne	6836	70,2	85,6	143,4	7265	71,6	106,3	141,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2640	27,1	141,3	70,5	2589	25,5	98,1	66,2
Spółdzielcze	24	0,2	18,8	54,8	80	0,8	333,3	68,4
Komunalne (gminne)	180	1,8	59,4	38,8	135	1,3	75,0	35,4
Zakładowe	14	0,1	1400	67,3	–	–	x	–
Spółeczne czynszowe	55	0,6	59,8	54,1	83	0,8	150,9	48,5

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie śląskim w 2015 r. wyniosła 119,8 m² i należała do największych w kraju (2. lokata po województwie opolskim); była jednocześnie większa od przeciętnej w kraju o 20,0 m². W porównaniu z rokiem

poprzednim odnotowano spadek przeciętnej powierzchni użytkowej o 1,1 m² (w kraju o 1,1 m²), a w porównaniu z 2010 r. przeciętna powierzchnia była mniejsza o 7,3 m² (w kraju o 6,3 m²).

Wykres 55. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania

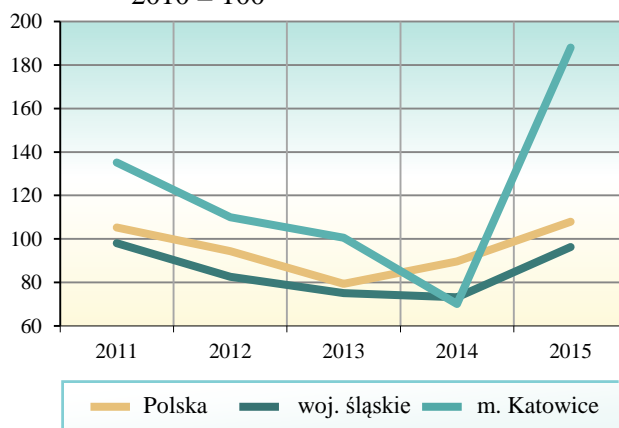

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w budownictwie indywidualnym wyniosła 141,8 m², a w budownictwie komunalnym 35,4 m².

Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa według powiatów, najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w Katowicach (11,4% ogółu mieszkań oddanych w województwie), powiecie cieszyńskim (5,4%), mikołowskim (5,0%), tarnogórskim (4,7%) oraz w Bielsku-Białej i powiecie

bielskim (po 4,6%), a najmniej w Siemianowicach Śląskich (0,3%), Piekarach Śląskich (0,4%) i Chorzowie (0,8%). Więcej mieszkań niż przed rokiem oddano do użytkowania w dziewiętnastu powiatach. Największy wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania odnotowano w Świętochłowicach (prawie 19-krotny; 150 mieszkań wobec 8 w 2014 r.), Rudzie Śląskiej (o 121,4%), Gliwicach (o 109,1%), Bytomiu (o 63,6%), Żorach (o 61,7%) i powiecie mikołowskim (o 57,1%). Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej wybudowano w 2015 r. w powiecie myszkowskim (167,2 m²), wodzisławskim (162,8 m²), raciborskim (159,3 m²), kłobuckim (156,0 m²), będzińskim (154,6 m²) i zawierciańskim (153,2 m²), gdzie przeważało budownictwo indywidualne. Najmniejszą przeciętną powierzchnię użytkową posiadały mieszkania oddane w Katowicach (63,2 m²), Świętochłowicach (69,6 m²), Tychach (85,2 m²), Zabrze (93,2 m²), Bielsku-Białej (94,3 m²) i Żorach (94,5 m²), gdzie duży udział miało budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

Wykres 56. Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 2010 = 100

W 2015 r. w województwie śląskim, po spadkach w latach 2011-2014, zanotowano wzrost liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 13591 mieszkań, tj. o 31,8% więcej niż rok wcześniej, natomiast o 3,7% mniej niż w 2010 r. (w kraju wzrost odpowiednio o: 20,5% i 7,9%).

W skali roku wzrost liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym odnotowano we wszystkich formach budownictwa mieszkaniowego, przy czym największy w budownictwie społecznym czynszowym (prawie 6-krotny) i komunalnym (ponad 3-krotny). W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem wzrost ten wyniósł 54,6%, a w budownictwie indywidualnym 19,7%.

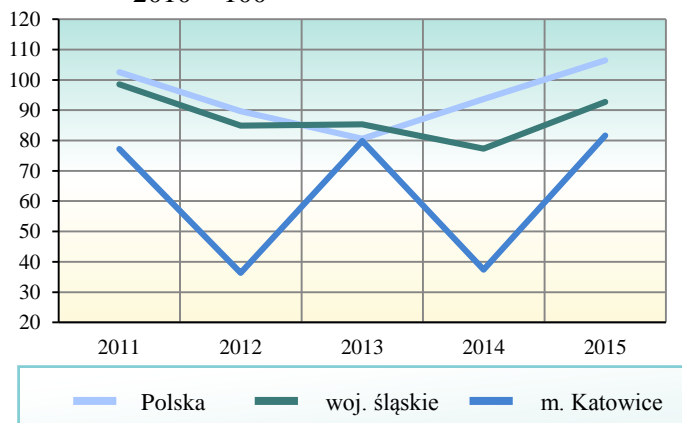
Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie śląskim**

Formy budownictwa	2014			2015		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100
O g ó ł e m	10314	100,0	97,2	13591	100,0	131,8
Indywidualne	7501	72,7	95,7	8981	66,1	119,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2670	25,9	106,8	4129	30,4	154,6
Spółdzielcze	29	0,3	966,7	39	0,3	134,5
Komunalne (gminne)	82	0,8	42,1	253	1,9	308,5
Spoleczne czynszowe	32	0,3	58,2	189	1,4	590,6

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym odnotowano w dwudziestu sześciu powiatach województwa, w tym w trzynastu miastach na prawach powiatu. Największy, ponad 4,5-krotny, wzrost miał miejsce w Sosnowcu, prawie 3-krotny wzrost odnotowano w Chorzowie, Siemianowicach Śląskich i Katowicach, a ponad 2-krotny w Gliwicach. Wyraźny wzrost odnotowano także w Jaworznie (o 81,3%), Mysłowicach (o 76,3%), Piekarach Śląskich (o 56,8%), Żorach (o 55,7%) i Rybniku (o 55,0%). Największy spadek miał miejsce w Zabrze (o 39,2%), Świętochłowicach (28,4%), Jastrzębiu-Zdroju (o 22,4%), powiecie tarnogórskim (o 21,7%), Rudzie Śląskiej (o 17,7%) i Tychach (o 15,0%).

W 2015 r. w województwie śląskim rozpoczęto budowę 11066 mieszkań, tj. o 19,9% więcej niż w 2014 r. (w kraju wzrost o 13,7%). W porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto o 7,3% (w kraju wzrost o 6,5%).

Wykres 57. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W budownictwie indywidualnym rozpoczęto budowę 7675 mieszkań, tj. o 5,9% więcej niż rok wcześniej, a w przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 3210, tj. o 72,6% więcej niż w 2014 r.

W odniesieniu do 2014 r. w dwudziestu jeden powiatach odnotowano wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, w tym ponad 3-krotny w Gliwicach, prawie 3-krotny w Piekarach Śląskich

i ponad 2-krotny w Katowicach. Znaczący wzrost rozpoczętych budów miał miejsce również w Częstochowie (o 92,4%) i w Jaworznie (o 91,8%).

Najwięcej mieszkań zaczęto budować w 2015 r. w Katowicach (12,3% ogółu rozpoczętych inwestycji), powiecie bielskim (5,9%), Bielsku-Białej (5,5%), Gliwicach (5,3%) i powiecie cieszyńskim (5,0%), a najmniej w Siemianowicach Śląskich, Bytomiu i Świętochłowicach (po 0,6%) oraz w Piekarach Śląskich (0,9%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,*
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,*
  - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.*
-
-

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie śląskim w 2015 r. miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do 2014 r. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2015 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 1,3% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 0,9% wyższym niż w 2014 r.), wzrost sprzedaży odnotowano w większości grup przedsiębiorstw. W porównaniu z 2010 r. odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej w województwie o 11,9%.

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	103,3	100,9
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	101,8	108,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	95,9	89,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	104,9	102,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	106,1	109,3
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	109,7	106,3
Tekstylia, odzież, obuwie	113,1	111,9	108,2
Meble, RTV, AGD	123,0	101,2	104,3
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	104,4	115,9
Pozostałe	95,9	103,3	87,7
WOJ. ŚLĄSKIE			
O g ó ł e m	98,5	108,0	101,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	103,3	109,1	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	136,4	115,2	84,4
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	100,7	104,1	103,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	86,1	90,9	103,7

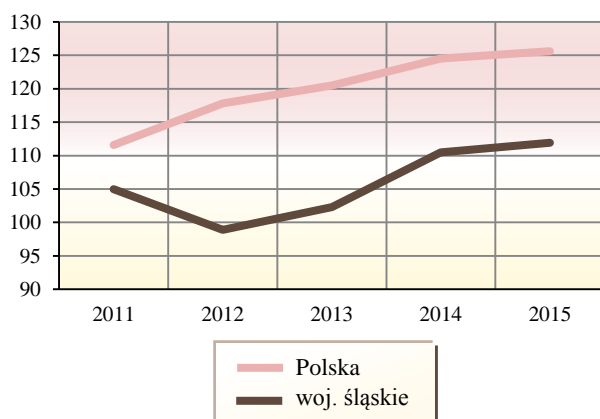
^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
WOJ. ŚLĄSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	115,4	117,8	99,5
Tekstylia, odzież, obuwie	106,1	108,0	110,4
Meble, RTV, AGD	101,6	119,1	103,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	87,8	128,2	139,8
Pozostałe	81,5	97,0	84,9

^a Patrz notka *a* do tabl. 24 na str. 80.

Wykres 58. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie śląskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2015 r., w porównaniu z analogicznymi okresami 2014 r., odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej ogółem. W 2015 r. wyższą sprzedaż niż w roku poprzednim odnotowano m.in. w przedsiębiorstwach grupowanych w kategoriach: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 39,8%), tekstylia, odzież, obuwie (o 10,4%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 4,7%) oraz meble,

RTV, AGD (o 3,8%). Spadek sprzedaży wystąpił w grupach: paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 15,6%), pozostałe (o 15,1%) oraz farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 0,5%).

Największy udział w sprzedaży detalicznej w 2015 r. miały przedsiębiorstwa: zajmujące się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (30,9% wobec 30,3% w 2014 r.), prowadzące sprzedaż pojazdów samochodowych, motocykli, części (17,7% wobec 17,1% w 2014 r.) oraz należące do grupy pozostałe (12,3% wobec 14,7% w 2014 r.).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie śląskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	109,0	109,3	107,5	108,0	102,4	100,9	100,8	101,3
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	125,3	114,3	112,8	109,1	92,5	98,0	99,9	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	120,2	117,4	114,2	115,2	97,0	93,4	87,7	84,4

^a Patrz notka *a* do tabl. 24 na str. 80.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie śląskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,5	105,0	103,6	104,1	104,8	101,8	103,1	103,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	109,1	103,4	93,1	90,9	99,1	95,9	102,5	103,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	109,8	113,3	117,2	117,8	107,9	104,3	97,3	99,5
Tekstylia, odzież, obuwie	110,1	110,1	109,9	108,0	104,9	109,0	111,4	110,4
Meble, RTV, AGD	114,0	116,5	121,0	119,1	110,0	106,5	105,3	103,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	97,9	109,5	108,0	128,2	154,8	147,8	138,1	139,8
Pozostałe	100,2	102,5	97,8	97,0	87,7	84,0	86,6	84,9

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 80.

W 2015 r. sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) towarów w województwie śląskim w jednostkach handlowych była o 2,2% wyższa niż przed rokiem, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 2,4%. W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych wzrosła o 4,9%, w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe – o 4,1%. W skali roku w województwie w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się wartość sprzedaży hurtowej m.in. narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia (o 19,3%), żywności (o 9,1%) oraz napojów alkoholowych i bezalkoholowych (o 1,0%), natomiast odnotowano spadek sprzedaży m.in. produktów rolnych i żywych zwierząt (o 16,3%), AGD, RTV, artykułów użytku domowego (o 9,7%) oraz sprzedaży hurtowej realizowanej na zlecenie (o 7,9%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

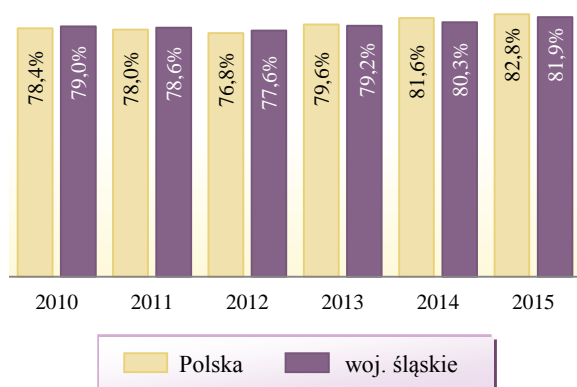
W 2015 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw były niższe od uzyskanych w 2014 r. (z wyjątkiem wyniku na sprzedaży produktów, towarów i materiałów). Pogorszyły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, z wyjątkiem wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wyniki finansowe uzyskane w 2015 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie śląskim były mniej korzystne niż w roku poprzednim, z wyjątkiem wyniku na sprzedaży produktów towarów i materiałów, który był wyższy niż w 2014 r. W porównaniu z 2010 r. również odnotowano pogorszenie większości wyników finansowych, z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej.

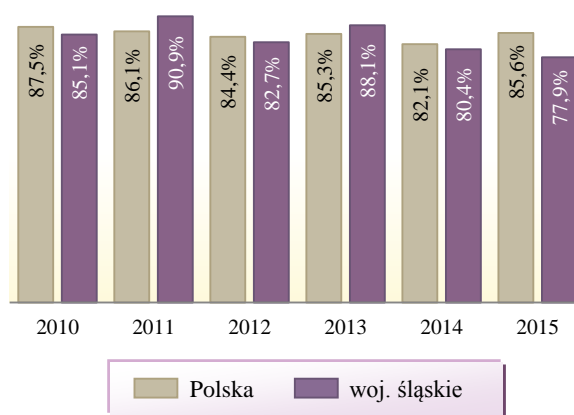
W kraju w 2015 r. wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wynik na działalności gospodarczej oraz wyniki finansowe brutto i netto były wyższe niż przed rokiem.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

Wykres 59. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wykres 60. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

W 2015 r. zysk netto wykazało 81,9% badanych przedsiębiorstw województwa śląskiego, tj. więcej o 1,6 p. proc. niż przed rokiem i o 2,9 p. proc. więcej niż w 2010 r. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności wyniósł 77,9% i był niższy niż w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 2,5 p. proc. i 7,2 p. proc. Biorąc pod uwagę lata 2010-2015 największy udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów wystąpił w 2015 r.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

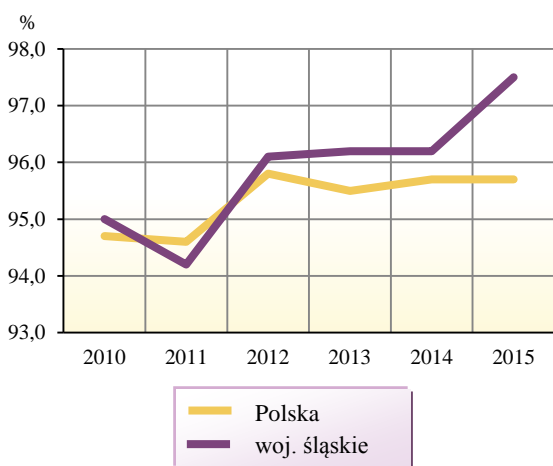
W 2015 r. przychody z całokształtu działalności i koszty ich uzyskania wyniosły odpowiednio: 293532,9 mln zł i 286183,8 mln zł. W porównaniu z 2014 r. przychody z całokształtu działalności były wyższe o 4,4%, a koszty uzyskania tych przychodów wyższe o 5,8%.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w województwie śląskim osiągnęły wartość 282150,3 mln zł, a koszty własne tej działalności wyniosły 272595,4 mln zł i wzrosły po 4,7% w odniesieniu do 2014 r. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 9554,9 mln zł i był o 5,5% wyższy niż przed rokiem. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej osiągnął wartość 1615,8 mln zł, tj. o 18,4% niższą niż w 2014 r., a wynik na operacjach finansowych wyniósł minus 3821,5 mln zł wobec minus 395,0 mln zł przed rokiem. W rezultacie wynik finansowy na działalności gospodarczej ukształtował się na poziomie 7349,2 mln zł i był o 31,0% niższy niż w roku poprzednim. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 7303,5 mln zł, tj. o 31,3% niższą niż w 2014 r. Po odliczeniu obciążeń wynik finansowy netto w 2015 r. ukształtował się na poziomie 5449,2 mln zł i był niższy o 43,1% od wyniku osiągniętego rok wcześniej.

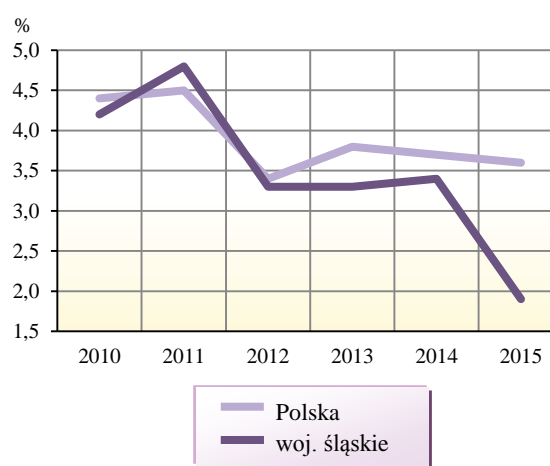
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wykres 61. Wskaźnik poziomu kosztów

Wykres 62. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W 2015 r. w badanych przedsiębiorstwach odnotowano pogorszenie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych w porównaniu z 2014 r. (z wyjątkiem wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, który utrzymał się na poziomie sprzed roku). Niższe były wskaźniki rentowności obrotu brutto (o 1,3 p. proc.) i rentowności obrotu netto (o 1,5 p. proc.) oraz wskaźniki płynności finansowej I stopnia (o 2,6 p. proc.) i II stopnia (o 4,1 p. proc.), natomiast wyższy był wskaźnik poziomu kosztów (o 1,3 p. proc.). W stosunku do 2010 r. podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe pogorszyły się.

W kraju, w porównaniu z 2014 r., nieznacznie obniżyły się wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia oraz wskaźnik rentowności obrotu netto. Na tym samym poziomie pozostały wskaźniki rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, rentowności obrotu brutto oraz wskaźnik poziomu kosztów.

Tabl. 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,7	3,6
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,7	38,9	38,3
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia ..	105,5	102,5	101,0
WOJ. ŚLĄSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,0	96,2	97,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	3,4	3,4
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,0	3,8	2,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,2	3,4	1,9
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,0	34,4	31,8
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia ..	103,5	95,8	91,7

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

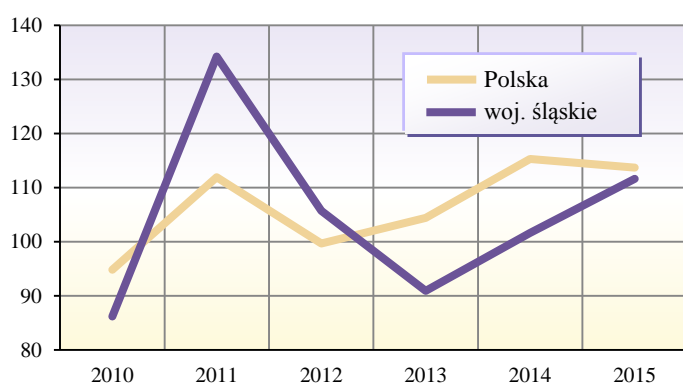
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych lokalnych.*

NAKLADY INWESTYCYJNE

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw w województwie śląskim w 2015 r. były wyższe niż przed rokiem. W odniesieniu do 2014 r. rozpoczęto realizację mniejszej liczby nowych inwestycji o niższej łącznej wartości kosztorysowej.

Wykres 63. **Dynamika nakładów inwestycyjnych**
(ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących (w cenach bieżących), poniesione w 2015 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa śląskiego, ukształtowały się na poziomie 14432,0 mln zł i były wyższe zarówno od zanotowanych w 2014 r., jak i w 2010 r. odpowiednio o: 11,6% i 46,2%. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych w 2015 r. wzrosła zarówno w odniesieniu

do 2014 r., jak i w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o: 13,7% i 52,9%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	119982,2	136474,6
w tym – w % nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	40,8	39,3
Zakupy	56,8	57,9	59,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	45,9	46,4
środków transportu	11,3	12,0	13,0
WOJ. ŚLĄSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	9872,7	12931,1	14432,0
w tym – w % nakłady na:			
Budynki i budowle	39,1	40,7	35,5
Zakupy	60,3	58,8	63,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	53,5	50,7	56,1
środków transportu	6,8	8,1	7,6

W 2015 r. w województwie śląskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa na budynki i budowle wydatkowano 5124,7 mln zł, tj. mniej niż w 2014 r. (o 2,6%), natomiast więcej niż w 2010 r. (o 32,8%). Wydatki na maszyny, urządzenia techniczne

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

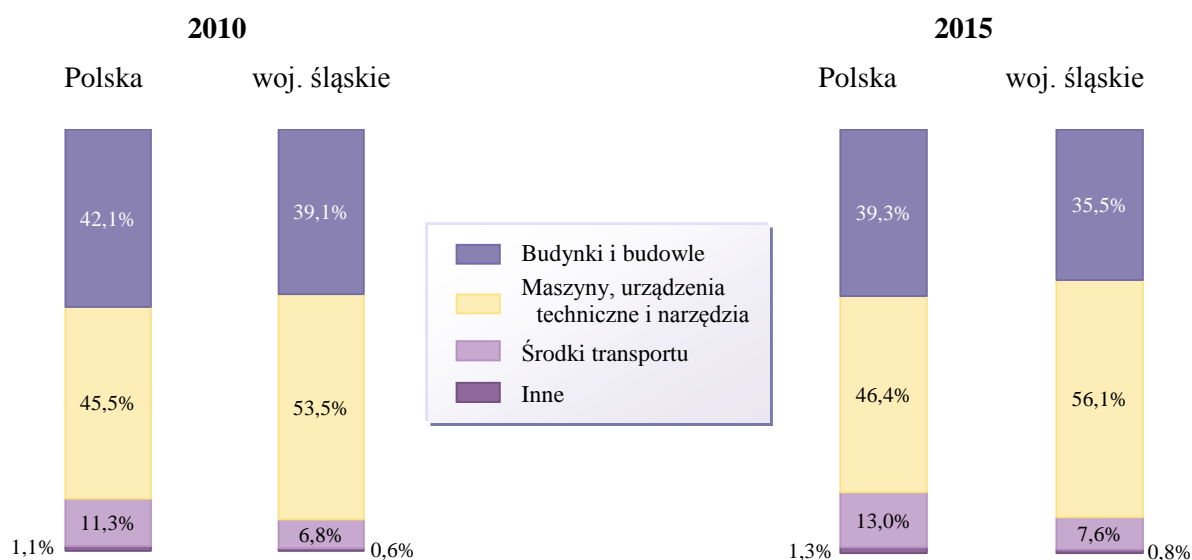
Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

i narzędzia wyniosły 8101,0 mln zł, tj. więcej niż przed rokiem i w 2010 r. odpowiednio o: 23,5% i 53,4%, a na środki transportu – 1092,9 mln zł (więcej niż w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 3,8% i 62,6%). Wartość zakupów inwestycyjnych ukształtowała się na poziomie 9193,9 mln zł i wzrosła zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 20,8%), jak i w stosunku do 2010 r. (o 54,5%). Udział tych zakupów w nakładach ogółem wyniósł 63,7% i wzrósł zarówno w porównaniu z 2014 r., jak i w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o: 4,9 p. proc. i 3,4 p. proc.

Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2015 r. w porównaniu z 2014 r. wzrosła w sekcjach:

wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 107,4%), przetwórstwo przemysłowe (o 29,9%), budownictwo (o 26,2%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 6,8%). Zmniejszenie nakładów inwestycyjnych w skali roku odnotowano m.in. w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 52,3%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 34,0%), górnictwo i wydobywanie (o 32,2%), informacja i komunikacja (o 29,0%), obsługa rynku nieruchomości (o 24,7%), zakwaterowanie i gastronomia (o 18,1%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 13,6%), transport i gospodarka magazynowa (o 6,1%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 4,1%).

W 2015 r. w województwie śląskim inwestorzy rozpoczęli realizację 5254 nowych inwestycji (środków trwałych w budowie) o łącznej wartości kosztorysowej 4067,5 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 5338 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 4293,4 mln zł, a w 2010 r. – 9693 nowe inwestycje o łącznej wartości kosztorysowej 7816,0 mln zł). W kraju liczba rozpoczętych inwestycji wzrosła zarówno w skali roku (o 7,6%), jak i w odniesieniu do 2010 r. (o 44,2%), a ich wartość kosztorysowa była niższa niż przed rokiem (o 0,1%), natomiast wyższa niż w 2010 r. (o 1,5%).

Wykres 64. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

TURYSTYKA

W województwie śląskim w 2015 r., w porównaniu z danymi z 2014 r., odnotowano spadek liczby turystycznych obiektów noclegowych, przy jednoczesnym wzroście liczby miejsc noclegowych w tych obiektach (według stanu w końcu lipca). Zwiększyła się liczba turystów korzystających z noclegów oraz liczba udzielonych noclegów. Wzrósł stopień wykorzystania miejsc noclegowych i pokoi.

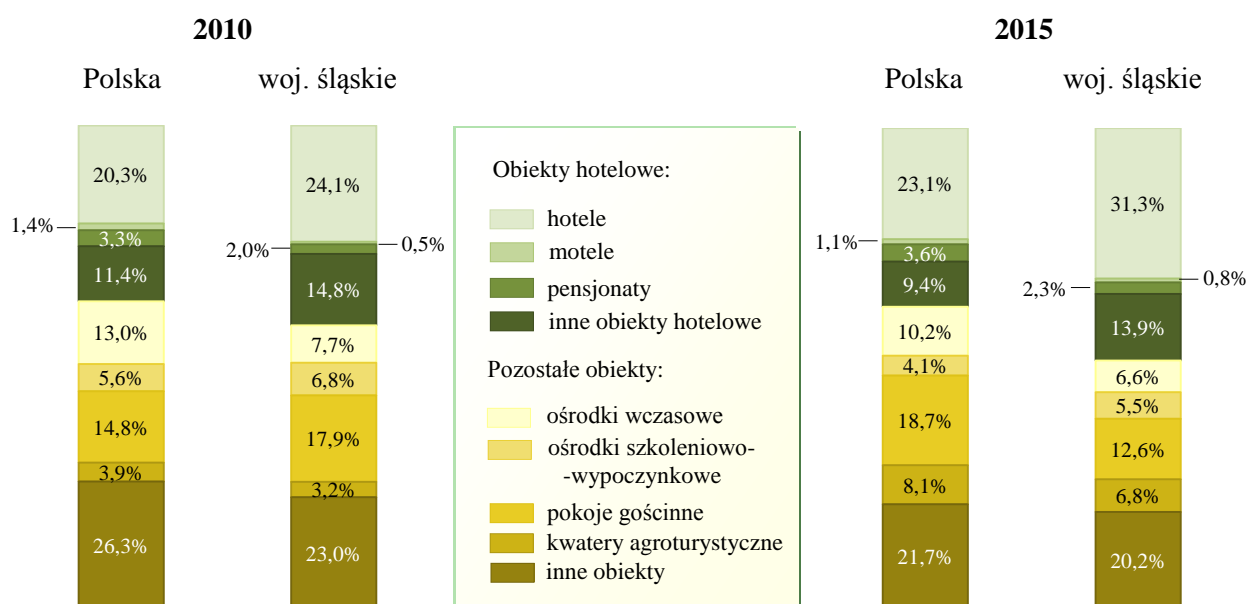
W 2015 r., po odnotowanym wzroście liczby turystycznych obiektów noclegowych (według stanu w końcu lipca) w latach 2013-2014, zanotowano spadek liczby turystycznych obiektów noclegowych w skali roku.

Według stanu w końcu lipca 2015 r. w województwie śląskim czynne były 633 turystyczne obiekty noclegowe, tj. o 0,5% mniej niż w końcu lipca 2014 r. i o 2,3% mniej niż w końcu lipca 2010 r. W kraju liczba turystycznych obiektów noclegowych wyniosła 10024 i zwiększyła się w skali roku o 1,4% oraz w relacji do końca lipca 2010 r. o 13,1%.

*Pojęcie **turystyka** – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.*

Wśród turystycznych obiektów noclegowych w końcu lipca 2015 r. obiekty hotelowe stanowiły 48,3%, a pozostałe obiekty – 51,7%. W porównaniu z końcem lipca 2014 r. zwiększyła się liczba obiektów hotelowych o 0,7%, natomiast zmniejszyła się liczba pozostałych obiektów o 1,5%.

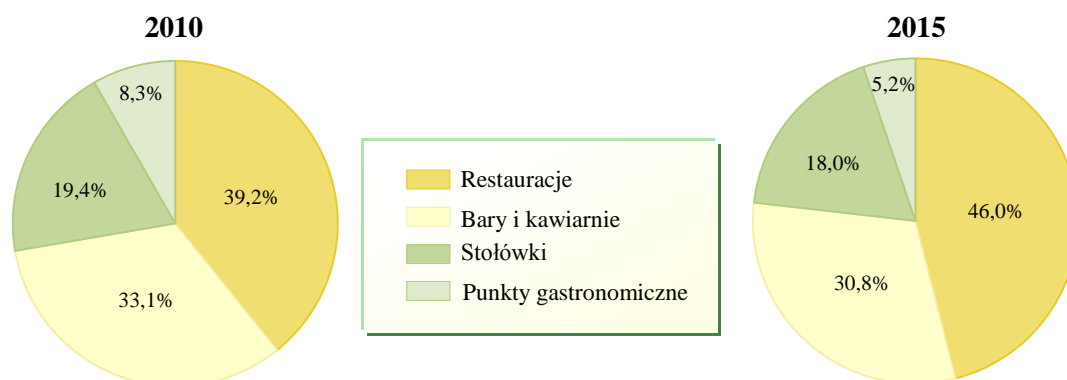
Wykres 65. **Struktura turystycznych obiektów noclegowych według rodzajów obiektów**
Stan w dniu 31 VII

Do dyspozycji turystów w turystycznych obiektach noclegowych pozostawało 555 placówek gastronomicznych, tj. o 1,9% mniej niż w końcu lipca 2014 r. i o 11,9% mniej niż w końcu lipca 2010 r.

Według stanu w końcu lipca 2015 r. w turystycznych obiektach noclegowych województwa czynnych było: 255 restauracji, 171 barów i kawiarni, 100 stołówek i 29 punktów gastronomicznych. W skali roku zwiększyła się liczba restauracji (o 7) i stołówek (o 7), natomiast ubyło barów i kawiarni (o 19) oraz punktów gastronomicznych (o 6).

Wykres 66. **Struktura placówek gastronomicznych według rodzajów w województwie śląskim**
Stan w dniu 31 VII

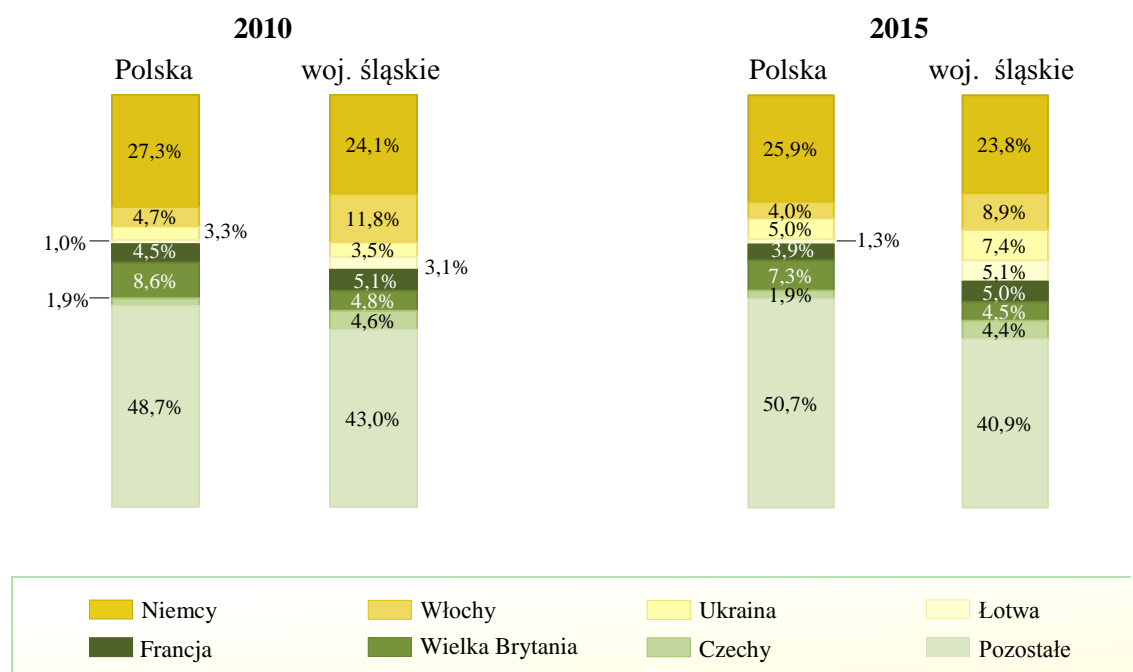
Według stanu w końcu lipca 2015 r. turystyczne obiekty noclegowe dysponowały 45,9 tys. miejsc noclegowych, tj. o 2,0% więcej niż w końcu lipca 2014 r. i o 4,8% więcej niż w końcu lipca 2010 r. W kraju liczba miejsc noclegowych wyniosła 710,3 tys. i zwiększyła się w skali roku o 2,3% oraz w relacji do końca lipca 2010 r. o 10,6%.

Obiekty hotelowe w końcu lipca 2015 r. dysponowały 26,7 tys. miejsc noclegowych, a pozostałe obiekty – 19,2 tys. W porównaniu z końcem lipca 2014 r. liczba miejsc noclegowych wzrosła zarówno w obiektach hotelowych (o 2,4%), jak i w pozostałych obiektach (o 1,4%).

Rok 2015 był drugim, w którym wystąpił wzrost liczby korzystających z turystycznych obiektów noclegowych, po odnotowanym spadku w latach 2012-2013 w skali roku. W 2015 r. liczba osób korzystających z turystycznych obiektów noclegowych wyniosła 2147,4 tys. i była o 6,4% wyższa niż w 2014 r. oraz o 15,7% wyższa niż w 2010 r. W kraju liczba turystów korzystających z turystycznych obiektów noclegowych wyniosła 26942,1 tys. i zwiększyła się zarówno w skali roku, jak i w relacji do 2010 r. (odpowiednio o: 7,4% i 28,7%).

Spośród korzystających z turystycznych obiektów noclegowych turyści krajowi stanowili 84,7%, natomiast turyści zagraniczni – 15,3%. W skali roku zwiększyła się zarówno liczba turystów krajowych, jak i zagranicznych, korzystających z turystycznych obiektów noclegowych odpowiednio o: 7,2% i 2,1%.

Z obiektów hotelowych skorzystało 1619,8 tys. turystów (o 7,5% więcej niż w 2014 r.), a z pozostałych obiektów – 527,5 tys. osób (o 3,1% więcej). Liczba turystów zagranicznych korzystających z obiektów hotelowych wzrosła o 2,6%, natomiast zmniejszyła się liczba turystów zagranicznych korzystających z pozostałych obiektów o 3,8%.

Wykres 67. **Struktura turystów zagranicznych korzystających z noclegów według kraju stałego zamieszkania**

Rok 2015 był drugim, w którym wystąpił wzrost liczby udzielonych noclegów, po odnotowanym spadku w latach 2011-2013 w skali roku. Liczba udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2015 r. wyniosła 4945,7 tys. (przed rokiem – 4689,6 tys., a w 2010 r. – 4794,3 tys.). W kraju udzielono 71234,4 tys. noclegów, tj. o 7,0% więcej niż przed rokiem oraz o 24,2% więcej niż w 2010 r.

W porównaniu z 2014 r. liczba udzielonych noclegów turystom krajowym i zagranicznym zwiększyła się odpowiednio o: 5,3% i 6,8%.

W obiektach hotelowych w 2015 r. udzielono 3042,4 tys. noclegów (o 7,9% więcej niż przed rokiem), a w pozostałych obiektach – 1903,4 tys. (o 1,8% więcej).

Tabl. 28. **Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych**

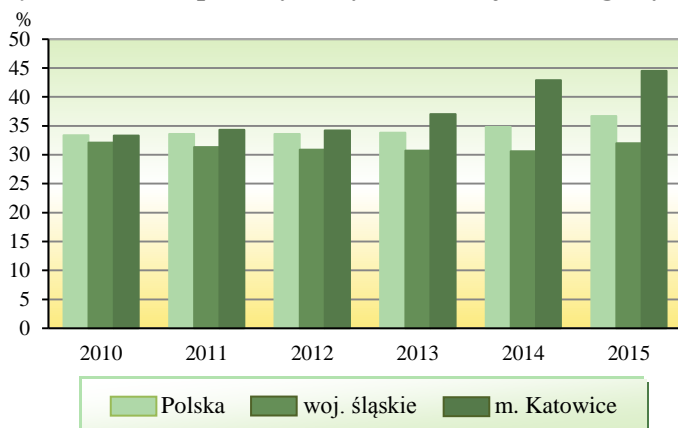
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Korzystający z noclegów na 1 turystyczny obiekt noclegowy	2362,0	2537,6	2687,8
Udzielone noclegi na 1 turystyczny obiekt noclegowy	6470,0	6735,4	7106,4
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	33,4	34,8	36,7
Stopień wykorzystania pokoi w %	39,1	42,7	45,3
WOJ. ŚLĄSKIE			
Korzystający z noclegów na 1 turystyczny obiekt noclegowy	2863,8	3172,9	3392,4
Udzielone noclegi na 1 turystyczny obiekt noclegowy	7398,6	7373,5	7813,2
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	32,1	30,6	32,0
Stopień wykorzystania pokoi w %	36,9	38,7	40,6

Tabl. 28. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
M. KATOWICE			
Korzystający z noclegów na 1 turystyczny obiekt noclegowy	10131,5	13644,6	14905,1
Udzielone noclegi na 1 turystyczny obiekt noclegowy	18009,6	24781,7	26027,6
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	33,3	42,9	44,5
Stopień wykorzystania pokoi w %	38,6	50,8	53,1

Rok 2015 był pierwszym, w którym wystąpił wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych, po odnotowanym spadku w latach 2011-2014 w skali roku. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2015 r. wyniósł 32,0% i był o 1,4 p. proc. wyższy niż w 2014 r., ale o 0,1 p. proc. niższy niż w 2010 r. W kraju stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2015 r. wyniósł 36,7% i był o 1,9 p. proc. wyższy niż w 2014 r. oraz o 3,3 p. proc. wyższy niż w 2010 r.

Wykres 68. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych

Stopień wykorzystania obiektu – wyrażony w procentach – wynika z porównania faktycznie udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych (suma miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu), a dodatkowo dla hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych z porównania faktycznie wynajętych pokoi do nominalnej liczby pokoi.

W obiektach hotelowych stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 31,9%, natomiast w pozostałych obiektach – 32,2%. W skali roku wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych wzrósł w obiektach hotelowych oraz w pozostałych obiektach odpowiednio o: 1,6 p. proc. i 1,1 p. proc.

W 2015 r. w obiektach hotelowych wynajęto 1899,8 tys. pokoi, tj. o 7,1% więcej niż przed rokiem i o 28,1% więcej niż w 2010 r. W kraju liczba wynajętych pokoi wyniosła 23494,9 tys. i wzrosła w relacji do 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 9,0% i 41,7%.

W obiektach hotelowych wynajęto 1469,4 tys. pokoi turystom krajowym, a 430,4 tys. pokoi turystom zagranicznym. W skali roku zwiększyła się liczba wynajętych pokoi zarówno turystom krajowym (o 7,0%), jak i zagranicznym (o 7,6%).

Rok 2015 był trzecim, w którym wystąpił wzrost stopnia wykorzystania pokoi, po odnotowanym spadku w 2012 r. w skali roku. Stopień wykorzystania pokoi w 2015 r. wyniósł 40,6% i zwiększył się w skali roku o 1,9 p. proc. oraz zwiększył się w relacji do 2010 r. o 3,7 p. proc. W kraju stopień wykorzystania pokoi w 2015 r. wyniósł 45,3% i był o 2,6 p. proc. wyższy niż w 2014 r. oraz o 6,2 p. proc. wyższy niż w 2010 r.

W 2015 r. w województwie śląskim nadal obserwowano duże terytorialne zróżnicowanie wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W latach 2012-2015 w województwie śląskim odnotowano tendencję spadkową liczby przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, w tym w zakresie liczby przestępstw o charakterze kryminalnym. W 2015 r. odnotowano spadek wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw.

W 2015 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na terenie województwa śląskiego ukształtowała się na poziomie 117,2 tys., tj. niższym niż w 2014 r. i 2010 r. odpowiednio o: 10,8% i 30,7%. W kraju odnotowano spadek liczby przestępstw stwierdzonych (o 7,8% w porównaniu z 2014 r. oraz o 29,8% w stosunku do 2010 r.). Udział przestępstw stwierdzonych na terenie województwa śląskiego w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych w kraju wyniósł 14,6%. Liczba przestępstw o charakterze

Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

kryminalnym wyniosła 72,2 tys. i stanowiła 61,6% ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych. Liczba tego rodzaju przestępstw zmniejszyła się zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o: 13,4% i 40,2%. W kraju odnotowano spadek liczby przestępstw kryminalnych o 11,3% w porównaniu z 2014 r. i o 32,9% w stosunku do 2010 r. W województwie śląskim prawie 90% przestępstw o charakterze kryminalnym to przestępstwa przeciwko mieniu. Liczba tego rodzaju przestępstw ukształtowała się na poziomie 64,7 tys. i zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do 2014 r., jak i w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o: 5,8% i 34,3%. Liczba przestępstw o charakterze gospodarczym wyniosła 31,7 tys. (27,0 % ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych), tj. mniej niż przed rokiem o 6,0%, ale więcej niż w 2010 r. o 14,1%. W kraju odnotowano wzrost liczby przestępstw o charakterze gospodarczym o 4,1% w skali roku oraz o 8,7% w porównaniu z 2010 r. W 2015 r. na terenie województwa śląskiego stwierdzono 9,2 tys. przestępstw drogowych, tj. mniej niż przed rokiem i w 2010 r. odpowiednio o: 11,7% i 36,9%. W kraju liczba przestępstw drogowych zmniejszyła się o 11,9% w odniesieniu do 2014 r. i o 51,3% w porównaniu z 2010 r.

Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa według powiatów najwięcej przestępstw o charakterze kryminalnym (12,3% ogółu tego rodzaju przestępstw w województwie) oraz o charakterze gospodarczym (10,9%) odnotowano w Katowicach. W stolicy województwa zarejestrowano również najwięcej przestępstw drogowych (6,0%).

Tabl. 29. Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych^a

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Przestępstwa ogółem	1138523	867856*	799786
Przestępstwa kryminalne	778905	589157*	522561
Przestępstwa gospodarcze	154341	161119*	167733
Przestępstwa drogowe	156744	86680*	76356
Przestępstwa inne	48533	30900*	33136

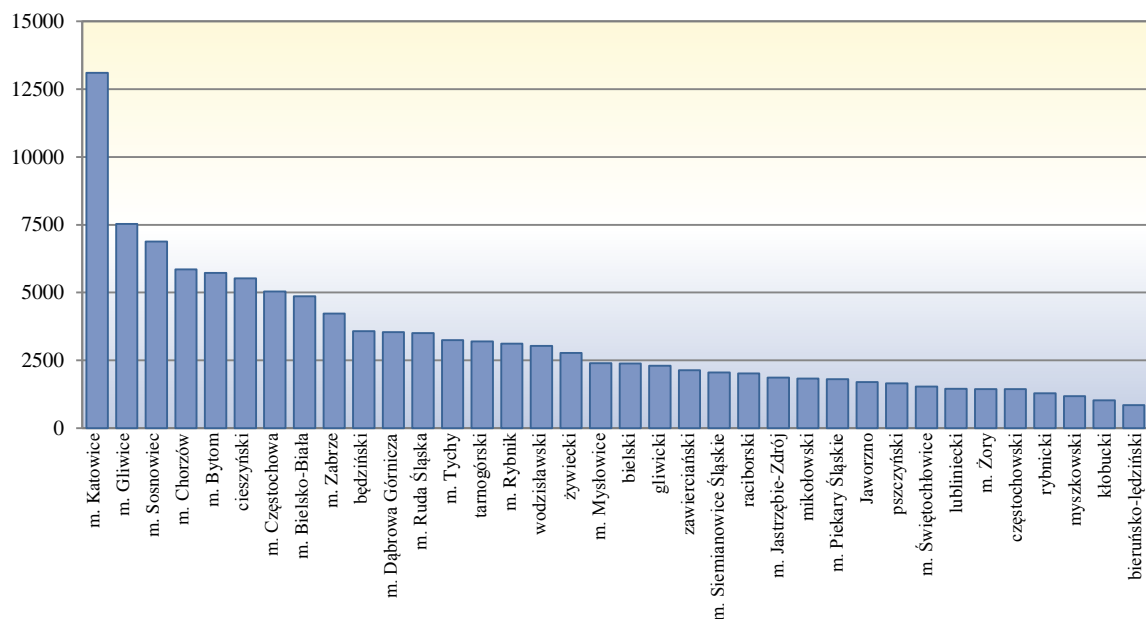
Tabl. 29. Przepięstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych^a (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
WOJ. ŚLĄSKIE			
Przepięstwa ogółem	169024	131368*	117168
Przepięstwa kryminalne	120831	83362	72218
Przepięstwa gospodarcze	27730	33678*	31653
Przepięstwa drogowe	14645	10469*	9242
Przepięstwa inne	5818	3859*	4055
M. KATOWICE			
Przepięstwa ogółem	19251	17548*	13102
Przepięstwa kryminalne	16045	11185*	8848
Przepięstwa gospodarcze	2236	5487*	3438
Przepięstwa drogowe	601	559*	557
Przepięstwa inne	369	317*	259

^a Od 2014 r. dane nie zawierają informacji na temat czynów karalnych nieletnich.

Źródło: Dane Komendy Głównej Policji oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

Wykres 70. Przepięstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w województwie śląskim według powiatów w 2015 r.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

W 2015 r. wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych ogółem wyniósł 68,4% (68,7% w 2014 r., 63,6% w 2010 r.). Wskaźnik wykrywalności przestępstw o charakterze kryminalnym ukształtował się na poziomie 54,0% (54,2% przed rokiem, 50,5% w 2010 r.), o charakterze gospodarczym – 90,1% (93,5% w 2014 r., 97,2% w 2010 r.), a drogowych – 98,8% (98,7% w 2014 r., 99,2% w 2010 r.).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw przeciwko mieniu wyniósł 52,4% (50,5% przed rokiem, 41,8% w 2010 r.). Wskaźnik wykrywalności sprawców kradzieży samochodu ukształtował się na poziomie 23,1% (wobec 37,3% w 2014 r. i 32,2% w 2010 r.).

Tabl. 30. Wybrane wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw

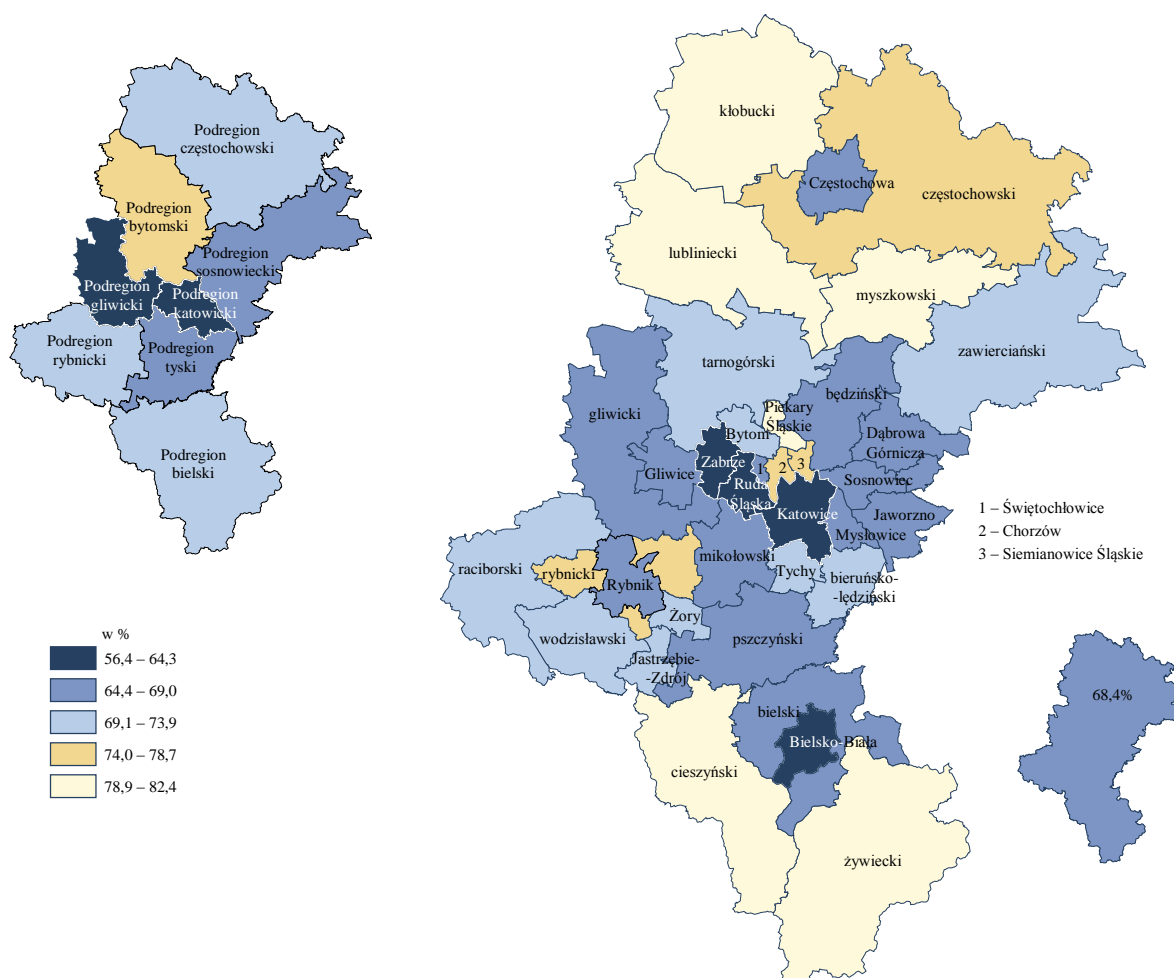
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	w %		
POLSKA			
O g ó ł e m	67,9	65,2*	64,7
Uszczerbek na zdrowiu	89,7	85,5*	85,0
Udział w bójce lub pobiciu	80,7	75,6*	75,5
Przestępstwa rozbójnicze	72,5	63,3*	63,8
Kradzież rzeczy	29,0	28,6*	28,1
Przestępstwa gospodarcze	96,0	87,1	84,4
Przestępstwa drogowe	99,3	98,8*	98,7
WOJ. ŚLĄSKIE			
O g ó ł e m	63,6	68,7*	68,4
Uszczerbek na zdrowiu	88,1	85,9*	85,3
Udział w bójce lub pobiciu	75,3	73,2*	72,8
Przestępstwa rozbójnicze	69,6	63,9*	63,8
Kradzież rzeczy	24,4	30,1*	29,1
Przestępstwa gospodarcze	97,2	93,5*	90,1
Przestępstwa drogowe	99,2	98,7*	98,8
M. KATOWICE			
O g ó ł e m	46,3	59,9*	56,4
Uszczerbek na zdrowiu	85,5	71,2*	67,3
Udział w bójce lub pobiciu	59,8	58,4*	62,5
Przestępstwa rozbójnicze	46,2	56,5*	54,1
Kradzież rzeczy	14,8	23,3*	23,3
Przestępstwa gospodarcze	97,0	94,7*	88,8
Przestępstwa drogowe	98,7	97,1	98,2

Źródło: Dane Komendy Głównej Policji oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

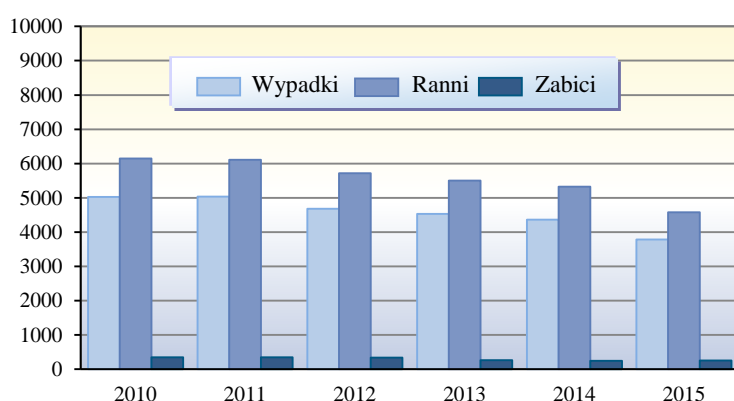
Najwyższe wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw ogółem w 2015 r. odnotowano w: powiecie myszkowskim (82,4%), Piekarach Śląskich (81,3%), powiecie żywieckim i kłobuckim (po 80,6%) oraz powiecie cieszyńskim (80,5%), natomiast najniższe – w Katowicach (56,4%) i Zabrze (58,9%).

Wykres 71. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2015 r.

Wykres 72. Wypadki drogowe i ich skutki w województwie śląskim

W 2015 r. w województwie śląskim odnotowano 3788 wypadków drogowych (11,6% ogólnej liczby wypadków w kraju), tj. o 572 mniej niż przed rokiem i o 1227 mniej niż w 2010 r. W wyniku wypadków drogowych 255 osób poniosło śmierć (249 osób przed rokiem, 352 osoby w 2010 r.), a 4579 osób odniosło obrażenia ciała (5324 osób w 2014 r., 6132 osób w 2010 r.). W kraju odnotowano 32701 wypadków drogowych, tj. mniej niż w roku poprzednim i w 2010 r. odpowiednio o: 2269 i 6131, w których zginęły 2904 osoby (3202 w 2014 r., 3907 w 2010 r.), a 39457 osób odniosło obrażenia ciała (42545 w 2014 r., 48952 w 2010 r.).

Dane prezentujące bezpieczeństwo publiczne w województwie śląskim znajdują się w publikacji „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” dostępnej co kwartał na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ANEKS ANNEX

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Ludność ^a w tys.	4685,8	4634,9	4626,4	4615,9	4599,4	4585,9	4570,8	Population ^a in thous.
Na 1000 ludności:								Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	5,42	6,14	5,51	5,39	4,82	4,96	4,88	marriages contracted
urodzenia żywe	8,69	10,31	9,68	9,64	9,30	9,30	9,09	live births
zgony	9,87	10,29	10,30	10,61	10,67	10,41	11,01	deaths
przyrost naturalny	-1,18	0,02	-0,63	-0,97	-1,37	-1,11	-1,92	natural increase
saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały ..	-0,66	-0,69	-0,79	-0,71	-0,84	-0,79	-0,75	internal net migration for permanent residence
saldo migracji zagranicznych na pobyt stały ..	-1,20	-0,38	-0,44	-0,56	-1,18	-0,77	.	international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	673,1	732,8	746,5	746,1	733,3	726,1	721,3	Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.
rok poprzedni = 100	.	98,9	101,9	99,9	98,3	99,0	99,3	previous year = 100
w tym górnictwo i wydobywanie	124,6	118,3	116,8	118,6	116,4	107,3	98,3	of which mining and quarrying
rok poprzedni = 100	.	98,0	98,7	101,6	98,1	92,1	91,6	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	281,3	181,2	186,2	205,5	208,3	175,7	148,5	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	15,5	10,0	10,2	11,1	11,3	9,6	8,2	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	88,7	84,7	85,3	84,4	86,5	87,2	86,8	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	104	44	40	43	37	24	17	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c w %	52,2	52,3	53,3	53,5	53,5	53,8	53,1	Activity rate by LFS ^c in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c w %	42,3	47,5	48,4	48,4	48,3	49,2	49,3	Employment rate by LFS ^c in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^c w %	19,0	9,1	9,2	9,4	9,7	8,6	7,2	Unemployment rate by LFS ^c in %

^a Stan w końcu roku. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c Przeciętne w roku. Dla lat 2010-2015 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

^a As of the end of the year. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^c Average during the year. For 2010-2015 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM (cd.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2711,30	3675,31	3897,26	4073,23	4151,07	4236,01	4329,71	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in zł
w tym górnictwo i wydobywanie	4320,71	5783,51	6368,13	6696,95	6809,92	6909,22	6938,32	of which mining and quarrying
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	.	1186,5	1172,2	1160,9	1153,3	1146,7	1147,3	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
rok poprzedni = 100	x	99,5	98,8	99,0	99,3	99,4	100,1	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zł	.	1978,16	2077,25	2173,90	2287,25	2365,90	2429,61	Average monthly gross retirement pay and pension paid by the Social Insurance Institution in zł
rok poprzedni = 100	x	106,1	105,0	104,7	105,2	103,4	102,7	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	.	1204,18	1239,40	1307,80	1367,05	1383,76	1402,70	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł
rok poprzedni = 100	x	104,5	102,9	105,5	104,5	101,2	101,4	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):
ogółem	101,7	102,4	103,7	103,3	100,8	99,9	98,8	total
żywność i napoje bezalkoholowe	101,7	102,6	105,1	104,2	102,2	98,6	97,4	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	92,9	92,4	96,5	92,0	92,5	93,1	94,2	clothing and footwear
mieszkanie	102,2	103,2	104,6	104,7	101,6	101,8	100,3	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	33,0	30,7*	35,6	35,4	34,3	40,8	35,9	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:								Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
bydło ^b	26,7	32,6 ^c	29,4	32,2	31,9	32,4	34,3	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	87,1	89,2 ^c	72,0	72,8	64,1	68,9 ^b	70,5 ^b	pigs ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d Stan w końcu lipca.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b As of June. ^c Data of Agricultural Census as of 30 June. ^d As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM (cd.)*SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP (cont.)*

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	71,1	127,2	135,6	111,6	89,3	83,9*	98,9	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	112,2	100,0	117,4	119,3	97,5	94,4	102,0	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	95,0	86,5	118,8	112,4	101,1	91,8	87,8	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	8,2	6,2	5,0	5,5	5,8	6,1	6,0	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	8,0	5,8	4,8	5,5	5,4	5,4	5,4	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe):								<i>Sold production of industry ^b (constant prices):</i>
rok poprzedni = 100	.	113,0	105,6	94,9	97,8	101,1	107,0	<i>previous year = 100</i>
w tym górnictwo i wydobywanie:								<i>of which mining and quarrying:</i>
rok poprzedni = 100	.	102,7	102,5	94,5	107,5	86,2	107,6	<i>previous year = 100</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys.	424,8	437,8	444,6	442,6	434,1	429,1	426,8	<i>Average paid employment in industry ^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	.	98,7	101,5	99,6	98,1	98,9	99,4	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (ceny bieżące):								<i>Sold production of construction ^b (current prices):</i>
rok poprzedni = 100	.	105,6	117,2	105,7	92,7	103,2	96,0	<i>previous year = 100</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące):								<i>Construction and assembly production ^b (current prices):</i>
rok poprzedni = 100	.	103,9	119,4	105,3	92,0	102,7	96,2	<i>previous year = 100</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	55,0	61,6	66,5	69,0	65,8	57,9	54,1	<i>Average paid employment in construction ^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	.	98,6	107,9	103,8	95,4	88,0	93,4	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM (dok.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	8534	10202	9500	9744	10381	9749	10152	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	85,9	95,9	93,1	102,6	106,5	93,9	104,1	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,8	2,2	2,1	2,1	2,3	2,1	2,2	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	128,3	127,1	125,5	126,0	125,5	120,9	119,8	<i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące):								<i>Retail sale of goods^a</i>
rok poprzedni = 100	.	98,5	105,0	94,2	103,4	108,0	101,3	<i>(current prices): previous year = 100</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	426266	451635	443420	453496	460350	461933	465779	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	99,3	104,9	98,2	102,3	101,5	100,3	100,8	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	25674	32809	34738	37467	40760	43862	47907	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	104,3	106,6	105,9	107,9	108,8	107,6	109,2	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4511	5629	5868	6159	6428	6704	6830	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	105,3	104,4	104,2	105,0	104,4	104,3	101,9	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	.	95,0	94,2	96,1	96,2	96,2	97,5	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c in %</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %:								<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c in %:</i>
brutto	.	5,0	5,8	3,9	3,8	3,8	2,5	<i>gross</i>
netto	.	4,2	4,8	3,3	3,3	3,4	1,9	<i>net</i>
w tym górnictwo i wydobywanie:								<i>of which mining and quarrying:</i>
brutto	.	6,3	12,9	5,8	0,9	-6,7	-7,5	<i>gross</i>
netto	.	4,9	9,9	4,6	0,1	-6,2	-8,2	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c w mln zł (ceny bieżące)	7665,8	9872,7	13248,0	14008,7	12732,5	12931,1	14432,0	<i>Investment outlays in enterprises^c in mln zł (current prices)</i>
rok poprzedni = 100	x	86,2	134,2	105,7	90,9	101,6	111,6	<i>previous year = 100</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a w tys.	A	.	.	4595,9	.	.	4593,4	.	.	4591,5	.	.	4585,9
Population ^a in thous.	B	.	.	.	.	.	4577,9	.	.	.	.	.	4570,8
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	A	726,4	725,9	725,7	726,8	725,2	725,0	724,1	723,9	722,8	722,4	721,4	720,6
Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.	B	721,8	721,9	720,7	720,1	720,1	720,1	719,5	718,9	718,0	718,0	716,7	716,6
poprzedni miesiąc = 100	A	100,2	99,9	100,0	100,2	99,8	100,0	99,9	100,0	99,8	99,9	99,9	99,9
previous month = 100	B	100,2	100,0	99,8	99,9	100,0	100,0	99,9	99,9	99,9	100,0	99,8	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,9	97,8	98,2	98,6	98,3	98,5	98,8	99,0	98,9	99,0	99,0	99,4
corresponding month of previous year = 100	B	99,4	99,4	99,3	99,1	99,3	99,3	99,4	99,3	99,3	99,4	99,4	99,4
w tym górnictwo i wydobywanie	A	112,9	111,4	110,1	109,2	108,4	107,6	106,9	106,3	105,5	104,6	104,1	102,8
of which mining and quarrying	B	104,0	103,7	102,7	101,4	100,7	99,3	97,7	97,0	95,1	93,8	92,8	91,6
poprzedni miesiąc = 100	A	100,1	98,6	98,8	99,2	99,3	99,3	99,3	99,4	99,3	99,2	99,5	98,8
previous month = 100	B	101,2	99,7	99,0	98,7	99,2	98,6	98,4	99,3	98,1	98,6	99,0	98,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	94,7	93,5	93,0	92,8	92,5	92,2	92,1	92,0	91,7	91,3	91,3	91,1
corresponding month of previous year = 100	B	92,1	93,1	93,3	92,9	92,9	92,2	91,4	91,2	90,1	89,7	89,2	89,1
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	218,4	218,3	212,7	203,7	196,5	189,0	184,9	181,5	178,7	174,9	176,1	175,7
Registered unemployed persons ^a in thous.	B	184,1	184,3	180,6	173,6	167,2	159,6	155,2	151,8	149,2	146,4	146,8	148,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	11,7	11,7	11,4	11,0	10,7	10,3	10,1	9,9	9,8	9,6	9,6	9,6
Registered unemployment rate ^a in %	B	10,0	10,0	9,8	9,5	9,2	8,8	8,5	8,4	8,2	8,1	8,1	8,2
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	10594	9898	12073	9553	10442	10496	11344	9889	12409	11505	8145	6725
Job offers declared during a month	B	8781	10089	12018	11496	13764	13521	14310	14259	12891	11549	9841	8432
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	30	29	24	22	21	16	15	17	14	15	19	24
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	28	23	19	17	15	12	10	10	11	12	13	17

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł		A 3899,26	4342,19	4073,65	4188,41	3980,13	4092,29	4141,89	4048,33	4118,51	4143,65	4248,47	5396,44
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a in zł</i>		B 4005,58	4305,66	4387,84	4142,59	4081,10	4330,91	4241,72	4126,52	4185,82	4234,06	4427,07	5347,33
poprzedni miesiąc = 100		A 74,0	111,4	93,8	102,8	95,0	102,8	101,2	97,7	101,7	100,6	102,5	127,0
<i>previous month = 100</i>		B 74,2	107,5	101,9	94,4	98,5	106,1	97,9	97,3	101,4	101,2	104,6	120,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A 101,8	103,2	103,6	102,4	103,9	103,9	100,0	103,4	103,8	103,6	99,2	102,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>		B 102,7	99,2	107,7	98,9	102,5	105,8	102,4	101,9	101,6	102,2	104,2	99,1
w tym górnictwo i wydobywanie		A 5539,86	8621,19	5587,88	6562,35	5477,16	5831,00	6159,71	5743,25	6188,09	6331,95	7115,60	13599,37
<i>of which mining and quarrying</i>		B 5575,35	7674,49	6366,13	5699,92	5700,64	6711,74	6162,71	5781,60	6009,33	6591,80	7496,86	13504,20
poprzedni miesiąc = 100		A 42,8	155,6	64,8	117,4	83,5	106,5	105,6	93,2	107,7	102,3	112,4	191,1
<i>previous month = 100</i>		B 41,0	137,7	83,0	89,5	100,0	117,7	91,8	93,8	103,9	109,7	113,7	180,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A 94,5	105,5	103,7	96,8	102,4	106,0	88,9	102,8	107,4	106,6	98,9	105,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>		B 100,6	89,0	113,9	86,9	104,1	115,1	100,0	100,7	97,1	104,1	105,4	99,3
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^b : <i>consumer goods and services^b:</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100		A .	.	100,7	.	.	100,3	.	.	99,6	.	.	99,0
<i>corresponding period of previous year = 100</i>		B .	.	98,2	.	.	98,8	.	.	99,0	.	.	99,1
skupu ziarna zbóż: <i>procurement of cereal grain:</i>													
poprzedni miesiąc = 100		A 99,0	99,7	100,2	102,4	99,9	96,6	82,9	99,7	98,9	102,0	101,3	107,8
<i>previous month = 100</i>		B 98,3	105,4	92,9	101,8	92,2	103,3	102,5	100,3	102,2	99,7	101,9	101,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A 77,0	77,1	80,1	80,9	84,2	82,9	86,8	94,8	84,8	84,8	83,7	88,9
<i>corresponding month of previous year = 100</i>		B 88,3	93,4	86,6	86,1	79,5	85,0	105,1	105,7	109,3	106,8	107,4	100,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W kwartale.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the quarter.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen (dok.): Price indices of (cont.):												
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	102,1	101,2	98,4	103,2	95,0	100,1	97,9	100,4	101,0	99,5	96,2	103,1
previous month = 100 B	101,2	103,6	104,7	99,0	100,9	86,6	106,0	102,4	98,3	101,7	103,2	2102,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	90,0	89,9	94,1	100,3	94,8	97,6	94,8	95,0	104,5	94,8	92,5	97,7
corresponding month of previous year = 100 B	96,9	99,2	105,6	101,3	107,6	93,1	100,7	102,8	100,0	102,2	109,6	109,3
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	100,6	88,9	102,3	103,3	101,7	105,7	98,5	101,1	93,6	95,8	97,0	91,3
previous month = 100 B	97,1	106,3	100,7	102,4	94,7	102,3	100,6	102,2	102,5	95,5	90,7	98,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	108,7	94,0	93,1	97,0	100,3	97,4	92,9	92,5	83,8	84,3	87,3	80,2
corresponding month of previous year = 100 B	77,5	92,7	91,3	90,5	84,2	81,5	83,2	84,1	92,1	91,8	85,9	92,4
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta ..... A	6,5	5,9	6,0	6,2	6,3	6,4	6,1	6,7	6,8	6,0	5,8	6,0
Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye B	5,8	6,1	6,5	6,5	6,2	6,2	6,2	6,4	5,8	5,7	5,4	5,4
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): Sold production of industry ^b (constant prices):												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	110,9	97,4	108,0	97,2	100,3	99,5	102,2	84,8	124,7	99,6	93,6	97,0
previous month = 100 B	101,1	100,2	118,4	91,5	100,1	103,8	98,6	84,5	120,6	102,3	95,6	91,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	99,9	101,3	100,6	99,1	100,6	99,2	97,1	97,8	104,6	98,7	99,9	110,7
corresponding month of previous year = 100 B	100,9	103,8	113,9	107,2	106,9	111,5	107,7	107,2	103,7	106,5	108,7	102,8

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu ^a (ceny stałe) [dok.]: <i>Sold production of industry^a (constant prices) [cont.]:</i>												
w tym górnictwo i wydobywanie: <i>of which mining and quarrying:</i>												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	93,0	92,9	99,3	92,2	100,9	94,5	113,2	101,0	117,1	102,0	91,7	106,7
<i>previous month = 100</i> B	85,5	83,8	139,1	94,0	106,2	92,9	93,8	104,2	108,1	106,9	93,0	94,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	91,4	96,9	83,3	77,5	84,1	83,0	83,4	92,1	100,1	88,9	89,5	100,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i> B	92,6	83,5	117,1	119,3	125,6	123,4	102,3	105,6	97,4	102,1	103,5	91,7
Produkcja budowlano-montażowa ^a (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^a (current prices):</i>												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	38,6	116,2	122,1	104,7	111,2	113,5	93,0	106,5	111,9	98,3	99,1	133,3
<i>previous month = 100</i> B	35,3	119,1	140,9	78,2	132,8	104,2	97,2	100,8	118,4	99,6	100,0	125,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	97,0	96,5	113,9	113,7	105,3	112,6	99,4	95,0	100,0	92,8	95,6	104,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i> B	95,4	97,9	112,9	84,3	100,7	92,4	96,6	91,4	96,6	97,9	98,8	93,2
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) ..... A	1053	1656	2600	3784	4372	5183	5939	6599	7328	8158	8783	9749
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i> B	863	1509	2343	2997	4242	4899	5754	6429	7275	8016	9121	10152
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 ..... A	105,0	92,2	93,7	105,9	98,1	99,7	95,2	94,0	94,0	92,7	91,8	93,9
<i>corresponding period of previous year = 100</i> B	82,0	91,1	90,1	79,2	97,0	94,5	96,9	97,4	99,3	98,3	103,8	104,1
Sprzedż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	88,0	99,4	110,6	100,0	97,2	99,2	102,5	97,2	105,5	104,1	91,6	112,8
<i>previous month = 100</i> B	86,1	97,1	113,3	96,8	98,2	100,8	101,6	98,1	104,0	104,7	96,7	114,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	108,4	109,6	108,0	112,6	107,9	104,7	105,5	100,5	106,1	104,6	102,6	105,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i> B	103,0	100,7	103,2	99,9	101,0	102,7	101,8	102,7	101,3	101,9	107,6	108,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Podmioty gospodarki narodowej ^a	A	460063	460641	460481	458651	458801	459263	459277	459382	460679	460967	461511	461933
<i>Entities of the national economy^a</i>	B	461940	462181	461790	462288	462809	463609	464534	465383	466407	467409	466407	465779
w tym spółki handlowe	A	41098	41370	41698	41967	42168	42403	42651	42853	43083	43374	43639	43862
<i>of which commercial companies</i>	B	44199	44490	44830	45195	45491	45823	46140	46396	46761	47108	47488	47907
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	6455	6488	6504	6540	6560	6579	6619	6635	6659	6674	6701	6704
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	6722	6722	6734	6759	6769	6778	6782	6791	6820	6817	6833	6830
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębior- stwach niefinansowych ^b w %:													
<i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises^b in %:</i>													
brutto	A	.	.	3,7	.	.	4,4	.	.	4,3	.	.	3,8
<i>gross</i>	B	.	.	3,5	.	.	4,6	.	.	4,2	.	.	2,5
netto	A	.	.	3,2	.	.	4,0	.	.	3,9	.	.	3,4
<i>net</i>	B	.	.	2,9	.	.	4,0	.	.	3,7	.	.	1,9
w tym górnictwo i wydobywanie:													
<i>of which mining and quarrying:</i>													
brutto	A	.	.	-3,7	.	.	-8,4	.	.	-4,7	.	.	-6,7
<i>gross</i>	B	.	.	-13,5	.	.	-12,9	.	.	-9,5	.	.	-7,5
netto	A	.	.	-3,0	.	.	-7,5	.	.	-3,8	.	.	-6,2
<i>net</i>	B	.	.	-12,5	.	.	-13,1	.	.	-9,1	.	.	-8,2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b w mln zł (ceny bieżące)	A	.	.	2527,5	.	.	5305,3	.	.	8219,4	.	.	12931,1
<i>Investment outlays in enterprises^b in mln zł (current prices)</i>	B	.	.	2635,7	.	.	5805,0	.	.	9553,6	.	.	14432,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	108,2	.	.	103,5	.	.	99,3	.	.	101,6
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	.	.	104,3	.	.	109,4	.	.	116,2	.	.	111,6

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

^a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the period. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.